

RAPOR

Karaman Taşeli Güneş Enerji Santrali Projesi

Paydaş Katılımı Ön Planı

Sunulan:

ACWA Power International

The One Tower, 41. Kat, Barsha Heights, Şeyh Zayed Yolu, 30582, Dubai, Birleşik Arap Emirlikleri

Sunan:

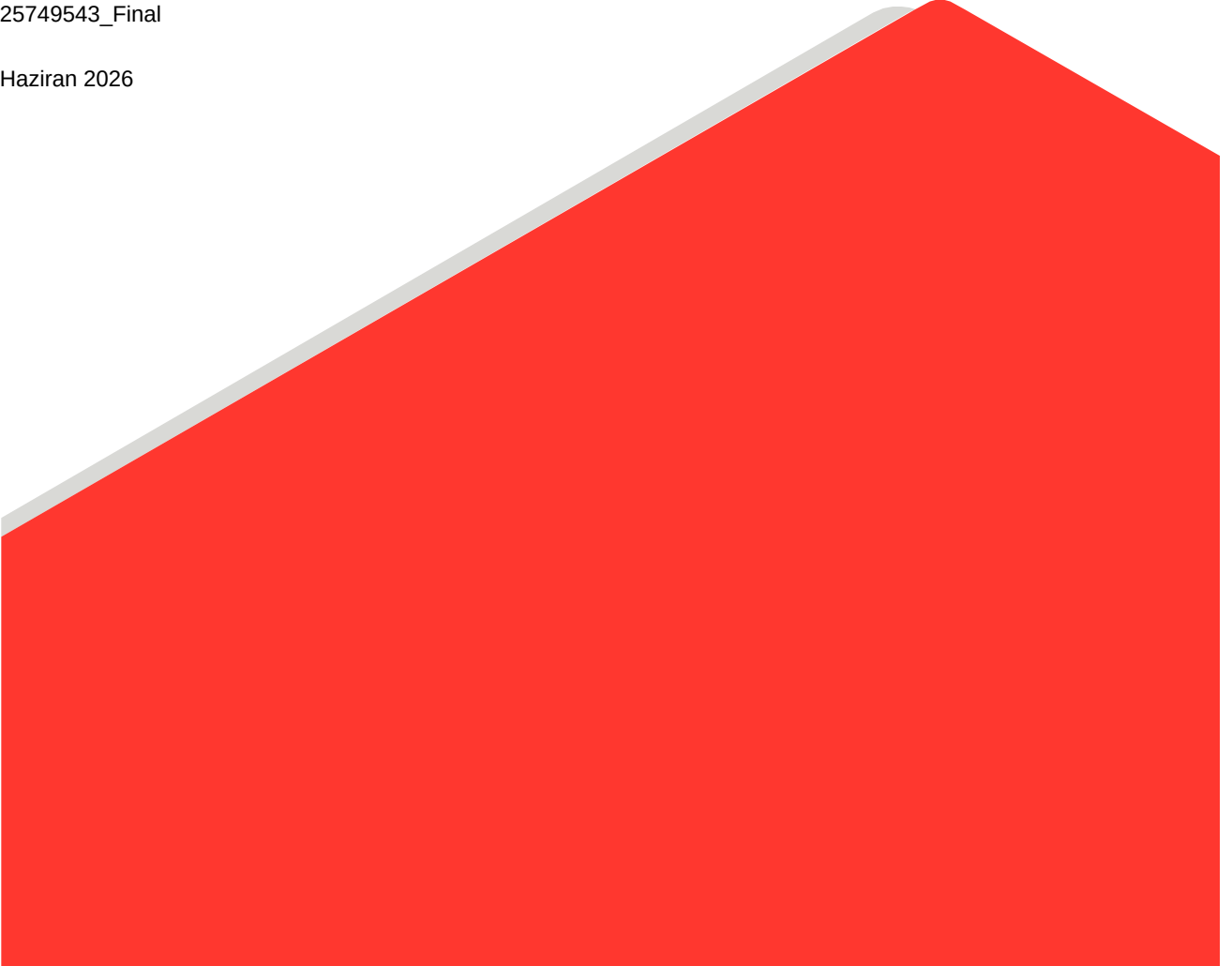
WSP Danışmanlık ve Mühendislik Ltd. Şti.

Hollanda Cad. 691. Sok. Vadi Sitesi No:4, Yıldız 06550 Ankara, Türkiye

+90 312 4410031

25749543_Final

Haziran 2026

Dağıtım Listesi

- 1 kopya - Kredi Veren Kurumlar
- 1 kopya - ACWA Power International
- 1 kopya - WSP Danışmanlık ve Mühendislik Ltd. Şti.

Versiyon Kaydı

Şirket	Müşteri İrtibat Kişisi	Versiyon	Sunum Tarihi	Teslim Metodu
ACWA Power International & Kredi Veren Kurumlar	Levent Demir	v0	02.08.2026	e-posta
ACWA Power International & Kredi Veren Kurumlar	Levent Demir	Final	21.08.2026	e-posta

İçindekiler

1.0	GİRİŞ	1
1.1	Paydaş Katılım Planının Amacı	2
1.2	Paydaş Katılım Planının Kapsamı	3
1.3	PKP'nin Yapısı	3
2.0	PROJE TANIMI	4
2.1	Projeye Genel Bakış	4
2.2	Proje Takvimi	8
2.3	Proje'nin Etki Alanı	8
2.4	Projenin Olası Etkileri ve Etki Azaltma Önlemleri	11
3.0	YASAL GEREKLİLİKLER	12
3.1	Paydaş Katılımı ve Halkla İstişare İçin Türkiye Gereklilikleri	12
3.1.1	Türkiye Cumhuriyeti Anayasası	12
3.1.2	Diğer Temel Ulusal Kanunlar/Yönetmelikler	13
3.2	Uluslararası Standartlar	15
3.2.1	IFC Performans Standartları (2012)	16
3.2.2	EBRD Çevresel ve Sosyal Politika ve Gereklilikleri	16
3.2.3	Ekvator Prensipleri (EP)	17
3.2.4	ADB Çevresel ve Sosyal Çerçeve	18
3.3	ACWA'NIN POLİTİKALARI	18
3.4	ACWA'NIN KATILIMININ TEMEL İLKELERİ	19
4.0	PAYDAŞ TANIMLAMA	19
4.1	Projenin Paydaşları	21
4.2	Hassas Grupların Belirlenmesi	24
5.0	PAYDAŞ KATILIM ARAÇLARI	25
6.0	ÖNCEKİ PAYDAŞ KATILIMI VE İSTİŞARE FAALİYETLERİ	26
6.1	İlk İstişareler	26
6.1.1	Kırmızı Bayrak Değerlendirmesi	26
6.1.2	ÇED Aşamasında Paydaş Katılımı	26
6.2	ÇSED Kapsam Belirleme Aşaması için İstişareler	28

7.0 GELECEKTEKİ PAYDAŞ KATILIMI VE İSTİŞARE FAALİYETLERİ.....	29
7.1 Bilgi Paylaşımı.....	29
7.2 Anlamlı İstişare.....	30
7.3 Arazi Edinimi için Katılım.....	31
8.0 PAYDAŞ KATILIM PROGRAMI	31
9.0 ŞİKÂyet MEKANİZMASI.....	41
9.1 ACWA'nın Kurumsal Şikâyet Mekanizması	41
9.2 Proje Şikâyet Mekanizması.....	41
9.2.1 İç Şikâyet Mekanizması – Çalışanlar için	43
9.2.2 Dış Şikâyet Mekanizması – Topluluklar için	44
9.3 Devlet Şikâyet Mekanizması – Tüm paydaşlar	45
9.4 Anonim Şikâyetlerin Alınması ve Değerlendirilmesi	45
9.5 TCDŞ/CSİT Vakalarının Yönetimi.....	46
9.6 Bağımsız Kredi Verenlerin Hesap Verebilirlik Mekanizmaları.....	47
9.6.1 EBRD – Bağımsız Proje Hesap Verebilirlik Mekanizması (IPAM).....	47
9.6.2 ADB – Hesap Verebilirlik Mekanizması	47
10.0 İZLEME.....	48
11.0 EĞİTİM	50
12.0 RAPORLAMA VE DENETİM	50
13.0 ROLLER VE SORUMLULUKLAR.....	51
14.0 İLETİŞİM BİLGİLERİ.....	54
15.0 REFERANSLAR	54

TABLolar

Tablo 1: Projeden Etkilenen Yerleşim Yerleri ve Projeye Olan Mesafeleri	10
Tablo 2: Projeden Etkilenen Araziler	10
Tablo 3: Projenin Paydaş Sınıflandırması	22
Tablo 4: Paydaş Katılım Araçları	25
Tablo 5: Paydaş Katılım Programı.....	33
Tablo 6: TPG'ler ve İzleme Faaliyetleri.....	49
Tablo 7: Raporlama ve İzleme Zaman Çerçevesi	51
Tablo 8: Roller ve Sorumluluklar	51

ŞEKİLLER

Şekil 1: Proje Konumu	5
Şekil 2: Proje Yerleşimi.....	6
Şekil 3: En Yakın Yerleşim Yeri	7
Şekil 4: Projenin Sosyal Etki Alanı.....	9
Şekil 5: Ulusal ve Yerel Gazetelerde HKT Duyurusu	27
Şekil 6: ÇSED Kapsam Belirleme Aşamasına İlişkin İstişare Faaliyetleri	29
Şekil 7: Şikâyet Yönetimi Planı	43

EKLER**EK A**

Paydaş Katılım Kayıt Formu

EK B

Örnek Dış Şikâyet Formu

EK C

Şikâyet Kapatma Formu

EK D

Şikâyet Kaydı

EK E

Proje Bilgilendirme Broşürü

TANIMLAR

Şikâyet Mekanizması: Şikâyet mekanizması, bireylerin veya grupların bir projenin faaliyetleriyle ilgili endişelerini, şikâyetlerini veya itirazlarını dile getirebilecekleri resmi bir süreçtir. Bir şikâyet, projeye ilişkili gerçek veya algılanan çevresel, sosyal veya ekonomik etkilerden kaynaklanabilir. Endişeler ve şikâyetler aynı mekanizma aracılığıyla alınır, değerlendirilir ve ele alınır; ancak yanıtın niteliği ve çözüm için gereken süre, sorunun karmaşıklığına ve ciddiyetine bağlı olarak değişebilir.

Etki Alanı: Etki alanı, projenin inşaat ve işletme aşamaları da dahil olmak üzere yaşam döngüsü boyunca doğrudan, dolaylı ve kümülatif çevresel ve sosyal etkilere yol açabileceği coğrafi ve sosyo-çevresel kapsamı ifade eder. Etki alanı, Projenin kapladığı alana, ilgili tesislere, proje faaliyetlerinin niteliğine ve ölçeğine ve çevresel ve sosyal alıcıların hassasiyetine göre belirlenir ve etki değerlendirmesi ve paydaş katılımının temelini oluşturur.

Bilgi Paylaşımı: Bilgi Paylaşımı, paydaşlara ilgili, doğru ve zamanında proje bilgilerinin anlaşılabilir ve erişilebilir bir biçimde ve dilde sunulmasını, böylece istişare ve katılım süreçlerine bilinçli katılımın sağlanmasını ifade eder.

Anlamlı İstişare: Anlamlı İstişare, ilgili bilgilerin zamanında açıklanmasına dayalı ve kapsayıcı, yıldırma, manipülasyon veya misillemeden uzak bir şekilde yürütülen, projeden etkilenen kişiler ve diğer ilgili paydaşlarla iki yönlü bir katılım sürecidir. Anlamlı İstişare, paydaşlara görüşlerini ve endişelerini ifade etme fırsatları verilmesini, bu görüşlerin mümkün olduğunca proje karar alma süreçlerinde dikkate alınmasını ve paydaş girdilerinin proje tasarımı veya uygulamasını nasıl etkilediğine dair geri bildirimin, projenin riskleri ve etkileriyle orantılı olarak sağlanmasını gerektirir.

Projeden Etkilenen Kişiler: Projeden etkilenen kişiler, proje ve ilgili faaliyetlerinin etki alanı içinde doğrudan veya dolaylı çevresel, sosyal, ekonomik veya geçim kaynağıyla ilgili etkiler yaşayan veya yaşayabilecek bireyler, haneler veya topluluklardır.

Paydaş: Paydaşlar, projeden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenen bireyler veya gruplar ile projeye ilgi duyan veya kararlarını veya sonuçlarını etkileme yeteneğine sahip olanlardır. Paydaşlar arasında projeden etkilenen topluluklar ve bireyler, onların resmi ve gayri resmi temsilcileri, yerel ve ulusal yetkililer, sivil toplum kuruluşları, sivil toplum örgütleri, akademik kurumlar, işletmeler ve diğer ilgili taraflar yer alabilir.

Paydaş Katılımı: Paydaş katılımı, proje yaşam döngüsü boyunca paydaşları belirleme, onlarla iletişim kurma, danışma ve dahil etme sürecidir. Katılım faaliyetleri, yapıcı ilişkiler kurmayı, riskleri yönetmeyi ve paydaşların endişelerini zamanında ve şeffaf bir şekilde ele almayı amaçlar.

Hassas Gruplar: Hassas gruplar, proje etkilerinden orantısız bir şekilde etkilenebilecek veya bu etkilerle başa çıkma yeteneği azalmış bireyler veya topluluklardır. Hassasiyet, cinsiyet, yaş, engellilik, sağlık durumu, yoksulluk, sınırlı okuryazarlık, sosyal veya ekonomik dezavantaj, doğal kaynaklara bağımlılık veya azınlık statüsü gibi faktörlerden kaynaklanabilir. Proje, hassas grupların adil katılımını ve proje faydalarına ve şikâyet mekanizmalarına erişimini sağlamak için hedefli katılım ve ek değerlendirme ihtiyacını kabul etmektedir.

KISALTMALAR

Taşeli GES / Proje	Karaman Taşeli Güneş Enerjisi Santrali Projesi
ACWA	ACWA Power International
WSP	WSP Danışmanlık ve Mühendislik Ltd. Şti.
AB	Avrupa Birliği
ADB	Asya Kalkınma Bankası
Ç&S	Çevresel ve Sosyal
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
ÇSÇ	Çevresel ve Sosyal Çerçeve
ÇSED	Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi
ÇSG	Çevre, Sağlık ve Güvenlik
ÇSG'ler	Çevresel ve Sosyal Gereklilikler
ÇŞİDB	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
ÇSP	Çevresel ve Sosyal Politika
ÇSS'ler	Çevresel ve Sosyal Standartlar
EBRD	Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası
EİH	Enerji İletim Hattı
EP'ler	Ekvator Prensipleri
EPFK	Ekvator Prensipleri Finansal Kuruluşları
ETKB	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
FV	Fotovoltaik
GES	Güneş Enerjisi Santrali
GKGKP	Geçim Kaynaklarının Geri Kazandırılması Planı
İB	İçişleri Bakanlığı
İDK	İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu
IFC	Uluslararası Finans Kurumu
IPAM	Bağımsız Proje Hesap Verebilirlik Mekanizması
KGM	Karayolları Genel Müdürlüğü
KTB	Kültür ve Turizm Bakanlığı
MSB	Milli Savunma Bakanlığı
PEK'ler	Projeden Etkilenen Kişiler
PKP	Paydaş Katılım Planı
PS'ler	Performans Standartları
ŞM	Şikâyet Mekanizması
STK'ler	Sivil Toplum Kuruluşları

STÖ	Sivil Toplum Örgütü
TCDŞ/CSİT	Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet, Cinsel Sömürü, İstismar ve Taciz
TCDŞT	Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz
TEİAŞ	Türkiye Elektrik İletim A.Ş.
TİS	Topluluk İrtibat Sorumlusu
TOB	Tarım ve Orman Bakanlığı
TOÖ	Teknik Olmayan Özet
TPG	Temel Performans Göstergesi
UAB	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
WBG	Dünya Bankası Grubu

1.0 GİRİŞ

Bu Paydaş Katılımı Ön Planı, Karaman Taşeli Güneş Enerjisi Santrali ("GES") Projesi (bundan sonra Taşeli GES" veya "Proje" olarak anılacaktır) için, ACWA Power International (bundan sonra "ACWA" olarak anılacaktır) adına WSP Danışmanlık ve Mühendislik Ltd. Şti. (bundan sonra "WSP" olarak anılacaktır) tarafından hazırlanmıştır.

Proje, Karaman ilinin Ayrancı ilçesine bağlı Dokuzöl köyü ve Merkez ilçesine bağlı Taşkale köyü yakınlarında yer alacaktır. Proje, 1.000 MW kurulu kapasiteye ve yaklaşık 2.321,9 hektarlık bir proje alanına sahip, büyük ölçekli, sıfırdan kurulacak bir güneş fotovoltaik ("FV") tesisi olarak tasarlanmıştır. Bu bağlamda, ACWA, ulusal ve uluslararası gerekliliklere uygun olarak Proje için Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi ("ÇSED") hazırlamak üzere WSP'yi görevlendirmiştir. Paydaş Katılım Planı ("PKP"), ÇSED paketinin ayrılmaz bir bileşeni olarak hazırlanmıştır.

Bu Paydaş Katılımı Ön Planı ve nihai ÇSED paketinin bir parçası olarak geliştirilecek olan Projenin PKP'si, Projeden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenen veya Projenin faaliyetleri, etkileri ve faydalarıyla ilgilenen paydaşlarla etkileşim süreçlerinin tümüne rehberlik edecektir. Proje yaşam döngüsü boyunca PKP, yürürlükteki Türk ulusal mevzuatı ile uyumlu olarak uygulanacak ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası ("EBRD") Çevresel ve Sosyal Politikası (2024), özellikle Çevresel ve Sosyal Gereklilik ("ÇSG") 10: Paydaş Katılımı, Uluslararası Finans Kurumu ("IFC") Performans Standartları ("PS'ler"), Sosyal ve Çevresel Sürdürülebilirlik Hakkındaki Ekvator Prensipleri ("EP'ler"), Asya Kalkınma Bankası'nın ("ADB") Çevresel ve Sosyal Çerçevesi ("ÇSÇ"), özellikle Çevresel ve Sosyal Standart ("ÇSS") 10: Paydaş Katılımı ve Bilgi Açıklama ve Asya Altyapı Yatırım Bankası'nın ("AIIB") Çevresel ve Sosyal Çerçevesi olmak üzere ilgili uluslararası standartlarla uyumlu şekilde yürütülecektir.

Bu Paydaş Katılımı Ön Planı, Proje paydaşlarını, hedef grupları ve her bir paydaş kategorisi veya grubu için gerekli olan spesifik katılım faaliyetlerini tanımlamaktadır. Nihai ÇSED ile birlikte güncellenecek ve sosyal mevcut durum çalışmaları ile etki değerlendirmesinin bulguları doğrultusunda, uygun görüldüğü ölçüde daha da geliştirilecektir. Proje'nin PKP'si, sürekli güncellenen bir belgedir ve Projenin yaşam döngüsü boyunca meydana gelen herhangi bir değişiklik (örneğin, kapsamda, tasarımda, etki alanında, risklerde ve etkilerde değişiklikler) veya yeni gelişmeleri yansıtacak şekilde düzenli olarak güncellenecektir.

Paydaş Katılımı Ön Planı, paydaşların değerlendirme sürecinin erken bir aşamasında bilgilendirilmesini ve görüşlerini iletebilmesini sağlamak amacıyla ÇSED hazırlık süreci sırasında kamuyla paylaşılacaktır. ÇSED'nin tamamlanmasının ardından, bu Paydaş Katılımı Ön Planı; sosyal mevcut durum çalışmaları, etki değerlendirmesi ve paydaş katılım faaliyetlerinin bulgularını yansıtacak şekilde gözden geçirilecek ve gerekli görülmesi halinde güncellenecektir. Revize edilen PKP, gerekli iyileştirmeleri veya ilave katılım tedbirlerini içerecek ve Proje internet sitesi ile diğer uygun kanallar aracılığıyla yeniden kamuya açıklanacaktır. Tüm açıklama faaliyetleri, EBRD ÇSG10, ADB ÇSS10, AIIB ÇSÇ ve IFC PS1 gereklilikleri doğrultusunda yürütülecektir. Projede önemli değişikliklerin meydana gelmesi durumunda, PKP uygun şekilde tekrar güncellenecek ve yeniden kamuya paylaşılacaktır.

Proje, paydaşların etkin katılımına ilişkin uluslararası en iyi uygulamalara dayalı olarak aşağıdaki ilkelere bağlı kalmayı taahhüt etmektedir:

- Projenin ilk aşamalarında paydaşları belirleme, toplumu anlama ve onlarla etkileşim kurma taahhüdü,
- Karşılıklı saygı ve güveni teşvik eden dürüstlük,
- Paydaşların ve etkilenen toplulukların haklarına, kültürel inançlarına, değerlerine ve çıkarlarına saygı göstermek,
- Topluluğun endişelerine yanıt verirken şeffaflık ve zamanında, açık ve etkili bir şekilde yanıt vermek,

- Projeden etkilenen yerleşim yerlerindeki hassas grupların anlamlı katılımını sağlayarak kapsayıcı bir katılım süreci oluşturmak,
- Cinsiyet duyarlı bir yaklaşımla tüm paydaş katılım süreçlerinde eşit katılımı sağlamak ve,
- Şikâyetlerin ele alınması ve tüm paydaşlarla etkileşimde bulunulması için teknik ve kültürel açıdan uygun bir yaklaşım sağlamak üzere projeye özgü bir şikâyet mekanizması (hem iç hem de dış) oluşturmak.

1.1 Paydaş Katılım Planının Amacı

Projeye özgü bir PKP, ilişkileri yönetmek, endişeleri gidermek ve paydaşların proje aşamaları boyunca ve nihai hizmetten çıkarma sürecinde projeye uygun şekilde dahil edilmesini ve bilgilendirilmesini sağlamak için kullanılan stratejik bir araçtır. PKP'nin amacı, Projeden etkilenen kişiler ve diğer ilgili paydaşlar da dahil olmak üzere Proje paydaşlarının, tutarlı, kapsamlı, ilgili, erişilebilir ve şeffaf bilgilerle proje hakkında zamanında bilgilendirilmesini sağlamaktır. PKP ayrıca, paydaşların görüşlerini toplamak ve ÇSED ile ilgili yönetim planlarının hazırlanmasına katkıda bulunmak için kullanılacak yöntemler de dahil olmak üzere, kapsam belirleme ve ÇSED geliştirme aşamalarında paydaş katılımının nasıl gerçekleştirileceğini temel hatlarıyla belirtmeyi amaçlamaktadır.

PKP, katılımcı bir yaklaşımı garanti eder ve PKP'nin uygulanması, Proje ve etkileriyle ilgili görüş ve endişeleri ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. PKP, ÇSED hazırlık aşamasından itibaren yürütülen katılım faaliyetlerinin sonuçlarını yansıtmak üzere güncellenecek ve nihai ÇSED paketi kapsamında kamuoyuna açıklanacaktır.

PKP'nin temel amaçları şunlardır:

- **Paydaşların Belirlenmesi ve Analizi:** Proje yaşam döngüsünün tüm aşamaları boyunca Proje'den doğrudan veya dolaylı olarak etkilenen ya da etkilenmesi muhtemel paydaşların yanı sıra, Proje ile ilgisi bulunan veya Proje üzerinde etkisi olabilecek paydaşların belirlenmesi, haritalanması ve analiz edilmesi.
- **Paydaş Risk Değerlendirmesi:** Proje açısından paydaşlarla ilişkili potansiyel risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi ile bu risklerin yönetilmesi veya azaltılması için uygun tedbirlerin oluşturulması.
- **Paydaş İletişimi ve Katılımı:** Paydaşların Proje hakkında nasıl bilgilendirileceğine ilişkin süreç ve yöntemlerin tanımlanması ve ilgili bilgilerin zamanında, şeffaf, erişilebilir ve kültürel açıdan uygun bir şekilde açıklanmasının sağlanması. Paydaşların Proje yaşam döngüsü boyunca uygun şekilde bilgilendirilmesini ve anlamlı biçimde katılım göstermesini sağlamak için gerekli prosedürlerin oluşturulması.
- **Paydaş Geri Bildirimi ve Katılımı:** Uygun olduğu durumlarda, paydaş geri bildirimlerinin Proje planlama, tasarım ve karar alma süreçlerine entegre edilmesine yönelik düzenlemelerin oluşturulması.
- **Katılım Faaliyetleri:** Mevcut paydaş katılım faaliyetlerinin gözden geçirilmesi ve Proje yaşam döngüsü boyunca etkin ve sürekli paydaş katılımını sağlamak amacıyla gelecekte uygulanacak katılım yaklaşımlarının tanımlanması.
- **Paydaş Geri Bildirimi ve Şikâyet Prosedürleri:** Paydaşların yorumlarını ve geri bildirimlerini iletebilmeleri, soru sorabilmeleri ve endişe veya şikâyetlerini dile getirebilmeleri için açık prosedürlerin oluşturulması ile birlikte, bu girdilerin değerlendirilmesi, yanıtlanması ve ele alınmasına ilişkin süreçlerin tanımlanması.
 - Bölüm 9.0'da sunulan Şikâyet Mekanizması, paydaşlardan (iç ve dış) gelen endişelerin alınması, yönetilmesi ve yanıtlanması süreçlerine rehberlik edecektir. ACWA, söz konusu mekanizmayı Proje yaşam döngüsü boyunca belirlenen prosedürler doğrultusunda sürdürecektir ve uygulayacaktır.
- **Proje Taahhütleri, Roller ve Sorumluluklar:** Paydaş katılım faaliyetlerinde görev alan personelin Proje taahhütlerinin, katılım prosedürlerinin, rol ve sorumluluklarının tanımlanması.

- **Eğitim ve Kapasite Geliştirme:** PKP'nin etkin uygulanabilmesi için gerekli kurumsal kapasite ve eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi.
- **İzleme ve Raporlama:** Paydaş katılım faaliyetlerinin dokümente edilmesi, izlenmesi, raporlanması, değerlendirilmesi ve sürekli iyileştirilmesine yönelik bir çerçevenin oluşturulması.

PKP ayrıca, paydaş katılım faaliyetleriyle ilişkili sorumluluklar, kaynaklar, dokümantasyon gereklilikleri, izleme düzenlemeleri, raporlama mekanizmaları ve değerlendirme süreçleri dahil olmak üzere, etkin uygulamayı desteklemek için gerekli kurumsal kapasiteyi de ortaya koymaktadır.

1.2 Paydaş Katılım Planının Kapsamı

Bu Paydaş Katılımı Ön Planı ve Proje'nin PKP'si hem inşaat hem de işletme aşamalarında, ilgili tesislerin ve tüm yüklenicilerin faaliyetleri de dahil olmak üzere, Projeye ilgili tüm faaliyetler için geçerlidir. ACWA'nın tüm yüklenicileri, PKP'de belirtilen gerekliliklere ve standartlara uyacaktır.

1.3 PKP'nin Yapısı

PKP'nin geri kalan kısmı aşağıdaki gibi düzenlenmiştir:

- **Bölüm 1: Giriş,** PKP'in amacını, hedeflerini, kapsamını ve yapısını sunmaktadır.
- **Bölüm 2: Proje Tanımı,** Projenin konumu, zaman çizelgesi, etki alanı ve olası çevresel ve sosyal etkileri dahil olmak üzere projeye genel bir bakış sunmaktadır.
- **Bölüm 3: Yasal Gereklilikler,** Türkiye'de geçerli ulusal mevzuatın yanı sıra ilgili uluslararası standartları özetlemektedir.
- **Bölüm 4: Paydaşların Belirlenmesi ve Analizi,** paydaşların belirlenmesi, paydaşların sınıflandırılması ve hassas grupların tespitinde kullanılan metodolojiyi sunmaktadır.
- **Bölüm 5: Paydaş Katılım Araçları,** Proje yaşam döngüsü boyunca paydaşların katılımını sağlamak için kullanılacak yöntem ve araçları açıklamaktadır.
- **Bölüm 6: Önceki Paydaş Katılımı ve İstişare Faaliyetleri,** ÇED ve ÇSED kapsam belirleme aşamaları sırasında yürütülen paydaş katılım faaliyetlerini özetlemektedir.
- **Bölüm 7: Gelecekteki Paydaş Katılımı ve İstişare Faaliyetleri,** bilgi paylaşımı ve istişare stratejileri de dahil olmak üzere, ÇSED geliştirme aşaması ve sonrası için planlanan katılım yaklaşımını özetlemektedir.
- **Bölüm 8: Paydaş Katılım Programı,** ÇSED'nin geliştirilmesi, inşaat ve işletme aşamaları dahil olmak üzere farklı proje aşamaları boyunca uygulanacak yapılandırılmış katılım planını ortaya koymaktadır.
- **Bölüm 9: Şikâyet Mekanizması,** hem dış paydaşlar hem de çalışanlar için Proje düzeyinde şikâyet çözüm mekanizmasını açıklamaktadır,
- **Bölüm 10: İzleme,** paydaş katılım faaliyetlerinin ve şikâyet mekanizmalarının nasıl izlenip değerlendirileceğini açıklamaktadır.
- **Bölüm 11: Eğitim,** PKP'nin etkili bir şekilde uygulanması için gerekli kapasite geliştirme ve eğitim gerekliliklerini özetlemektedir.
- **Bölüm 12: Raporlama ve Denetim,** şeffaflık ve hesap verebilirliği sağlamak için raporlama prosedürlerini ve denetim gerekliliklerini tanımlamaktadır.
- **Bölüm 13: Roller ve Sorumluluklar,** PKP'nin uygulanmasına ilişkin kurumsal sorumlulukları ayrıntılı olarak açıklamaktadır.

- **Bölüm 14: İletişim Bilgileri**, paydaş katılımı için temel iletişim bilgilerini ve iletişim kanallarını sunmaktadır.
- **Bölüm 15: Kaynakça**, PKP'de atıfta bulunulan belgeleri ve standartları listelemektedir.

2.0 PROJE TANIMI

2.1 Projeye Genel Bakış

Proje, Türkiye'nin Güneyinde Karaman İli'nin Ayrancı İlçesi'ne bağlı Dokuzyol Köyü ve Merkez İlçesi'ne bağlı Taşkale Köyü yakınlarında yer alacak olan şebeke ölçekli, yere monte edilmiş bir güneş fotovoltaik enerji santralidir. Proje, 1.000 MW kurulu güce sahip olacak ve yaklaşık 2.321,9 hektarlık bir proje ayak izi üzerinde geliştirilecektir. Buna göre, Proje'nin konumu, Proje yerleşim planı ve Proje Alanı'na en yakın yerleşim yerleri sırasıyla Şekil 1, Şekil 2 ve Şekil 3'te verilmektedir. Haritalarda ilçeler Ayrancı ve Karaman (Merkez) olarak gösterilmektedir. Bu Proje ile ilgili olarak, ulusal Çevresel Etki Değerlendirmesi ("ÇED") süreci Türk ÇED Yönetmeliği gerekliliklerine uygun olarak 30 Ekim 2025 tarihinde başlatılmış olup, Nisan 2026 itibarıyla ÇED süreci halen devam etmektedir.

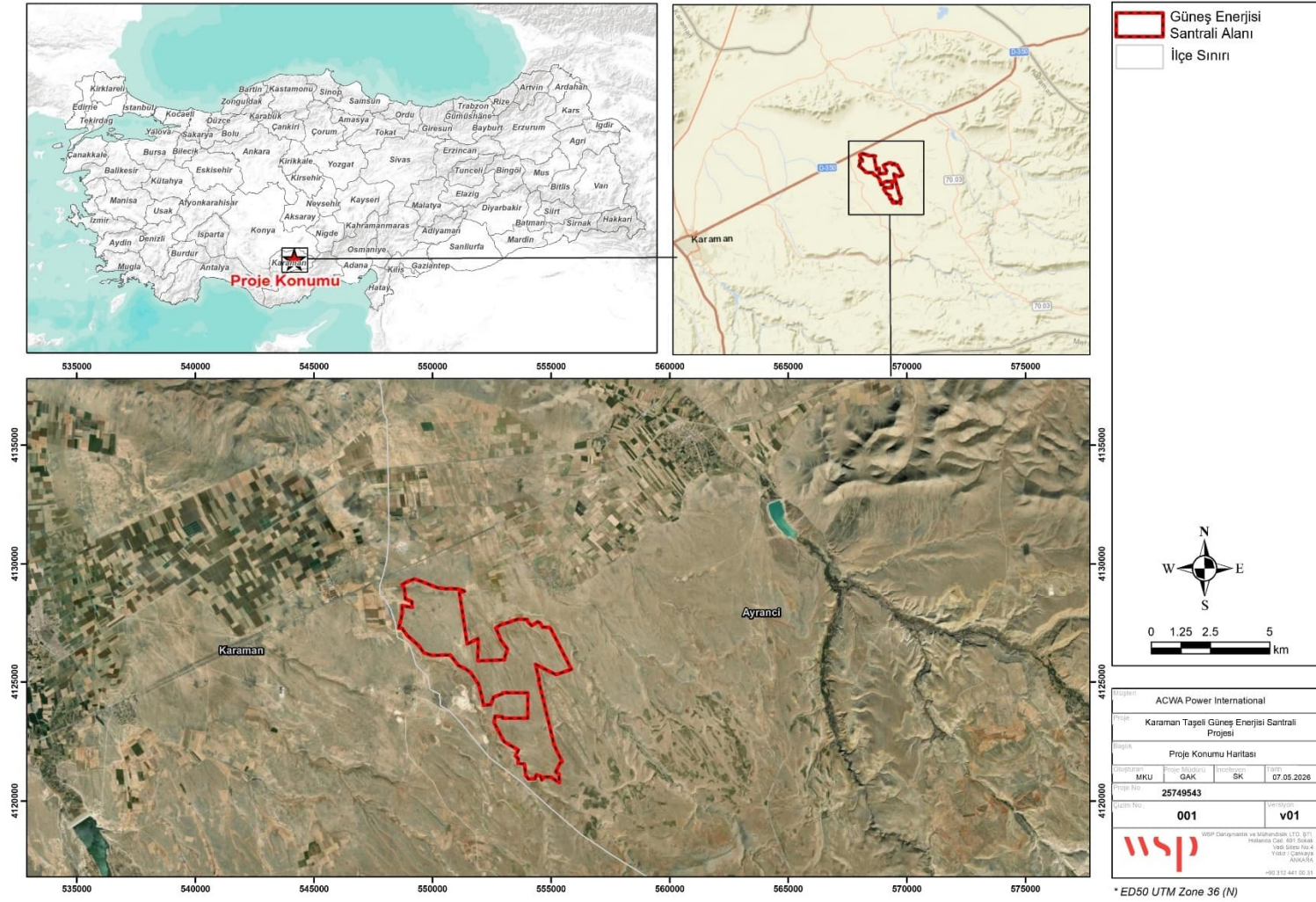
Proje'nin inşaat aşamasının yaklaşık 3 yıl sürmesi, ardından tahmini 49 yıllık bir işletme süresinin gelmesi planlanmaktadır. Bu aşamalarda, inşaat sırasında maksimum 1.600 personelin, işletme sırasında ise 50 personelin istihdam edileceği öngörülmektedir.

Taşeli GES, yılda yaklaşık 1.810 GWh elektrik üretmek üzere tasarlanmıştır. Bu üretim seviyesinin yaklaşık 500.000 kişinin yıllık elektrik ihtiyacını karşılamak için yeterli olacağı tahmin edilmekte ve yenilenebilir kaynaklardan üretilen elektriğin payını artırarak ve dış enerji bağımlılığını azaltarak Türkiye'nin yenilenebilir enerji kapasitesine ve enerji arz güvenliğine önemli bir katkı sağlaması beklenmektedir. Proje konsepti, panel başına yaklaşık 500 Wp nominal kapasiteye sahip yaklaşık 2.000.000 FV modülünün kurulumunu öngörmektedir.

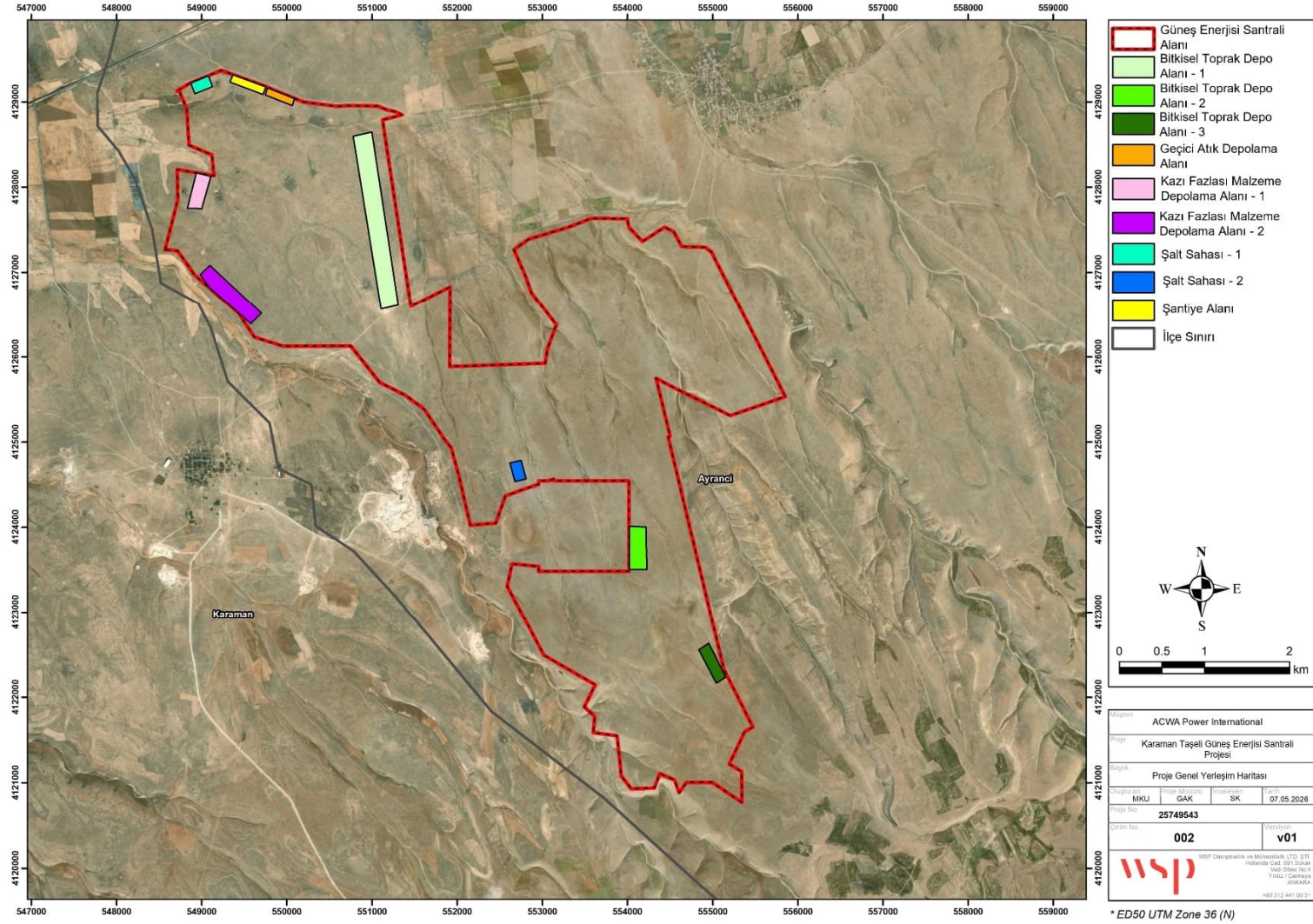
Taşeli GES tarafından üretilen elektrik, bir veya daha fazla yüksek gerilim Enerji İletim Hattı ("EİH") ve ilgili şebeke bağlantı altyapısı aracılığıyla ulusal şebekeye iletilecektir. Haziran 2026 itibarıyla, EİH'lerin kesin güzergahları, uzunluğu ve nihai şebeke bağlantı noktaları henüz belirlenmemiştir. EİH'lerin güzergahının belirlenmesi, detaylı tasarımı, inşaatı, işletmesi, bakımı ve mülkiyetinin Türkiye Elektrik İletim A.Ş. ("TEİAŞ")'nin sorumluluğunda olması öngörülmektedir. EİH güzergahları ve teknik detayları kesinleştikten sonra, ilgili çevresel ve sosyal hususlar, riskler ve azaltma önlemleri, ÇSED kapsamında belirlenip değerlendirilecek ve PKP ile Geçim Kaynaklarının Geri Kazandırılması Planı ("GKGKP") aracılığıyla ele alınacaktır.

Proje sahasından kamu karayolu ağına erişim öncelikle mevcut kavşaklar aracılığıyla sağlanacaktır. Mevcut yol koşullarına bağlı olarak bunun teknik olarak mümkün olmaması ve yeni bir erişim yolunun inşa edilmesinin gerekmesi halinde, ilgili Erişim Yolu İzni'nin onayı için Karayolları Genel Müdürlüğü - 3. Bölge Müdürlüğü'ne başvuruda bulunulacaktır.

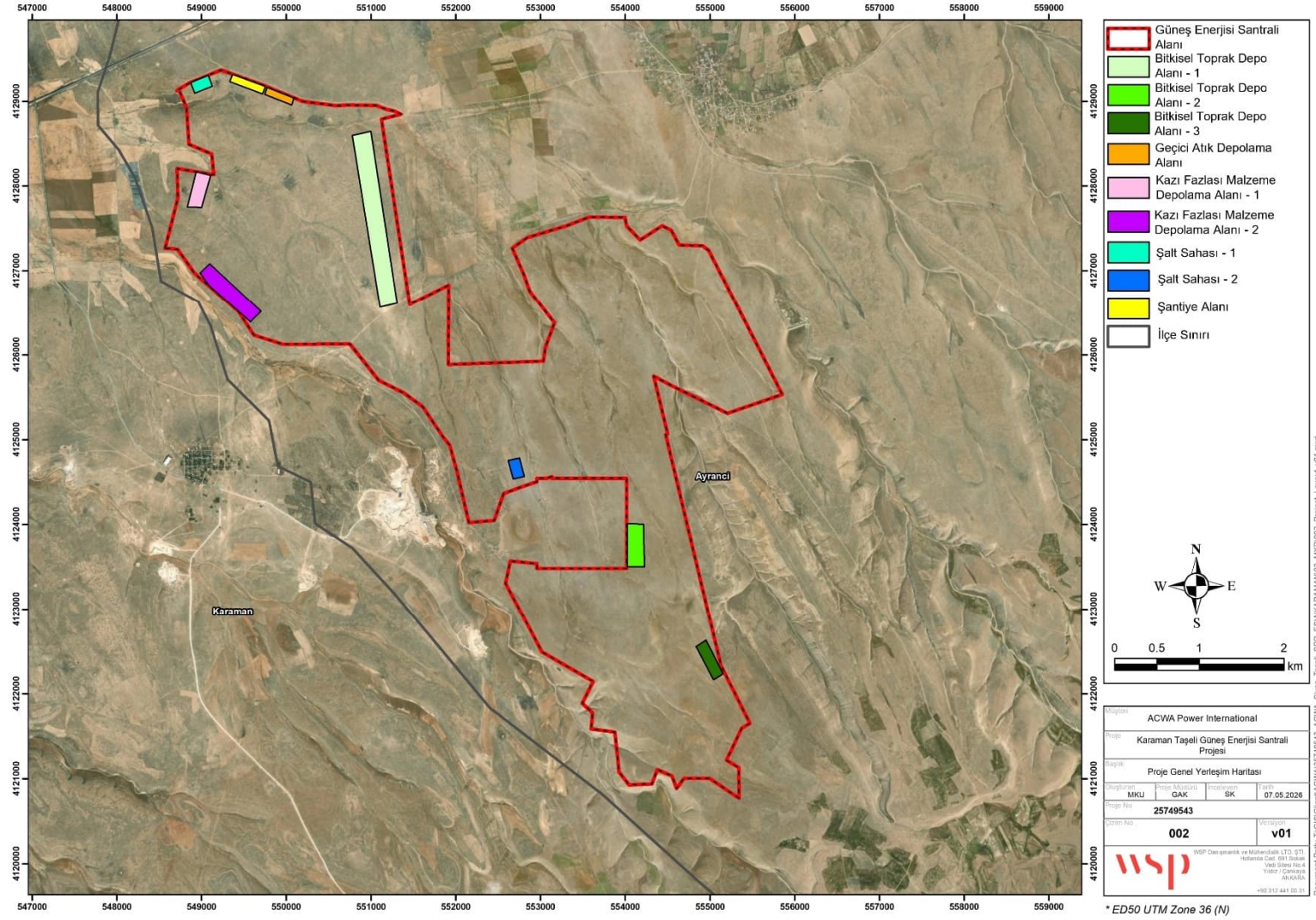
Proje'nin hem inşaat hem de işletme aşamalarında kullanılacak tüm yollar, 2918 sayılı Trafik Kanunu'na ve karayolları ile ilgili yürürlükteki tüm kanun ve yönetmeliklere uygun olacaktır.

Şekil 1: Proje Konumu

Şekil 2: Proje Yerleşimi

Şekil 3: En Yakın Yerleşim Yeri

2.2 Proje Takvimi

Projenin inşaat aşamasının yaklaşık 3 yıl sürmesi, ardından tahmini 49 yıllık bir işletme süresinin olması planlanmaktadır.

2.3 Proje'nin Etki Alanı

Proje'nin etki alanı, Proje'nin doğrudan, dolaylı ve kümülatif çevresel ve sosyal etkilere neden olabileceği coğrafi ve sosyo-çevresel kapsamı ifade eder. EBRD Çevresel ve Sosyal Politikası (2024) ve Çevresel ve Sosyal Gereklilik 1: Çevresel ve Sosyal Risklerin ve Etkilerin Değerlendirilmesi ve Yönetimi uyarınca:

- Doğrudan etkiler, proje faaliyetleri ve bileşenlerinden kaynaklanan ve esas olarak proje sahasında veya hemen çevresinde meydana gelen etkilerdir; örneğin arazi edinimi, fiziksel bozulma ve inşaatla ilgili etkiler.
- Dolaylı etkiler, inşaat veya işletme çalışmalarının doğrudan bir sonucu olmayan, ancak arazi kullanım düzenlerindeki değişiklikler, yerel istihdam dinamikleri, trafik koşulları veya kaynaklara erişim gibi proje faaliyetleri nedeniyle ortaya çıkan etkilerdir.
- Kümülatif etkiler, projeye ilgili etkilerin mevcut veya makul ölçüde öngörülebilir gelişmelerden kaynaklanan etkilerle etkileşime girmesi sonucu ortaya çıkar ve zaman içinde çevresel ve sosyal alıcılar üzerinde artan etkiler yaratır.

EBRD'nin gereklilikleri doğrultusunda, etki alanı aşağıdakileri kapsamaktadır:

- Tesisler, altyapı, erişim yolları, şantiyeler, yardımcı tesisler ve projeye ilgili diğer faaliyetler gibi tüm kalıcı ve geçici proje bileşenlerini içeren *Proje'nin ayak izi*,
- *Proje faaliyetlerinden kaynaklanan doğrudan etkilere maruz kalan alanlar*; bu etkiler arasında fiziksel bozulma, arazi edinimi veya arazi kullanımına getirilen kısıtlamalar, çevresel koşullardaki değişiklikler, toplum sağlığı ve güvenliği riskleri, biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkiler, somut ve somut olmayan kültürel mirasın potansiyel bozulması veya kaybı ile projenin etkilediği kişiler üzerindeki sosyoekonomik etkiler yer alır,
- Proje faaliyetlerinin ikincil etkilere yol açabileceği, bu etkiler arasında geçim kaynaklarındaki değişiklikler, kaynaklara erişim, arazi kullanım modelleri, ekosistem hizmetleri veya toplum dinamikleri yer aldığı, *dolaylı etkilere maruz kalan alanlar*,
- Proje kapsamında finanse edilmeyen ancak projenin uygulanabilirliği için gerekli olan ve çevresel ve sosyal etkileri makul ölçüde öngörülebilir *İlişkili Tesisler*,
- Projenin artan etkilerinin mevcut veya makul ölçüde öngörülebilir gelişmelerden kaynaklanan etkilerle etkileşime girdiği, *kümülatif etkilerden potansiyel olarak etkilenebilecek alanlar*.

Projenin etki alanının belirlenmesi, EBRD ÇSG 1 gerekliliklerine uygun olarak, proje faaliyetlerinin niteliğini ve ölçeğini, çevresel ve sosyal alıcıların hassasiyetini ve etkilerin ortaya çıkabileceği potansiyel yolları yansıtmaktadır.

Ayrıca, arazi ediniminden etkilenmeyen ancak Proje alanının 5 kilometrelik yarıçapı içinde yer alan yerleşim yerleri de, Proje faaliyetlerine olan yakınlıkları ve bu faaliyetlerle doğrudan etkileşim potansiyelleri dikkate alınarak etki alanı içinde değerlendirilmiştir.

Doğrudan Etki:

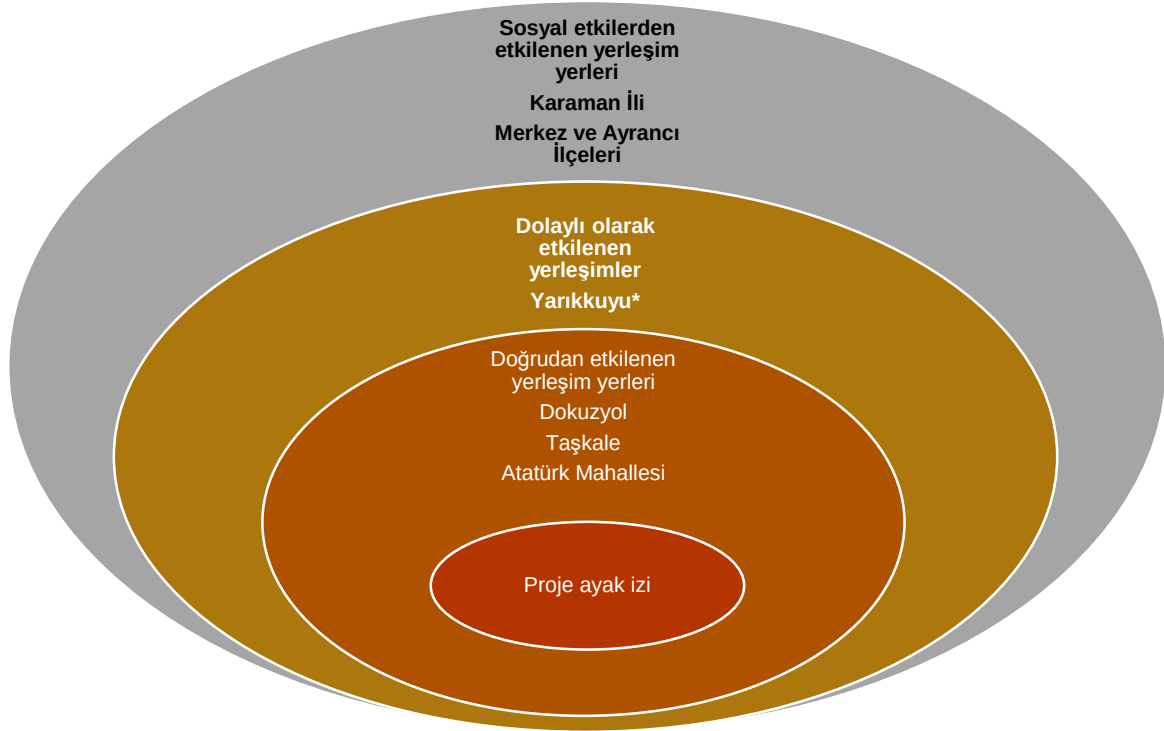
- Proje kapsamında arazi ediniminden etkilenen tüm yerleşim yerleri, Proje alanından ne kadar uzakta olursa olsun otomatik olarak etki alanı içine dahil edilir.

- Buna ek olarak, arazi ediniminden etkilenmeyen ancak Proje alanının 2 kilometre (km) yarıçapı içinde yer alan yerleşim yerleri, Proje'nin günlük faaliyetleriyle (inşaat faaliyetleri, trafik hareketleri ve işgücünün varlığı gibi) doğrudan etkileşime girme olasılıkları nedeniyle doğrudan etki alanı içine dahil edilir.

Dolaylı Etki:

- Dolaylı etkilerin potansiyelini değerlendirmek için, proje alanından 5 km yarıçapına kadar uzanan daha geniş bir yakınlık değerlendirmesi uygulanır.

Bu yaklaşıma uygun olarak, Projenin Sosyal Etki Alanı sınıflandırması için lütfen Şekil 4'e bakınız. Proje bileşenleri ve arazi edinimi gereksinimleri bu köylerin sınırları içerisinde yer aldığı için Dokuzyol ve Taşkale köyleri doğrudan etkilere tabi olarak sınıflandırılmıştır. İlk inceleme aşamasında, Proje ayak izinden yaklaşık 6,44 km uzaklıkta bulunan Yarıkkuyu yerleşimi, daha geniş kapsamlı bir bağlamsal değerlendirmenin parçası olarak incelenmiştir. Yarıkkuyu, mesafesi ve beklenen bir arazi kullanımı olmaması nedeniyle Etki Alanına ("EA") dahil edilme kriterlerini karşılamasa da, saha gözlemleri burada hayvancılığa dayalı geçim kaynaklarının sürdürüldüğünü göstermiştir. Ayrıca, kapsam belirleme sürecinde, yerleşimin Proje'den etkilenmesi beklenmese de, bölgedeki mevcut veya öngörülebilir diğer gelişmeler nedeniyle daha geniş çevredeki otlatma alanlarının uzun vadeli baskılara tabi olabileceği (kümülatif etki) kaydedilmiştir.

Şekil 4: Projenin Sosyal Etki Alanı

ÇSED kapsamında yürütülen ön çalışmalar sonucunda Projeden etkilenebilecek yerleşimler belirlenmiş olup Tablo 1 etki alanı içerisinde bulunan yerleşimler; nüfus büyüklükleri, Proje Alanına olan mesafeleri ve ilgili etki faktörleri ile birlikte özetlenmektedir.

Proje Alanına erişim, Konya – Karaman D350 Karayoluna bağlanan mevcut köy yollarından sağlanacaktır. Proje kapsamında, inşaat, işletme ve bakım faaliyetleri için güvenli ve güvenilir erişim sağlamak amacıyla mevcut köy yollarında bazı genişletme veya iyileştirme çalışmaları yapılacaktır. Panel erişim yolları haricinde ilave bir yol inşaatı öngörülmemektedir.

Kapsam belirleme çalışmaları kapsamında elde edilen bulgular doğrultusunda, Dokuzyol Mahallesi ile Taşkale Mahallesi'ne bağlı Atatürk Mahallesi, Proje ile ilişkili arazi kullanımı etkilerine doğrudan maruz kalması beklenen yerleşimler olarak değerlendirilmiştir. Buna karşılık, Taşkale yerleşim merkezi Proje Alanına yaklaşık 10 km uzaklıkta bulunmakta olup Proje erişim yolu ağı içerisinde yer almamakta ve Projeden etkilenmesi beklenen mera alanlarını kullanmamaktadır. Bu nedenle Taşkale yerleşim merkezinde doğrudan arazi kullanımı etkilerinin ortaya çıkması beklenmemektedir.

Tablo 1: Projeden Etkilenen Yerleşim Yerleri ve Projeye Olan Mesafeleri

İl	İlçe	Yerleşim Yeri	Nüfus (TÜİK, 2025)	Yerleşim Yerinden Proje Alanına Uzaklık (km)	Potansiyel Etki Faktörleri
Karaman	Ayrancı	Dokuzyol	280	1,86	Arazi edinimi, potansiyel yerel istihdam etkileri ve inşaat aşaması etkileri
Karaman	Ayrancı	Yarıkkuyu	120	6,44	Bölgedeki gelecekteki diğer projelerle bağlantılı olarak olası yerel istihdam etkileri ve olası kümülatif etkiler (arazi kullanımı) meydana gelebilir; ancak, bu tür kümülatif etkilerin haricinde, Proje'den kaynaklanan hiçbir doğrudan veya dolaylı etki beklenmemektedir.
Karaman	Merkez	Atatürk Mahallesi	100 (saha verisi)	1,4	Arazi edinimi etkileri, potansiyel yerel istihdam etkileri ve inşaat aşaması etkileri
Karaman	Merkez	Taşkale	456	9,52	Arazi edinimi, potansiyel yerel istihdam etkileri ve inşaat aşaması etkileri

Proje, Dokuzyol Köyü'nde bulunan 163 ada 15 ve 16 parseller ile Taşkale Köyü'nde bulunan 397 ada 302, 305 ve 1561 numaralı parseller üzerinde planlanmakta olup, söz konusu parseller Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2: Projeden Etkilenen Araziler

İl	İlçe	Yerleşim Yeri	Parsel Numarası	Arazi Tipi	Mülkiyet	Proje Alanı (ha)
Karaman	Ayrancı	Dokuzyol	163/15	Mera alanı	Hazine	2,321,9
Karaman	Ayrancı	Dokuzyol	163/16	Mera alanı	Hazine	
Karaman	Central	Taşkale	397/302	Ekilebilir arazi	Özel	
Karaman	Central	Taşkale	397/305	Ekilmemiş arazi	Hazine	
Karaman	Central	Taşkale	397/1561	Mera alanı	Hazine	

Proje kapsamında üretilen elektrik, bir veya daha fazla yüksek gerilim EİH ve ilgili şebeke bağlantı altyapısı aracılığıyla ulusal şebekeye aktarılacaktır. Haziran 2026 itibarıyla, EİH'lerin kesin güzergâhları, uzunlukları ve nihai şebeke bağlantı noktaları henüz belirlenmemiştir. EİH'lerin güzergâhının belirlenmesi, detaylı tasarımı, inşaatı, işletmesi, bakımı ve mülkiyetinin TEİAŞ'ın sorumluluğunda olması öngörülmektedir.

2.4 Projenin Olası Etkileri ve Etki Azaltma Önlemleri

Uluslararası çevresel ve sosyal standartlara uygun olarak ve EBRD'nin 2024 tarihli Çevresel ve Sosyal Politikası ("ÇSP") uyarınca, Proje Kategori A¹ olarak sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma, çeşitli, birikimli, uzun vadeli ve/veya geri döndürülemez nitelikte olabilecek ve kapsamlı bir ÇSED ile paydaşların daha aktif katılımını gerektiren önemli olumsuz çevresel ve sosyal etkilerin ortaya çıkma olasılığını yansıtmaktadır.

Buna paralel olarak, ADB'nin Çevresel ve Sosyal Çerçevesi kapsamında, öngörülen etkilerin ve risklerin niteliği, ölçeği ve coğrafi kapsamı göz önüne alındığında, Proje "Yüksek Risk" sınıflandırmasına girmektedir. Bu sınıflandırma, ÇSS1 ve ÇSS10 gerekliliklerine uygun olarak, kapsamlı bir ÇSED raporunun hazırlanmasını, çevresel ve sosyal risklerin ve etkilerin sağlam bir şekilde değerlendirilmesini ve Proje yaşam döngüsü boyunca paydaş katılımının artırılması ve bilgi paylaşımına yönelik önlemlerin uygulanmasını gerektirmektedir.

Buna uygun olarak, Proje, tespit edilen tüm etkilere karşı ihtiyatlılık ve etki azaltma hiyerarşisi yaklaşımını (önleme, en aza indirme, hafifletme ve gerektiğinde telafi etme) uygulayacak şekilde tasarlanmıştır. Proje, etki azaltma önlemlerinin Proje tasarım, inşaat ve işletme aşamalarına dahil edilmesini ve bu önlemlerin uygulanmasının ÇSED ve ilgili yönetim planları aracılığıyla izlenip raporlanmasını sağlayacaktır.

Potansiyel Proje etkileri, Karaman ilinde 14-15 Nisan 2026 tarihlerinde gerçekleştirilen ÇSED kapsam belirleme saha ziyareti sırasında yürütülen masa başı çalışmalar, saha gözlemleri ve paydaş görüşmeleri temel alınarak ön değerlendirme kapsamında belirlenmiştir. Dokuzyol, Yarıkkuyu ve Taşkale köylerinde kurumsal paydaşlar ve etkilenen topluluklarla gerçekleştirilen ön görüşmelerde, Proje ile ilişkili aşağıdaki potansiyel sosyal etkiler belirlenmiştir:

- Hayvancılığın bölgede temel geçim kaynağını oluşturması nedeniyle mera kullanımına ilişkin geçim kaynakları üzerindeki etkiler; mera alanlarının kaybı veya otlatmaya erişimin kısıtlanmasının yerel topluluklar üzerinde potansiyel olumsuz ekonomik etkiler,
- İnşaat faaliyetleri sırasında ortaya çıkabilecek fiziksel erişim kısıtlamaları da dâhil olmak üzere mera alanlarına erişimin kısıtlanması,
- Yakın yerleşimleri etkileyebilecek trafik yoğunluğu, gürültü ve toz oluşumu gibi geçici inşaat kaynaklı etkiler,
- Bölgede mevcut ve planlanan diğer projelerin arazi kullanımı, geçim kaynakları ve doğal kaynaklar üzerindeki birleşik etkilerinin dikkate alınmasını gerektiren kümülatif etkiler; ve
- İnşaat ve işletme aşamalarında yerel istihdam ve tedarik fırsatlarının yaratılması gibi potansiyel olumlu etkiler.

Kurumsal paydaşlar; arazi kullanım planlaması, mera yönetimi ve mevzuata uyum konularında ilgili kurumlarla erken aşamada ve sürekli koordinasyonun önemini vurgulamış, aynı zamanda Proje'nin yenilenebilir enerji hedeflerine ve ulusal ekonomiye sağlayacağı öngörülen katkıları da kabul etmiştir.

Kapsam belirleme aşamasında tespit edilen potansiyel etkiler ÇSED kapsamında ayrıntılı olarak değerlendirilecektir. Daha sonra geliştirilmesi planlanan temel etki azaltma ilkeleri aşağıda sunulmuştur:

- Tasarım optimizasyonu yoluyla arazi edinimi ve mera alanları üzerindeki etkilerin önlenmesi veya en aza indirilmesi,

¹ A Kategorisi projeler, önemli potansiyel çevresel ve sosyal riskler ve etkilerle ilişkili olan ve ayrıntılı değerlendirme, güçlü etki azaltma önlemleri ile proje yaşam döngüsü boyunca etkilenen paydaşlarla sürekli iş birliği gerektiren projelerdir.

- Otlatma faaliyetleri veya hayvancılığa dayalı geçim kaynakları üzerindeki etkilerin kaçınılmaz olduğu durumlarda, geçim kaynaklarına yönelik etki azaltma ve tazmin mekanizmalarının geliştirilmesi,
- Kalan mera alanlarına güvenli erişimin sürdürülmesine yönelik tedbirlerin uygulanması,
- Trafik yönetimi ile toplum sağlığı ve güvenliği yönetimi kapsamında inşaat kaynaklı rahatsızlıkların yönetilmesi,
- Kümülatif etkilerin değerlendirilmesi ve gerekli olduğu durumlarda etki azaltma tedbirlerinin koordinasyonunun sağlanması; ve,
- Endişe ve şikâyetlerin zamanında ve şeffaf bir şekilde ele alınmasını sağlamak amacıyla sürekli, yapılandırılmış bir paydaş katılım süreci ile etkin bir şikâyet mekanizmasının sürdürülmesi.

Bu ön bulgular, ÇSED'nin ilerleyen bölümlerinde sunulacak ayrıntılı etki değerlendirmesi, etki azaltma planlaması ve paydaş katılım stratejisinin temelini oluşturmaktadır.

3.0 YASAL GEREKLİLİKLER

3.1 Paydaş Katılımı ve Halkla İstişare İçin Türkiye Gereklilikleri

Projeye ilişkin paydaş katılımı ve halkla istişare faaliyetleri, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilgili ulusal mevzuatına uygun olarak yürütülecektir. Türk yasal çerçevesi, bilginin paylaşımı, halkın katılımı, çevrenin korunması ve dilekçe mekanizmaları ile ilgili anayasal hakları düzenlemekte ve özellikle ÇED süreci kapsamında halkla istişare için zorunlu prosedürleri belirlemektedir.

3.1.1 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, paydaşların sürece dahil edilmesi ve halkın katılımını düzenleyen temel yasal dayanağı oluşturmaktadır. İlgili anayasal hükümler aşağıda özetlenmiştir:

Temel Haklar ve Yükümlülükler

Madde 25 - Düşünce ve Kanaat Hürriyeti

Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.

Madde 26 - Düşünceyi Açıklama ve Yayma Hürriyeti

Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet Resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar.

Madde 56 - Sağlık Hizmetleri ve Çevrenin Korunması

Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirme ve çevrenin kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir.

Madde 63 - Tarih, Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması

Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirleri alır.

Madde 74 - Dilekçe Hakkı

Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir.

Bu anayasal hükümler, ulusal düzeyde bilgiye erişim, kamuoyuna danışma ve şikâyet bildirme mekanizmalarının genel yasal dayanağını oluşturmaktadır.

3.1.2 Diğer Temel Ulusal Kanunlar/Yönetmelikler

Anayasa'nın yanı sıra, Proje kapsamında yürütülen paydaş katılım faaliyetleriyle ilgili aşağıdaki ulusal yasa ve yönetmelikler de geçerlidir.

I. Türk Medeni Kanunu

Mülkiyet, arazi mülkiyeti ve gayrimenkul hakları, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu (08.12.2001 tarihli ve 24607 sayılı Resmi Gazete) kapsamında düzenlenmektedir. Medeni Kanun hükümlerine, Projenin tüm aşamalarında, özellikle arazi mülkiyeti, kullanım hakları ve arazi sahipleri ile arazi kullanıcılarıyla olan ilişkiler konusunda uyulmalıdır.

II. Bilgi Edinme Hakkı Kanunu

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu (24.10.2003 tarihli ve 25269 sayılı Resmi Gazete), kamu kurumları ve kamu görevini yerine getiren meslek kuruluşlarının elinde bulunan bilgilere erişime ilişkin usul ve esaslarını düzenlemektedir. Bu kanun şeffaflığı desteklemekte ve paydaşların, çevresel etki değerlendirmesine tabi projeler de dahil olmak üzere kamu faaliyetleriyle ilgili bilgileri talep edebilmelerini sağlamaktadır.

III. Dilekçe Hakkının Kullanılmasına İlişkin Kanun

3071 Sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına İlişkin Kanun (Resmi Gazete No. 18215, 01.11.1984), Anayasa'nın 74. maddesini uygulamaya koymaktadır. Türk vatandaşları ve karşılıklılık ilkesine tabi yabancı uyruklu ikamet edenler, kamu veya kişisel ilgi alanlarına ilişkin konularda Türkçe yazılı dilekçeler sunabilirler. Bu kanun, Proje ile ilgili olarak kamu makamlarına şikâyet ve talepte bulunmak için yasal bir zemin sağlamaktadır.

IV. Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER)

Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi ("CİMER"), bireylerin anayasal haklarını kullanarak dilekçe verme, bilgi edinme ve yönetime katılma olanağı sağlayan Türkiye'nin merkezi dijital platformudur. CİMER, vatandaşların kamu kurumlarına dijital ve dijital olmayan kanallar aracılığıyla şikâyet, görüş, talep ve önerilerde bulunmalarına olanak tanır. Proje düzeyindeki şikâyet mekanizmaları bağımsız olarak çalışırken, CİMER ulusal düzeyde tanınan bir kamu katılımı ve şikâyet iletişim kanalıdır ve paydaş geri bildirimi ve şikâyet yönetimi ile ilgili ulusal uygulamalar için bağlamsal bir uyum sağlar.

V. Kamulaştırma Kanunu

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu (Resmi Gazete No. 18215, 04.11.1983 tarihli), kamu yararı amacıyla gerçekleştirilen arazi edinme süreçlerini düzenler. Kanun, bildirim, değerlendirme, tazminat ve hukuki çözüm yollarıyla ilgili usul gerekliliklerini tanımlar. Uygulanabilir durumlarda, arazi edinimiyle ilgili paydaş katılım faaliyetleri, arazi sahiplerine ve etkilenen kullanıcılara bilgi verilmesi de dahil olmak üzere, Kamulaştırma Kanunu'na uygun olarak yürütülecektir.

Kamulaştırma Kanunu'nun 8. maddesi, idarenin öncelikle müzakere yoluyla bir anlaşmaya varmayı hedeflemesini gerektirir. Bu bağlamda, arazi sahipleri proje ve değerlendirme esasları hakkında bilgilendirilmeli ve resmi kamulaştırma işlemlerine başlamadan önce karşılıklı anlaşma yoluyla onaylarının alınması için çaba gösterilmelidir. Ayrıca, Kanun, resmi kamulaştırmaya başlamadan önce mülk sahiplerinin belirlenmesini ve resmi olarak bilgilendirilmesini, değerlendirme ve edinme süreçlerinde iletişimi ve müzakere yoluyla katılımı gerektirir. Kanun ayrıca etkilenen taraflara tazminat miktarını yargı süreçleri yoluyla sorgulama hakkı da tanımaktadır. Buna göre, arazi edinimiyle ilgili paydaş katılım faaliyetleri, etkilenen arazi sahipleri ve kullanıcılarla doğrudan iletişim ve bilgi paylaşımını içermektedir.

VI. Çevre Kanunu

Türkiye’de çevre koruma konusu temel olarak 2872 sayılı Çevre Kanunu (11.08.1983 tarihli ve 18132 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan, son değişikliklerle birlikte) ile düzenlenmektedir. Bu kanun, çevre koruma konusunda devletin, kurumların ve vatandaşların sorumluluklarını belirlemekte ve “kirlüten öder” ve “kullanıcı öder” gibi temel ilkeleri ortaya koymaktadır. Bu yasal çerçeve kapsamında, halkın katılımı çevre ile ilgili karar alma süreçlerinin ayrılmaz bir parçasıdır.

VII. ÇED Yönetmeliği

Çevresel Etki Değerlendirmesi (“ÇED”) usulleri, 29.07.2022 tarihli ve 31907 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren ve daha sonra 26.06.2025 ile 05.03.2026 tarihlerinde değiştirilen ÇED Yönetmeliği ile düzenlenmektedir.

ÇED Yönetmeliği, ÇED’e tabi projeleri, ÇED sürecinin aşamalarını ve bilginin açıklanması ile halkın katılımına ilişkin gereklilikleri tanımlamaktadır. 2025 ve 2026 yıllarında getirilen değişiklikler, il müdürlükleri, kaymakamlıklar ve muhtarlık ofislerinde zorunlu ilanlar da dahil olmak üzere kamuya duyuru ve bilgilendirme gerekliliklerini güçlendirmiş, böylece paydaşların yerel düzeyde bilgiye erişimini artırmıştır.

ÇED Yönetmeliği madde 9(5), yetkili kurum veya kuruluşların ÇED sürecine tabi projeler için bir PKP hazırlamasını zorunlu kılmaktadır. PKP proje ve projenin olası etkileri hakkında halkı bilgilendirme ve halkın görüş ve önerilerini toplama prosedürlerini temel hatlarıyla belirtmelidir. PKP ÇED başvuru dosyasına ek olarak sunulur ve ÇED süreci sırasında Bakanlığın talebi üzerine güncellenebilir.

ÇED Yönetmeliği’nin Ek-1’inde listelenen projeler için, etkilenen toplulukları bilgilendirmek ve onların görüş ve endişelerini almak amacıyla bir Halkı Bilgilendirme ve Katılım Toplantısı düzenlenmesi yasal bir zorunluluktur. Bu toplantı, Türk hukuku kapsamında resmi olarak zorunlu kılınan halkla istişare faaliyetini oluşturmaktadır. Ek-2 kapsamındaki projeler için bu tür bir toplantı yasal olarak zorunlu değildir ve halkın katılımına ilişkin yükümlülükler daha sınırlıdır.

VIII. Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Kanun

2024 yılında değiştirilen 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (07.04.2016 tarihli ve 29677 sayılı Resmi Gazete), kişisel verilerin toplanmasını, işlenmesini, saklanmasını ve açıklanmasını düzenlemektedir. İstişare kayıtları, şikâyet başvuruları ve toplantı katılım listeleri dahil olmak üzere kişisel bilgilerin toplanmasını içeren paydaş katılım faaliyetleri, bilgilendirilmiş rıza, veri minimizasyonu ve gizlilik dahil olmak üzere kişisel verilerin korunmasına ilişkin ilkelere uygun olarak yürütülmelidir.

IX. Mera Kanunu

Türkiye’deki otlakların, çayırların ve mera alanlarının kullanımı, korunması ve tahsisi, 4342 sayılı Mera Kanunu (28.02.1998 tarihli ve 23272 sayılı Resmi Gazete) kapsamında düzenlenmektedir. Bu kanun, mera alanlarını korumayı, tarım dışı amaçlarla yasadışı kullanımını önlemeyi ve kamu yararına projeler için kullanımına izin verildiği durumlarda tahsis usullerini düzenlemeyi amaçlamaktadır.

Mera Kanunu, mera arazilerinin kullanımını, korunmasını ve tahsisini düzenlemekle birlikte, paydaşlarla istişareye ilişkin açık hükümler içermemektedir. Bununla birlikte, mera arazileri resmi olarak köylere veya belediyelere tahsis edildiğinden ve yerel topluluklar ile hayvancılık sahipleri tarafından kullanıldığından, bu kişilerin kullanım hakları ve geçim kaynakları yasal çerçeve kapsamında tanınmaktadır. Dolayısıyla, mera kullanıcılarıyla istişare, ÇSED ve uluslararası kredi kuruluşlarının gerekliliklerine uygun olarak daha geniş kapsamlı paydaş katılım faaliyetlerinin bir parçası olarak yürütülmektedir.

Proje bileşenlerinin mera, çayır veya otlak olarak sınıflandırılan arazilerle kesiştiği veya bu araziler üzerinde planlandığı durumlarda, her türlü arazi kullanım değişikliği veya tahsis prosedürü, Mera Kanunu

ve ilgili ikincil mevzuata uygun olarak yürütülecektir. Yerel topluluklar, hayvancılık sahipleri ve mera hakkı sahipleri dahil olmak üzere mera kullanıcılarıyla ilgili paydaş katılım faaliyetlerinde, söz konusu arazilerle ilişkili geçim kaynakları dikkate alınacaktır.

X. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu

Türkiye'deki kültürel ve doğal varlıkların korunması, muhafaza edilmesi ve yönetimi, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu (23 Temmuz 1983 tarihli ve 18113 sayılı Resmi Gazete, son değişikliklerle birlikte) ile düzenlenmektedir. Yasa, arkeolojik alanları, tarihi yapıları, kültürel miras alanlarını, doğal koruma alanlarını ve diğer taşınmaz kültürel ve doğal varlıkları düzenlemenin yanı sıra bunların tespit, kayıt ve korunmasına ilişkin ilke ve usulleri de düzenlemektedir.

Paydaş katılımı 2863 sayılı Kanun kapsamında doğrudan düzenlenmemiş olsa da, bu kanun kültürel miras ve koruma altındaki doğal varlıklarla ilgili potansiyel risklerin yönetimi açısından Proje ile ilgilidir. Proje faaliyetlerinin kayıtlı kültürel veya doğal varlıkların içinde veya yakınında gerçekleştirildiği durumlarda ya da Proje uygulaması sırasında tesadüfi buluntular tespit edildiğinde, bilgi paylaşımı ve ilgili makamlar ile etkilenen paydaşlarla katılım süreci, ulusal yasal gerekliliklere uygun olarak yürütülecektir. Paydaşlar, kültürel ve doğal varlıkların korunmasına ilişkin geçerli koruma tedbirleri, arazi kullanım kısıtlamaları ve şikâyet prosedürleri hakkında bilgilendirilecektir.

XI. Orman Kanunu

Orman alanları ve ormanla ilgili faaliyetler, 6831 sayılı Orman Kanunu (08.09.1956 tarihli ve 9402 sayılı Resmi Gazete) kapsamında düzenlenmektedir. Bu kanun, orman sınırlarını tanımlamakta, izin verilen kullanımları düzenlemekte ve orman arazileri içindeki faaliyetlere ilişkin izin prosedürlerini belirlemektedir.

Proje parsellerinin orman alanları veya orman niteliğindeki arazilerle kesiştiği yerlerde, arazi erişimi, kısıtlamalar ve istisnalarla ilgili paydaş katılımı ve bilgilendirme faaliyetleri, Proje faaliyetlerinin yasak olduğu alanlar da dahil olmak üzere, Orman Kanunu ve Orman Genel Müdürlüğü'nün kararları doğrultusunda yürütülecektir.

Tarım ve Orman Bakanlığı ile Karaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve Ayrancı İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü dâhil ilgili İl Müdürlükleri, Proje tarafından etkilenebilecek orman alanları açısından kilit paydaşlar olacaktır. Bu doğrultuda, söz konusu kurumlarla yürütülecek paydaş katılım faaliyetleri, sürekli koordinasyonun sağlanması ve ilgili mevzuat ile yönetim çerçevelerine uyumun temin edilmesi amacıyla ulusal ÇED izin sürecinin gerekliliklerinin ötesine geçecektir.

Buna ek olarak, ilgili ve uygulanabilir olduğu durumlarda, orman arazilerini kullanan bireyler veya topluluklar (varsa) da paydaş katılım süreci kapsamında tespit edilecek ve sürece dahil edilecektir.

3.2 Uluslararası Standartlar

Proje'de aşağıdaki uluslararası standartlar uygulanacaktır:

- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası ("EBRD") Çevresel ve Sosyal Politikası (2024) ve ilgili Çevresel ve Sosyal Gereklilikler ("ÇSG'ler"),
- Uluslararası Finans Kurumu ("IFC") Çevresel ve Sosyal Sürdürülebilirlik Performans Standartları ("PS'ler"),
- Asya Kalkınma Bankası ("ADB") Çevresel ve Sosyal Çerçevesi ("ÇSÇ") ve ilgili Çevresel ve Sosyal Standartları ("ÇSS'ler"),
- Asya Altyapı Yatırım Bankası ("AIIB") Çevresel ve Sosyal Çerçevesi ("ÇSÇ"),
- Dünya Bankası Grubu ("WBG") Çevre, Sağlık ve Güvenlik Kılavuzları (Genel ve ilgili sektöre özgü),
- Ekvator Prensipleri ("EP") IV,

- EBRD / IFC / İngiliz Uluslararası Yatırım Kurumu ("BII") Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz Risklerinin ele Alınmasına İlişkin İyi Uygulama Notu,
- Daha katı olan ilgili Avrupa Birliği ("AB") çevre direktifleri; ve,
- Türkiye tarafından onaylanmış ilgili uluslararası sözleşmeler.

3.2.1 IFC Performans Standartları (2012)

IFC'nin Sürdürülebilirlik Çerçevesi, sürdürülebilir kalkınmaya yönelik stratejik taahhüdü ortaya koyar ve IFC'nin risk yönetimi yaklaşımının ayrılmaz bir parçasıdır. PS'ler, müşterinin IFC tarafından yapılan bir yatırımın tüm ömrü boyunca uyması gereken standartları belirler. Performans Standardı 1: Çevresel ve Sosyal Risklerin ve Etkilerin Değerlendirilmesi ve Yönetimi, tüm proje paydaş katılım faaliyetleri için geçerlidir.

Paydaş katılımı bağlamında PS1, müşterilerin proje riskleri ve etkileri ile geliştirme aşamasına uygun ölçekte ve etkilenen toplulukların özelliklerine ve çıkarlarına göre uyarlanmış bir PKP hazırlamasını ve uygulamasını gerektirir. PS1, proje sahiplerinden özellikle şunları yapmalarını gerektirir:

- Projenin çevresel ve sosyal risklerini ve etkilerini belirlemek ve değerlendirmek.
- İşçilere, etkilenen topluluklara ve çevreye yönelik riskleri ve etkileri önceden tahmin etmek ve önlemek; önlenmesi mümkün olmadığında en aza indirmek, ve kalıcı etkiler kaldığı durumlarda telafi etmek veya dengelemek amacıyla bir risk azaltma hiyerarşisi benimsemek.
- Yönetim sistemlerinin etkin kullanımı yoluyla müşterilerin çevresel ve sosyal performansının iyileştirilmesini teşvik etmek.
- Etkilenen topluluklardan gelen şikâyetlere ve diğer paydaşlardan gelen dış iletişime uygun şekilde yanıt verilmesini ve bunların yönetilmesini sağlamak.
- Proje döngüsü boyunca, etkilenen toplulukları potansiyel olarak etkileyebilecek konularda bu topluluklarla yeterli düzeyde etkileşimi teşvik etmek ve sağlamak; ilgili çevresel ve sosyal bilgilerin açıklanmasını ve yaygınlaştırılmasını sağlamak.

3.2.2 EBRD Çevresel ve Sosyal Politika ve Gereklilikleri

EBRD Çevresel ve Sosyal Politikası (2024), sürdürülebilir kalkınmaya olan bağlılığı tanımlamakta ve bu politika, müşterilerin proje yaşam döngüsü boyunca çevresel ve sosyal riskleri ve etkileri belirleme, değerlendirme, yönetme ve izleme konusundaki yükümlülüklerini tanımlayan Çevresel ve Sosyal Gereklilikler ("ÇSG'ler") aracılığıyla uygulamaya konulmaktadır.

Çevresel ve Sosyal Gereklilik 10 (ÇSG 10): Paydaş Katılımı, Projeye doğrudan uygulanabilir. ÇSG 10, müşterilerin Projenin niteliği, ölçeği ve risk profiline uygun, yapılandırılmış ve sistematik bir paydaş katılım süreci oluşturmasını ve sürdürmesini gerektirmektedir. Paydaş katılımının, Proje geliştirmenin en erken aşamalarında başlayıp inşaat, işletme ve ilgili olduğu durumlarda hizmetten çıkarma aşamalarına kadar devam eden sürekli bir süreç olması beklenmektedir.

ÇSG 10 uyarınca, Proje'nin (i) özellikle projeden etkilenen kişiler ve hassas gruplara özel dikkat göstererek paydaşları belirlemesi ve analiz etmesi; (ii) paydaşların Proje hakkında bilgilendirilmiş bir görüş oluşturabilmelerini sağlamak için zamanında, ilgili ve anlaşılır bilgileri açıklaması; ve (iii) manipülasyon, zorlama veya gözdağı içermeyen ve cinsiyet, hassasiyet ve kültürel uygunluğu dikkate alan anlamlı istişareler yürütmesi gerekmektedir.

Ayrıca, ÇSG 10, paydaşların Projenin çevresel ve sosyal performansıyla ilgili endişelerini veya şikâyetlerini dile getirebilmelerini sağlamak üzere, proje düzeyinde etkili bir şikâyet mekanizmasının kurulmasını

gerektirmektedir. Şikâyet mekanizması, Proje riskleri ve potansiyel etkileriyle orantılı olmalı, etkilenen tüm paydaşlar tarafından ücretsiz olarak erişilebilir olmalı ve misilleme korkusu olmaksızın şikâyetleri zamanında, şeffaf ve öngörülebilir bir şekilde ele alacak şekilde tasarlanmalıdır. Şikâyet mekanizması, adli veya idari çözüm yollarına erişimi engellememeli ve paydaş katılım sürecinin bir parçası olarak paydaşlara açık bir şekilde iletilmelidir.

ÇSG 10'un gereklilikleri, ÇSG 1 (Çevresel ve Sosyal Risklerin ve Etkilerin Değerlendirilmesi ve Yönetimi), ÇSG 5 (Arazi Edinimi, Arazi Kullanımına İlişkin Kısıtlamalar ve Zorunlu Yeniden Yerleşim) ve ÇSG 2 (İşgücü ve Çalışma Koşulları) dahil olmak üzere diğer geçerli ÇSG'lerle yakından bağlantılıdır. ÇSG 10'a uyum, Proje ile paydaşları arasında zaman içinde yapıcı ilişkiler kurmayı ve sürdürmeyi amaçlamaktadır.

Mera Kanunu (4342 sayılı Kanun) dahil olmak üzere Türk mevzuatı, mera kullanıcılarıyla istişare yapılmasını gerektiren açık hükümler içermese de, mera arazileri resmi olarak Hazine'ye aittir ve yerel topluluklar ile hayvancılık sahipleri tarafından kullanımları Devlet tarafından resmen tanınmaktadır. Bu bağlamda, arazi tahsisi ve arazi kullanım değişikliği süreçleri konusunda temel yetkili kurum Hazine Bakanlığı olmakla birlikte, Proje, ÇSG 5 ve ÇSG 10'un gereklilikleri doğrultusunda mera kullanıcılarıyla iş birliği yaparak, arazi kullanımları ve geçim kaynakları üzerindeki olası etkilerin doğru bir şekilde tespit edilmesini, değerlendirilmesini ve uygun hafifletme önlemleri yoluyla ele alınmasını sağlayacaktır.

EBRD, sivil toplumla aktif ve yapıcı bir iş birliğini teşvik etmekte ve Sivil Toplum Kuruluşları ("STK'ler") ile projeden etkilenen paydaşların görüşlerini ifade etmelerine, endişelerini dile getirmelerine ve hem EBRD'ye hem de müşterilerine geri bildirimde bulunmalarına olanak tanınmasının önemini vurgulamaktadır. Bu yaklaşım, EBRD tarafından finanse edilen projelerin olası olumsuz etkilerinin etkili bir şekilde önlenmesini, en aza indirilmesini veya hafifletilmesini sağlamayı amaçlamaktadır.

EBRD ÇSP ile uyumlu olarak, EBRD; EBRD tarafından finanse edilen bir projeye katılımları veya bu projeye yönelik eleştirileri nedeniyle bireylere veya gruplara yönelik her türlü gözdağı, taciz, tehdit, cezai önlem, yasal işlem veya diğer olumsuz muamelelere karşı sıfır tolerans yaklaşımı benimsemektedir.

Anlamlı ve güvenli bir paydaş katılımını desteklemek amacıyla EBRD, hem projeden etkilenen topluluklar hem de çalışanlar için erişilebilir şikâyet mekanizmalarının kurulmasını şart koşmaktadır. Bu mekanizmalar, paydaşların misilleme korkusu yaşamadan endişelerini dile getirmelerine imkân sağlamalıdır; ayrıca, misilleme veya suistimal iddialarını ele almak üzere EBRD çerçevesi içinde uygun süreçler mevcuttur.

3.2.3 Ekvator Prensipleri (EP)

Ekvator Prensipleri ("EP'ler"), proje finansmanında çevresel ve sosyal risklerin tespit edilmesi, değerlendirilmesi ve yönetilmesine yönelik, finans sektöründe gönüllü olarak benimsenen bir referans çerçevesidir. EP'ler, sürdürülebilir proje finansmanı konusunda finans sektörünün uluslararası iyi uygulamaları olarak yaygın bir şekilde kabul görmektedir.

EP'ler, IFC'nin Çevresel ve Sosyal Sürdürülebilirlik Performans Standartları ile Dünya Bankası Grubu'nun Çevre, Sağlık ve Güvenlik Kılavuzları'na dayanır ve Ekvator Prensipleri Finans Kuruluşları'na ("EPFK'ler") iç çevresel ve sosyal risk yönetim sistemlerini uygulamaları için ortak bir çerçeve sunar. EPFK'ler, yalnızca geçerli EP gerekliliklerine uyabilen projeleri finanse etmeyi taahhüt ederler.

Paydaş katılımı açısından özellikle önem arz eden hususlar şunlardır:

- **Prensip 5: Paydaş Katılımı;** bu ilke, dezavantajlı ve hassas gruplara özel önem verilmek suretiyle, proje riskleri ve etkileriyle orantılı bilgilendirilmiş istişare dahil olmak üzere, etkilenen topluluklarla etkili, sürekli ve kültürel açıdan uygun bir katılımı gerektirir.

- **Prensip 6: Şikâyet Mekanizması;** bu ilke, proje riskleri ve etkilerine uygun ölçekte, erişilebilir, şeffaf, misillemenden uzak ve adli veya idari hukuk yollarına erişimi engellemeyen bir proje düzeyinde şikâyet mekanizmasının kurulmasını gerektirir.

EP'lere uygun olarak, Projenin paydaş katılımı ve şikâyet mekanizmaları, erken ve sürekli bilgi paylaşımı ile paydaş geri bildirimlerinin ve üzerinde mutabık kalınan eylemlerin belgelenmesi suretiyle, Proje yaşam döngüsü boyunca işlev görecektir.

3.2.4 ADB Çevresel ve Sosyal Çerçeve

ADB ÇSS10: Paydaş Katılımı ve Bilgi Paylaşımı, Proje için geçerlidir.

ÇSS10, müşterilerin, paydaşların erken aşamada belirlenmesi ve analiz edilmesi, ilgili bilgilerin zamanında açıklanması ve Proje yaşam döngüsü boyunca anlamlı istişarelerin yürütülmesini içeren sistematik ve kapsayıcı bir paydaş katılım süreci oluşturmasını gerektirmektedir. ÇSS10 Kılavuz Notu ayrıca, paydaş katılımının sürekli bir süreç olarak yürütülmesi gerektiğini vurgulamakta; bu sayede karar alma sürecinde paydaşların görüşlerinin dikkate alınmasının ve paydaşların endişelerini ve şikâyetlerini dile getirebilmeleri için erişilebilir kanalların sağlanmasının garanti altına alınmasını amaçlamaktadır.

3.3 ACWA'NIN POLİTİKALARI

ACWA, sorumlu iş uygulamalarını, paydaş katılımını, insan haklarının korunmasını, çeşitlilik ve kapsayıcılığı, etik davranışı, iş sağlığı ve güvenliğini, çevresel sorumluluğu ve şeffaf iletişimi destekleyen çeşitli kurumsal politika ve yönetim taahhütleri oluşturmuştur. Bu taahhütler, ACWA'nın Davranış ve Etik Kuralları Politikası, uyum ve yolsuzlukla mücadele çerçevesi, sürdürülebilirlik yönetim çerçevesi ve ilgili kurumsal politikaları aracılığıyla ortaya konulmaktadır. Projenin paydaş katılım süreci, bu kurumsal taahhütlerin yanı sıra yürürlükteki ulusal mevzuat ve ilgili finans kuruluşu standartlarının gereklilikleri ile uyumlu şekilde uygulanacaktır.

Yürürlükteki ulusal mevzuat ve uluslararası finans kuruluşu gerekliliklerine ek olarak, Proje; ACWA'nın etik, insan hakları, paydaş katılımı, sürdürülebilirlik ve sorumlu iş uygulamalarına ilişkin kurumsal politika ve yönetim taahhütleri ile uyumlu şekilde yürütülecektir.

ACWA'nın Davranış ve Etik Kuralları Politikası; etik iş uygulamaları, insan haklarına saygı, çeşitlilik ve kapsayıcılık, ayrımcılık yapmama, tacizin önlenmesi, çocuk işçiliği ve zorla çalıştırmanın yasaklanması, iş sağlığı ve güvenliği, şeffaflık, dürüstlük ve hesap verebilirliğe ilişkin gereklilikleri ortaya koymaktadır. Politika ayrıca paydaşlarla saygılı bir şekilde iletişim kurulmasını teşvik etmekte ve uygunsuz davranışlar veya etik dışı uygulamalara ilişkin endişelerin bildirilebilmesi için raporlama kanalları sunmaktadır.

ACWA'nın Uyum Çerçevesi ile Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Çerçevesi, yürürlükteki yasa ve düzenlemelere uyumu zorunlu kılmakta ve etik davranış, şeffaflık, yolsuzlukla mücadele ve mevcut uyum ile ihbar mekanizmaları aracılığıyla endişelerini bildiren kişilerin misillemeye karşı korunmasına yönelik taahhütler içermektedir.

ACWA'nın Sürdürülebilirlik Yönetim Çerçevesi, çevresel, sosyal ve yönetim konularını kurumsal karar alma süreçleri ile proje uygulamalarına entegre etmektedir. Bu çerçeve; sorumlu çevre yönetimini, paydaş katılımını, toplum refahını, iş sağlığı ve güvenliğini ve ACWA projelerinin tüm aşamalarında sürdürülebilirlik performansının izlenmesini teşvik etmektedir.

Buna ek olarak, ACWA'nın Kurumsal Sosyal Sorumluluk Politikası, paydaş katılımı, şeffaflık ve hesap verebilirlik yoluyla toplum için olumlu sosyal etki yaratmayı ve uzun vadeli değer sağlamayı taahhüt etmektedir. Politika; çalışanlar, yerel topluluklar, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, yatırımcılar ve müşterilerle istişareyi teşvik etmekte olup iklim eylemi, toplumsal dayanıklılık, eğitim, temel hizmetlere erişim ve yerel toplulukların kalkınmasının desteklenmesine odaklanmaktadır.

Bu nedenle, Proje paydaş katılım süreci; ACWA'nın kurumsal taahhütleri ve ilkeleri ile yürürlükteki Türk mevzuatı ve uluslararası finans kuruluşu standartlarının gereklilikleri doğrultusunda geliştirilmiştir.

3.4 ACWA'NIN KATILIMININ TEMEL İLKELERİ

ACWA, paydaş katılımını uluslararası iyi uygulamalar ve IFC Performans Standardı 1 (PS1), EBRD Çevresel ve Sosyal Gereklilik 10 (ÇSG10), ADB Çevresel ve Sosyal Standart 10 (ÇSS10) ve AIIB Çevre ve Sosyal Standardı 1 dahil olmak üzere ilgili kredi kuruluşu standartlarının gereklilikleri ile uyumlu şekilde yürütmeyi taahhüt etmektedir. Proje'nin paydaş katılım yaklaşımı, proje yaşam döngüsü boyunca şeffaflık, kapsayıcılık, erişilebilirlik, anlamlı katılım ve duyarlılık ilkelerine dayanmaktadır. Tüm paydaş katılım faaliyetlerine yön verecek temel ilkeler aşağıda sunulmuştur.

- **Açık ve şeffaf katılım:** ACWA, paydaş katılımını açık, şeffaf ve gerçeklere dayalı bir şekilde yürütecek ve proje yaşam döngüsü boyunca Proje paydaşlarıyla dürüst iletişim kurulmasını sağlayacaktır.
- **Dinleme ve diyalog:** ACWA, paydaşların görüş ve endişelerini aktif olarak araştırarak ve bunların sürekli diyalog yoluyla açık, adil ve uygun bir şekilde dinlenmesini ve ele alınmasını sağlayacaktır.
- **Kapsayıcı ve aktif katılım:** ACWA, katılım faaliyetlerinin paydaş görüşlerinin geniş ve kapsayıcı şekilde temsil edilmesini teşvik edecek şekilde tasarlanmasını ve hassas gruplar da dahil olmak üzere tüm paydaşlar için erişilebilir olmasını sağlayarak katılım sürecine aktif ve anlamlı katılımı mümkün kılacaktır.
- **Proaktif ve zamanında katılım:** ACWA, ilgili bilgilerin zamanında açıklanmasını ve paydaş endişelerinin erken aşamada belirlenip ele alınmasını sağlamak amacıyla paydaşlarla proaktif şekilde iletişim kuracaktır. Proaktif katılımın sağlanamaması, sorunların istemeden büyümesine neden olabilir ve Proje ile ilişkili sosyal risk ve etkilerin yönetimini olumsuz etkileyebilir.
- **Güvenli katılım:** ACWA, paydaşların görüşlerini, endişelerini ve geri bildirimlerini baskı, yıldırma veya misilleme korkusu olmaksızın ifade edebilmelerini sağlayan güvenli ve destekleyici bir paydaş katılım ortamını teşvik edecektir. Bu kapsamda, mümkün veya gerekli olduğu durumlarda özel bir alan sağlanması da yer almaktadır. Katılım süreci, paydaşlara yönelik herhangi bir manipülasyon, müdahale, zorlama, yıldırma veya misillemeden uzak şekilde yürütülecektir. Uygun olduğu durumlarda, paydaşların özgürce katılım sağlayabilmeleri ve olumsuz sonuçlarla karşılaşma endişesi olmaksızın görüşlerini ifade edebilmeleri için proaktif önlemler alınacaktır.
- **Uygun katılım şekli:** ACWA, paydaşlarla gerçekleştirilecek iletişimin kültürel açıdan uygun, yerel paydaşlar tarafından kolayca anlaşılabilir ve anlamlı katılımı destekleyecek nitelikte olmasını sağlayacaktır.
- **Güçlendirici ve duyarlı:** ACWA, paydaşlarla iş birliği içinde çalışacak ve paydaş geri bildirimlerini Proje planlama ve karar alma süreçlerine entegre etmeye çalışırken, verilen yanıtlar ve elde edilen sonuçların paydaşlara geri bildirilmesini sağlayacaktır. Katılım, karşılıklı olarak kabul edilebilir çözümler belirlemeyi ve ortak çıkarları ele almayı amaçlayan aktif diyalog temelinde yürütülecektir. Paydaş katılımı katılımcı nitelikte olacak ve paydaşlar ile PEK'ler ile tek yönlü iletişimle sınırlı kalmayacaktır.
- **Saygılı:** ACWA, tüm paydaşlara saygı ve onur çerçevesinde yaklaşılmasını ve paydaşların görüş, çıkar ve endişelerinin paydaş katılım süreci boyunca uygun şekilde dikkate alınmasını sağlayacaktır.

4.0 PAYDAŞ TANIMLAMA

Paydaşlar, uluslararası iyi uygulamalara uygun olarak, bir projeden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenen bireyler veya gruplar ile, projeden doğrudan etkilenmese de projeye ilgi duyan ve sonuçlarını olumlu ya da olumsuz yönde etkileme imkânına sahip olanlar olarak tanımlanır (IFC, 2007).

Paydaşlar arasında yerel olarak etkilenen topluluklar veya bireyler ve bunların resmi ve gayri resmi temsilcileri, ulusal veya yerel idareler, politikacılar, dini liderler ve özel çıkar grupları, akademi veya iş dünyası temsilcileri ile doğrudan ve dolaylı çalışanlar yer alabilir.

Paydaşların belirlenmesi sürecinin amacı, anlamlı bir istişare süreci için proje paydaşlarını tespit etmek ve öncelik sırasına koymaktır. Paydaşların belirlenmesi dinamik ve tekrarlanan bir süreçtir. Paydaş listesi, yeni bilgileri, şikâyet mekanizması yoluyla alınan geri bildirimleri ve gelişen proje faaliyetlerini yansıtacak şekilde proje yaşam döngüsü boyunca güncellenecektir.

Paydaşlar, masa başı incelemesi, saha gözlemleri ve istişareleri birleştiren çok aşamalı bir süreç aracılığıyla belirlenir. Metodoloji aşağıdaki adımları içerir:

1) İkincil Kaynakların İncelenmesi

İlk aşamada, bakanlıklar, ilçe ve il idareleri, sivil toplum örgütleri, akademik kaynaklar ve ÇED raporu gibi önceki proje belgelerinden elde edilen kamuya açık bilgilerle birlikte ulusal ve yerel mevzuat, idari yapılar ve sektörel sorumluluklar gözden geçirilir. Bu adım, Ayrancı İlçesi sınırları içinde düzenleyici, denetleyici veya hizmet sunumu görevlerini üstlenen kurumların belirlenmesini sağlar.

2) Proje Etki Alanının Analizi

Proje Etki Alanı, doğrudan veya dolaylı etkilerle karşılaşabilecek tüm yerleşim yerleri, arazi parselleri ve geçim kaynakları alanlarının haritalandırılması yoluyla analiz edilir. Bu analiz sayesinde, arazi sahipleri, arazi kullanıcıları ve özel dikkate alınması gerekebilecek potansiyel olarak hassas gruplar da dahil olmak üzere, Projeden Etkilenen Kişiler ("PEK'ler") belirlenir.

3) Saha Ziyaretleri ve Ön Görüşmeler

Saha ziyaretleri, yerel yönetim yapılarını, demografik özellikleri ve topluluk temsilini anlamak amacıyla muhtarlara danışmayı içermektedir. Saha ziyaretleri sırasında, resmi belgelerde yer almayabilecek ancak topluluk içinde önemli roller üstlenen gayri resmi gruplar, mevsimlik kullanıcılar, yerel hizmet sağlayıcılar ve diğer sosyal açıdan önemli aktörler de tespit edilmektedir.

4) Paydaş Haritalandırması

Katılım sürecine orantılı ve öncelikli bir yaklaşımı desteklemek amacıyla, EBRD ÇSG10 uyarınca bir paydaş haritalama çalışması yürütülmektedir.

Paydaşlar, olası etkilerin niteliği ve önemi, Projeye olan ilgi düzeyleri ve Proje sonuçlarını etkileme yetenekleri dahil olmak üzere, Projeye olan ilişkilerine göre analiz edilmekte ve sınıflandırılmaktadır. Bu bağlamda, paydaşlar birincil (Proje faaliyetlerinden ve etkilerinden doğrudan etkilenenler) ve ikincil (Proje sonuçları üzerinde dolaylı çıkarları veya etkisi olanlar) olarak sınıflandırılmaktadır. Farklı katılım önlemlerine ihtiyaç duyabilecek etkilenen kişiler ile hassas veya dezavantajlı grupların belirlenmesi konusunda özel önem verilmektedir.

Her bir paydaş grubuna uygun katılım yöntemlerinin seçimi, etkileşim sıklığı ve bilgilendirme yaklaşımlarının belirlenmesinde yol gösterici olması amacıyla, yapılandırılmış bir paydaş haritalama matrisi iç araç olarak uygulanır. Bu sürecin sonuçları, PKP'de sunulan paydaş sınıflandırmasına yansıtılır.

Paydaş haritalama süreci, devam eden bir süreç olarak ele alınır ve Proje faaliyetlerindeki değişiklikleri, ortaya çıkan etkileri ve paydaş katılım faaliyetleri ile Proje şikâyet mekanizması aracılığıyla alınan geri bildirimleri yansıtmak üzere Proje yaşam döngüsü boyunca gözden geçirilecek ve güncellenecektir.

4.1 Projenin Paydaşları

ÇSG10 uyarınca, proje paydaşları, projeyle olan etkileşimlerinin niteliği, projeye maruz kalma durumları veya projeye olan ilgileri temel alınarak belirlenmiş ve “projeden etkilenen taraflar” ile “diğer ilgili taraflar” olarak sınıflandırılmıştır.

Projeden Etkilenen Taraflar, arazi kullanımındaki değişiklikler, erişim kısıtlamaları, geçim kaynakları üzerindeki etkiler veya sağlık ve güvenlik riskleri dahil olmak üzere, Proje Etki Alanı içindeki Proje ve ilgili faaliyetlerden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenen bireyleri ve grupları kapsamaktadır. Bu paydaşlar birincil paydaşlar olarak kabul edilir ve şunları içerir:

- Arazi kullanıcıları gibi PEK’ler (hem resmi hem de gayri resmi kullanıcılar dahil),
- Proje Etki Alanı içinde ikamet eden yerel topluluk üyeleri,
- Projeden etkilenen yerleşim yerlerinin sakinleri ve temsilcileri (muhtarlar),
- Sosyoekonomik özellikleri, doğal kaynaklara bağımlılıkları veya projeye ilgili etkilerle başa çıkma kapasitelerinin sınırlı olması nedeniyle özel dikkate alınması gereken hassas gruplar.

Diğer İlgili Taraflar, Projeden doğrudan etkilenmeyen ancak Projeye ilgi duyan ya da yerel, bölgesel, ulusal veya uluslararası düzeyde Projenin sonuçlarını etkileme imkânına sahip olan paydaşları içerir. Bu paydaşlar ikincil paydaşlar olarak kabul edilir ve şunları içerir:

- Uluslararası yatırımcılar, uluslararası finans kurumları ve uluslararası STK’ler dahil olmak üzere uluslararası kurum ve kuruluşlar,
- Ulusal, bölgesel ve yerel yönetim makamları ile kamu kurumları,
- Belediyeler ve yerel yönetimler,
- İl ve ilçe düzeyindeki müdürlükler ve düzenleyici kurumlar,
- Ulusal ve yerel STK’ler, sivil toplum kuruluşları ve meslek odaları,
- Sendikalar ve işçi örgütleri,
- Eğitim ve öğretim kurumları (örn. üniversiteler, araştırma merkezleri ve mesleki eğitim kurumları),
- Sanayi paydaşları ve sektörel dernekler (örn. inşaat, enerji ve altyapı),
- Proje çalışanları ve işçi temsilcileri,
- Yükleniciler, alt yükleniciler ve mal ve hizmet tedarikçileri,
- Yerel ve bölgesel sosyal hizmet sağlayıcıları (örn. hastaneler, okullar ve toplum hizmetleri),
- Medya kuruluşları ve haber kaynakları.

Paydaşların belirlenmesi ve sınıflandırılması, arazi edinimi, ekonomik yerinden edilme, geçim kaynaklarının sürdürülebilirliği ile toplum sağlığı ve güvenliği ile ilgili olası etkiler de dahil olmak üzere doğrudan, dolaylı ve birikimli sosyal etkileşimler tarafından şekillendirilen Projenin Etki Alanı temel alınarak gerçekleştirilmiştir. Bu yaklaşıma dayanarak, Tablo 3’te bu paydaş belirleme ve analiz süreciyle tespit edilen paydaş grupları sunulmaktadır.

Tablo 3: Projenin Paydaş Sınıflandırması

Tür	Paydaşlar	Paydaşlar	
		Birincil	İkincil
Proje Sahibi	ACWA	X	
Alt yüklenici	Projenin inşaat ve işletme aşamalarında görevlendirilecek alt yükleniciler (belirlenecek)	X	
Tedarikçiler	Mal, malzeme ve hizmet tedarikçileri (belirlenecek)		X
Çalışanlar	Proje çalışanları	X	
Danışmanlar	Teknik, çevresel ve sosyal danışmanlar		X
Kredi verenler	Tüm kredi verenler (belirtilecek) Potansiyel kredi verenler	X	
Uluslararası kuruluşlar ve örgütler	Uluslararası finans kuruluşları		X
Ulusal Yetkililer	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ("ÇŞİDB") Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ("UAB") Kültür ve Turizm Bakanlığı ("KTB") Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ("ETKB") Tarım ve Orman Bakanlığı ("TOB") İçişleri Bakanlığı ("İB") Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ("ASHB") Milli Savunma Bakanlığı ("MSB") Karayolları Genel Müdürlüğü ("KGM") – 3. Bölge Müdürlüğü İŞKUR (Türkiye İş Kurumu)		X
Bölgesel / Yerel Yönetimler	Karaman Valiliği Ayrancı Kaymakamlığı Karaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Çayır Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü Karaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Ayrancı İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü Karaman Belediyesi Ayrancı Belediyesi Karaman Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı		X

Tür	Paydaşlar	Paydaşlar	
		Birincil	İkincil
	Karaman Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü Biyolojik Çeşitlilik ve Ekosistem Hizmetleri Şube Müdürlüğü (8. Bölge Müdürlüğü, Konya) Ayrancı Köylere Hizmet Götürme Birliği Mevlana Kalkınma Ajansı		
Etkilenen kişiler	Dokuzyol ve Taşkale köylerindeki mera kullanıcıları ve hayvan sahipleri		
Muhtarlar	Proje etki alanı içindeki yerleşim yerlerinin muhtarları: ▪ Dokuzyol Köyü ▪ Taşkale Köyü ▪ Yarikkuyu Köyü	X	
Yerel Topluluklar	Projenin etki alanı içindeki yerleşim yerlerinin sakinleri		
Hassas Gruplar	Tespit edilen hassas gruplar	X	
Sivil Toplum Kuruluşları ve Sivil Toplum	Karaman Kent Konseyi TEMA Vakfı Doğa Derneği Türkiye Muhtarlar Derneği Kadın odaklı dernekler Ayrancı 1164 Sayılı Tarım Kredi Kooperatifi Karaman Arı Yetiştiricileri Birliği (KARBİR) Türkiye Tabiatını Koruma Derneği		X
Meslek Kuruluşları ve Odalar	Karaman Ticaret Odası Karaman Ziraat Odası Ayrancı Ziraat Odası		X
Eğitim ve Öğretim Kurumları	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Yerel okullar Halk eğitimi merkezleri		X
Sosyal Hizmetler	Karaman Devlet Hastanesi		X
Medya	Karaman Uyanış Gazetesi Yeni Karaman Gazetesi		X

4.2 Hassas Grupların Belirlenmesi

Hassas gruplar, Proje'nin etkilerinden orantısız bir şekilde etkilenebilecek veya Proje'nin faydalarından yararlanma imkânları sınırlı olabilecek bireyleri veya hane halklarını içerir. Hassasiyet, cinsiyet, yaş, engellilik, etnik veya kültürel kimlik, yoksulluk ya da doğal kaynaklara bağımlılık ile ilişkili olabilir.

Proje Etki Alanı içindeki hassas gruplar şu yollarla belirlenir:

- İlgili gruplara hizmet sunan kurumlar da dahil olmak üzere, ilçe ve il düzeyinde hassasiyet durumuna ilişkin ikincil veriler,
- Hane halkı anketleri,
- Topluluk düzeyinde istişareler,
- Saha çalışması sırasında yapılan gözlemler.

Hassas gruplarla ilgili bulgular, Projenin ÇSED Raporu'nda ayrıntılı olarak ele alınacak ve bu bulgular, bu gruplara özel katılım ve etki azaltma stratejilerinin geliştirilmesine rehberlik edecektir.

Hassas grupların belirlenmesi sürekli bir süreç olacaktır; bu nedenle, Proje Topluluk İrtibat Sorumlusu ("TİS"), Proje'nin tüm ömrü boyunca hassas grupları belirlemek ve bu gruplarla sürekli iletişim halinde olmakla sorumlu olacaktır.

Projenin ilk aşamalarından itibaren, karar alma süreçleri, şikâyet mekanizması ve istişare süreçlerinde kapsayıcılığın sağlanması amacıyla, hassas olarak belirlenen kişilere özel ilgi gösterilecek ve yardım sağlanacaktır. Hedef odaklı istişare mekanizmalarının kurulması sağlanacaktır. Projeyle ilgili tüm bilgiler, hassas gruplara zamanında ve kültürel açıdan uygun bir şekilde sunulacaktır.

Projenin hassas gruplar üzerinde yaratabileceği olası olumsuz etkiler, aşağıdakiler yoluyla en aza indirilebilir:

- Hassas gruplara hukuki çözüm yollarına başvurmak için gerekli prosedürlerde yardımcı olmak,
- Tazminata zamanında ve etkili bir şekilde erişilebilmesini sağlamak için rehberlik ve destek sunmak,
- Eğitim fırsatlarına ve mesleki gelişim programlarına erişimi kolaylaştırmak,
- Su, elektrik ve sanitasyon gibi temel kamu hizmetlerine erişimi desteklemek,
- Hassas gruplar için özel olarak tasarlanmış, aşağıdakileri içeren yapılandırılmış bir paydaş katılımı yaklaşımını uygulamak:
 - düzenli ve kapsayıcı istişareler,
 - farklı hassasiyet kategorilerine göre uyarlanmış erişilebilir iletişim kanalları,
 - sistematik bilgi paylaşımı,
 - ve zamanında geri bildirim ve yanıt sağlanmasını mümkün kılan işlevsel bir şikâyet mekanizması.

Özellikle ihtiyaç duyulduğunda sağlık ve eğitim hizmetlerine erişim için seyahat desteği sağlanması ve yerel dili konuşmayan ya da okuma-yazma zorlukları nedeniyle resmi belgeleri anlamakta veya iletişim süreçlerinde zorluk çeken kişilere destek sunulması gibi ek destekler, uygun olduğu durumlarda değerlendirilecek ve uygulanacaktır.

5.0 PAYDAŞ KATILIM ARAÇLARI

Proje ile paydaşları arasında temel irtibat noktası olarak görev yapacak bir TİS, iletişimi yönetmek, paydaşların geri bildirimlerini toplamak ve şikâyet mekanizmasını denetlemek üzere atanacaktır. Dengeli bir temsiliyet sağlamak ve çok çeşitli paydaş ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, hem erkek hem de kadın TİS'ler işe alınacaktır. Bu yaklaşım, kapsayıcı katılımı kolaylaştıracak ve cinsiyete özgü şikâyetlerin etkin bir şekilde alınmasını, raporlanmasını ve ele alınmasını sağlayacaktır.

Tablo 4, Proje boyunca etkili paydaş katılımını desteklemek için kullanılan araç ve yöntemleri özetlemektedir. Bu bağlamda “araç”, paydaşları bilgilendirmek, onlara danışmak veya anlamlı bir şekilde sürece dahil etmek amacıyla tasarlanmış herhangi bir kanal, mekanizma veya faaliyeti ifade eder. Amaç, tüm paydaşların ihtiyaçlarına ve tercihlerine en uygun yolları kullanarak bilgiye erişebilmelerini ve Projeye katılabilmelerini sağlamaktır. Bu araçların etkinliği düzenli olarak izlenecek ve katılımı artırmak için gerektiğinde ek veya alternatif araçlar devreye sokulabilecektir.

Tablo 4: Paydaş Katılım Araçları

Paydaş Araçları	Katılım	Araçların İçeriği	Katılım Kategorisi
Topluluk toplantıları		Etkilenen yerleşim yerlerindeki muhtarların desteğiyle düzenlenen bu toplantılar, toplulukları projenin etkileri hakkında bilgilendirmek, TİS'i tanıtmak ve şikâyet mekanizmasını açıklamak amacıyla gerçekleştirilir.	Birincil
Yüz yüze görüşmeler		Proje konularında paydaşlarla sürekli ve doğrudan iletişim.	Birincil
Proje web sitesi		Projeye ilgili güncel bilgiler ve belgelere erişim sağlayan merkezi çevrimiçi platform. Çevresel ve Sosyal (“Ç&S”) belgeleri, Teknik Olmayan Özet (“TOÖ”), PKP, şikâyet mekanizması, proje yerleşim planı, izinler ve TİS irtibat bilgilerini içerir.	İkincil
Telefon görüşmeleri, kısa mesajlar		TİS, bilgi sağlamak, geri bildirim almak veya istişare görüşmeleri ayarlamak amacıyla iletişim bilgilerini paylaşır ve paydaşlarla doğrudan iletişime geçer. Tüm paydaşların, muhtar ofislerinde, kamu kurumlarında ve ortak kullanım alanlarında bulunan ve geniş çapta duyurulan bir telefon numarası aracılığıyla şikâyetlerini iletebilmelerini sağlar.	Birincil
Şikâyet Mekanizması		Tüm paydaşların (iç ve dış) posta, e-posta, telefon yoluyla veya şahsi olarak endişelerini dile getirebilmeleri için yapılandırılmış bir sistem. Dış ve iç şikâyetler için ayrı bir mekanizma mevcuttur.	Birincil
Dış paydaşlar için şikâyet kutuları (özellikle yerel topluluklar için)		Dış paydaşların, özellikle de hassas grupların kolayca erişebilmesi için muhtar ofislerinde, köy kahvehanelerinde ve kamusal alanlarda yer almaktadır.	Birincil
Proje afişleri / broşürleri / el ilanları		Proje bilgileri ve TİS iletişim bilgilerini içeren broşürler, kamuya açık alanlarda (örneğin, muhtar ofisleri, belediyeler, meslek odaları) dağıtılmıştır.	İkincil
Gazeteler		Kamu duyuruları ve arazi kullanımını veya toplulukları etkileyen önemli proje güncellemeleri için kullanılır.	İkincil

Paydaş Araçları	Katılım	Araçların İçeriği	Katılım Kategorisi
Anketler		Özellikle geçim kaynaklarının yeniden sağlanması veya projenin belirli yönleriyle ilgili veri toplama ve geri bildirim amacıyla kullanılır.	Birincil
Odak Görüşmeleri ("OGG'ler")	Grup	Hedef gruplardan (örneğin kadınlar, yaşlılar, engelliler, mülteciler) 6–12 kişinin katılımıyla, bir moderatörün yönettiği 1–1,5 saatlik tartışmalar.	Birincil
Derinlemesine görüşmeler		Çeşitli proje aşamalarında ayrıntılı bilgi edinmek amacıyla yüz yüze gerçekleştirilmiştir.	Birincil
Hane ziyaretleri		Halka açık toplantılara katılamayan hassas kişilere (örneğin, yaşlılar, engelliler) yönelik ziyaretler.	Birincil

6.0 ÖNCEKİ PAYDAŞ KATILIMI VE İSTİŞARE FAALİYETLERİ

Paydaş katılımı, paydaşları faaliyetler ve gelişmeler hakkında bilgilendirmek amacıyla projeye ilgili bilgilerin şeffaf bir şekilde paylaşılmasını içerir. Bu, ilgili verileri ve raporları paydaşlara dağıtarak Ç&S bilgilerinin açık ve erişilebilir bir şekilde açıklanmasını kolaylaştırmayı kapsar. Ayrıca, anlamlı paydaş istişareleri yapılmasını, paydaşları sürece dahil etmek için yapılandırılmış bir yaklaşımın uygulanmasını, açık istişareler yoluyla paydaşların projenin geliştirilmesine aktif katılımının sağlanmasını, geri bildirimlerin toplanmasını ve paydaşlar tarafından paylaşılan değerli görüşlerin entegre edilmesini de gerektirir.

6.1 İlk İstişareler

6.1.1 Kırmızı Bayrak Değerlendirmesi

Eco Consult, 2025 yılının Ocak ayında yürütülen Çevresel ve Sosyal Kırmızı Bayrak Değerlendirmesi kapsamında, ön çevresel ve sosyal sorunları tespit etmek amacıyla çevre halkıyla birlikte ilk istişareleri ve saha ziyaretlerini gerçekleştirmiştir.

6.1.2 ÇED Aşamasında Paydaş Katılımı

ÇED süreci kapsamında, Türkiye ÇED Yönetmeliği uyarınca bir Halkın Bilgilendirilmesi ve Katılımı Toplantısı düzenlenmiştir. Toplantı, projeden etkilenme olasılığı bulunan yerel toplulukları proje hakkında bilgilendirmek ve görüşlerini ve endişelerini toplamak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Toplantı, 21 Kasım 2025 tarihinde saat 10:30'da, Karaman ilinin Ayrancı ilçesinde, ulaşımı kolay bir mekanda, Karaman Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü başkanlığında gerçekleştirilmiştir. Toplantı öncesinde, mevzuat gereklilikleri doğrultusunda ulusal ve yerel gazetelerde en az on gün önceden kamuya duyurular yapılmıştır. Duyurular Şekil 5'te sunulmuştur.

Şekil 5: Ulusal ve Yerel Gazetelerde HKT Duyurusu

Toplantıya ACWA ve ilgili kamu kurumlarının temsilcilerine ek olarak yerel topluluklardan yaklaşık 20 katılımcı iştirak etmiştir. Toplantı sırasında Dokuz Eylül Köyü'nden bazı katılımcılar, olası mera kaybı ve hayvancılık faaliyetleri üzerindeki etkiler konusunda endişelerini dile getirmiştir. Buna karşılık, Proje'nin arazi kullanımını en aza indirecek, uygun yerleşim planlaması ve hayvan geçiş koridorları aracılığıyla mera bütünlüğünü koruyacak ve 4342 sayılı Mera Kanunu ile uyumlu olacak şekilde tasarlandığı belirtilmiştir. Toplantıya ilişkin resmi tutanaklar ve dokümanlar, veri koruma mevzuatına uygun olarak ulusal e-ÇED sistemi üzerinden yüklenmiştir.

Bakanlık tarafından oluşturulan İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu ("İDK") üyeleri olarak aşağıdaki kurumlarla istişare gerçekleştirilmiştir:

- EİGM – Enerji İşleri Genel Müdürlüğü
- EİGM – TEİAŞ Genel Müdürlüğü
- EİGM – Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
- TOB – Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
- TOB – Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
- TOB – Orman Genel Müdürlüğü
- ÇŞİDB – Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
- ÇŞİDB – Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü
- KTB – Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu
- UAB – Karayolları Genel Müdürlüğü
- Karaman Belediyesi
- Karaman İl Özel İdaresi
- Karaman İl Afet ve Acil Durum Yönetimi Müdürlüğü
- Karaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
- Karaman Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

6.2 ÇSED Kapsam Belirleme Aşaması için İstişareler

14-15 Nisan 2026 tarihlerinde Karaman ilinde gerçekleştirilen saha ziyaretleri ve toplantılar kapsamında, ÇSED kapsam belirleme aşamasının bir parçası olarak ön istişareler yapılmıştır. Bu erken aşamadaki istişarelerin amacı, Projeyi tanıtmak, mevcut sosyo-ekonomik koşulları anlamak, kilit paydaşların endişe ve beklentilerini belirlemek ve sonraki ÇSED çalışmalarının kapsamını ve odak noktasını şekillendirmek olmuştur.

Karaman il merkezi ve Ayrancı İlçesindeki ilgili kamu kurumlarının ofislerinde kurumsal görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde, düzenleyici süreçler, arazi kullanım planlamasına ilişkin hususlar, mera statüsü ve Proje geliştirme sürecindeki koordinasyon gereklilikleri ele alınmıştır. Köy düzeyindeki istişareler ise etkilenen yerleşimler olan Dokuzyol, Yarıkkuyu ve Taşkale köylerinde, köy muhtarları ve yerel topluluk üyeleri ile gerçekleştirilen toplantılar aracılığıyla yürütülmüştür.

Saha ziyaretleri sırasında, Proje Etki Alanı içerisinde yer alan yerel topluluklar, muhtarlar ve ilgili kamu kurumları ile toplantılar ve yerinde görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Paydaşlara Proje kapsamı, yerleşim planı ve ÇSED süreci hakkında bilgi verilmiş; değerlendirme ve sonraki katılım faaliyetlerini desteklemek amacıyla ilk görüşler, endişeler ve beklentiler kayıt altına alınmıştır.

Ön ÇSED kapsam belirleme aşamasında görüşülen paydaşlar aşağıda sunulmuştur:

- Dokuzyol Köyü Muhtarı, Taşkale Köyü'nden köy muhtarı ve yerel topluluk üyeleri (12 erkek katılımcı) ile Yarıkkuyu Köyü'nden yerel topluluk üyeleri (14 erkek katılımcı).
- İlçe ve il düzeyindeki kurumlar, bunlar arasında aşağıdaki kurumlar bulunmaktadır:
 - Ayrancı Kaymakamlığı
 - Ayrancı Belediye Başkanı
 - Karaman İl Tarım Müdürlüğü
 - İl Mera ve Çayır Şube Müdürlüğü

Projeye ait telefon ve iletişim bilgileri kapsam belirleme görüşmeleri sırasında yerel paydaşlarla paylaşılmıştır. Buna ek olarak, Projeye ilişkin temel bilgileri ve iletişim kanallarını özetleyen tek sayfalık bir bilgilendirme broşürü hazırlanmış ve yerel topluluklar ile paydaşlara dağıtılmıştır. Söz konusu broşür EK E'de sunulmaktadır. Şekil 6, ÇSED kapsam belirleme aşaması kapsamında gerçekleştirilen istişare faaliyetlerinden seçilmiş fotoğrafları göstermektedir.

Şekil 6: ÇSED Kapsam Belirleme Aşamasına İlişkin İstişare Faaliyetleri

İstişareler sırasında gündeme getirilen temel konular ağırlıklı olarak mera kullanımı, hayvancılığa dayalı geçim kaynakları, otlatma alanlarına erişim, su kaynakları ve yerel istihdam ile yerel tedarik fırsatlarına ilişkin beklentilerle ilgili olmuştur. Paydaşlar, bölgedeki temel gelir kaynağının hayvancılık olduğunu ve mera alanlarının azalması veya otlatmaya erişimin kısıtlanmasının önemli ekonomik etkiler yaratacağını belirtmiştir. Ayrıca, su kaynaklarının yeterliliği, kalan mera alanlarına fiziksel erişim ve bölgede mevcut ve planlanan projelerin kümülatif etkilerine ilişkin endişeler de dile getirilmiştir.

Kurumsal paydaşlar, arazi kullanım planlaması ve yönetimi konularında ilgili kurumlarla erken aşamada koordinasyon sağlanmasının önemini vurgulamıştır. Ayrıca, Proje'nin stratejik öneme sahip bir yenilenebilir enerji yatırımı olarak ulusal ekonomiye sağlayacağı öngörülen katkılara dikkat çekmişlerdir.

Bu hususlar, ÇSED kapsam belirleme sürecinde dikkate alınmış ve geçim kaynakları üzerindeki etkiler ile ÇSED süreci boyunca sürekli ve yapılandırılmış paydaş katılımının gerekliliği dâhil olmak üzere öncelikli etki alanlarının belirlenmesine katkı sağlamıştır.

7.0 GELECEKTEKİ PAYDAŞ KATILIMI VE İSTİŞARE FAALİYETLERİ

7.1 Bilgi Paylaşımı

Genel bilgi paylaşımı amacıyla gelecekte gerçekleştirilecek paydaş katılım faaliyetleri, Proje hakkında farkındalığı ve şeffaflığı artırmaya odaklanacaktır. Bu faaliyetler arasında sosyal anketler, halka açık toplantılar, bilgilendirme materyalleri ve Proje web sitesi gibi çeşitli iletişim kanalları aracılığıyla yapılacak güncellemeler yer alacaktır.

ÇSED hazırlık aşamasındaki paydaş katılımı, temel bilgilerin toplanmasına, potansiyel çevresel ve sosyal etkilerin belirlenmesine ve etki azaltma ve yönetim planlarının hazırlanmasına katkı sağlamaya odaklanmaktadır. Bu aşamadaki bilgi paylaşımı faaliyetleri, paydaşlarla anlamlı bir şekilde istişare edilmesini ve görüşlerinin ÇSED sürecine dahil edilmesini sağlamayı amaçlamaktadır.

Bu aşamada, ACWA paydaş katılım ekibi, dış danışmanların desteğiyle yerel topluluklar, yetkililer ve diğer ilgili paydaşlarla iletişime geçerek mevcut sosyal koşullar, geçim kaynakları, arazi kullanımı ve topluluk dinamikleri hakkında veri toplayacak ve Projeye ilgili endişe ve beklentileri belirleyecektir. Bu girdiler daha sonra ÇSED ve ilgili yönetim planlarının hazırlanmasında dikkate alınacaktır.

Başlıca bilgi paylaşım yöntemleri arasında topluluk toplantıları, kilit bilgi kaynaklarıyla yapılan görüşmeler, sosyal anketler ve odak grup görüşmeleri yer almaktadır.

ÇSED hazırlık aşamasının ardından, Proje Çevresel ve Sosyal Etki belgeleri, TOÖ ve PKP, Proje web sitesinde yayınlanacak ve Türkçe ve İngilizce dillerinde erişime açılacaktır. TOÖ ve PKP belgelerinin basılı kopyaları, etkilenen yerleşim yerlerinin muhtarlarına teslim edilecektir.

ÇSED paketinin tamamı da kamuoyuna açıklanacak ve ÇSED bulgularını sunmak, paydaşlardan geri bildirim almak ve açıklama süresi boyunca anlamlı bir katılım sağlamak amacıyla bir Halkı Bilgilendirme ve Katılım Toplantısı düzenlenecektir.

Buna ek olarak, ADB'nin ÇSÇ bilgilendirme gereklilikleri doğrultusunda, ÇSED raporuna ek olarak paydaş katılımına ilişkin belgelenmiş bir kayıt da dahil edilecektir. Bu kayıt, ÇSED hazırlığı sırasında gerçekleştirilen paydaş istişarelerinin bir özetini sunacak ve istişare edilen paydaşları, gündeme getirilen temel konuları ve endişeleri ile bunların ÇSED raporunda nasıl ele alındığını veya uygun olduğu durumlarda bu geri bildirimlerin rapora dahil edilememesi nedenlerini içerecektir.

ADB ÇSS10 uyarınca, paydaş katılım faaliyetleri, hangi tür bilgilerin hassas veya gizli kabul edileceği konusunda etkilenen kişilerle yapılacak istişareleri de içerecektir. Bu istişareler sırasında, paydaşlara kişisel verilerinin ve şikâyetlerle ilgili bilgilerinin nasıl toplanacağı, kullanılacağı, saklanacağı ve korunacağı konusunda net bilgiler verilecektir. Proje, veri toplama, istişare faaliyetleri ve şikâyet yönetimi süreçleri sırasında paydaşların geçerli veri gizliliği ve mahremiyet protokolleri hakkında bilgilendirilmesini sağlayacaktır.

Projeye ilgili güncellemeler ve farkındalık yaratma konusunda yapılacak diğer duyurular için aşağıdaki araçlar kullanılacaktır:

- Proje web sitesi,
- Etkilenen yerleşim yerlerindeki ilan panoları ve
- Broşürler ve afişler.

Sivil toplum Örgütleri, dernekler ve diğer ilgili kurumlar, bilgi paylaşım süreci hakkında resmi olarak bilgilendirilecek ve Proje belgelerine özel web sitesi bağlantıları aracılığıyla doğrudan erişim sağlanacaktır. Talep edilmesi halinde, paylaşılan belgelerin basılı kopyaları posta yoluyla gönderilecektir.

Projenin geliştirme ve inşaat aşaması boyunca, TİS, projenin sosyal performansını, katılım faaliyetlerini ve şikâyet mekanizmasının sonuçlarını sunan üç aylık raporlar hazırlayacaktır.

7.2 Anlamlı İstişare

Bu Paydaş Katılımı Ön Planı, Projenin erken aşamalarında paydaşlarla anlamlı istişarelerin gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla IFC PS1, EBRD ÇSG10, ADB ÇSS10 ve AIIB ÇSS1 ile uyumlu olarak hazırlanmıştır. Bunu, gerektiğinde güncellenecek ve Projenin tüm aşamaları boyunca uygulanacak olan Proje PKP'si takip edecektir. PKP, Proje faaliyetleri hakkında zamanında ve erişilebilir bilgi sağlamayı, etkili bir şikâyet mekanizması aracılığıyla paydaşların endişelerini ele almayı ve paydaşların görüşlerini Proje karar alma süreçlerine dahil etmeyi amaçlamaktadır. Aşağıdaki istişare stratejileri, Projenin ilk aşamalarından itibaren uygulanacak ve inşaat ile işletme aşamaları boyunca sürdürülecektir:

- Proje ile yerel topluluklar arasında temel irtibat noktası olarak görev yapacak bir TİS atanacak; bu kişi, istişare faaliyetlerini koordine etmek, bilgi paylaşımını kolaylaştırmak ve paydaşların geri bildirimlerini ve şikâyetlerini yönetmekten sorumlu olacaktır.
- Belirlenen hassas gruplarla, özellikle de arazi kullanımı ve mera ile ilgili etkilerden potansiyel olarak etkilenebilecek gruplarla, bilgi paylaşımı, katılım faaliyetleri ve şikâyet yönetimi süreçlerine etkin katılımlarını sağlamak amacıyla hedef odaklı ve kapsayıcı istişare süreçleri yürütülecektir.

- Tüm katılım ve bilgilendirme araçlarında, TİS'in adı ve iletişim bilgileri, Proje Şikâyet Mekanizması ("ŞM") hakkında bilgiler ve paydaşların endişelerini nasıl dile getirebilecekleri veya geri bildirimde bulunabileceklerine dair talimatlar açıkça belirtilecek ve böylece Proje yaşam döngüsü boyunca şeffaflık ve erişilebilirlik sağlanacaktır.

7.3 Arazi Edinimi için Katılım

Arazi edinimi ve kamulaştırma ile ilgili paydaş katılım faaliyetleri, aşağıdaki geçerli çerçeveler doğrultusunda yürütülecektir:

- Türkiye ulusal mevzuatı (2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu, 4342 sayılı Mera Kanunu ve ilgili yönetmelikler dahil),
- IFC PS 1: Çevresel ve Sosyal Risklerin ve Etkilerin Değerlendirilmesi ve Yönetimi,
- IFC PS 5: Arazi Edinimi ve Zorunlu Yeniden Yerleşim,
- EBRD ÇSG 5: Arazi Edinimi, Arazi Kullanım Kısıtlamaları ve Zorunlu Yeniden Yerleşim,
- EBRD ÇSG 10: Paydaş Katılımı,
- ADB ÇSS 5: Arazi Edinimi ve Arazi Kullanım Kısıtlamaları; ve,
- ADB ÇSS 10: Paydaş Katılımı ve Bilgi Paylaşımı.

PKP kapsamında, Projenin arazi edinimi nedeniyle etkilenecek tüm hedef paydaşlarla iletişim kurulacak ve bu iletişim kayıtlarının özeti, Projenin ilerleyişi doğrultusunda yansıtılacaktır.

8.0 PAYDAŞ KATILIM PROGRAMI

Paydaş katılım programı, çeşitli katılım araçlarını kullanarak tüm paydaşları bilgilendirmeyi, bilgiyi paylaşmayı ve onlarla istişare etmeyi amaçlamaktadır. Proje uygulaması sırasında, kültürel açıdan uygun bir şekilde, insan haklarına saygılı ve toplumsal cinsiyet eşitliğini göz önünde bulundurarak anlamlı bir istişare süreci sağlamak amacıyla farklı katılım araçları önerilmektedir.

Önerilen paydaş katılım programı Tablo 5'te sunulmuştur. Katılım faaliyetleri, paydaşların özelliklerine, ilgi ve etki düzeylerine ve projenin belirli aşamalarına göre uyarlanmıştır; bu süreçte özellikle hassas gruplara ve PEK'lere özel önem verilmiştir.

İnşaat öncesi aşamada, Dokuzyol ve Taşkale köylerinde yürütülecek bilgilendirme faaliyetleri; mera kullanıcıları ve hassas gruplara odaklanacak olup, inşaat programı, araziye erişim ve tazminat konularını kapsayacaktır. Yarıkkuyu Köyü'nde ise paydaş katılım faaliyetleri, genel Proje bilgilendirmeleri ve şeffaflık ilkesi temelinde yürütülecektir.

TİS iletişim bilgileri geniş çapta paylaşılacaktır. İnşaat aşaması boyunca CLO, olası rahatsızlıklar ve aksaklıklarla ilgili olarak Dokuzyol ve Taşkale köyleriyle sık iletişim kurulmasına ve geri bildirimlere hızlı şekilde yanıt verilmesine öncelik verilecektir.

PKP, Proje'deki en son gelişmeleri ve bilgileri içerecek şekilde yıllık olarak güncellenecektir. Paydaşların belirlenmesi yeniden değerlendirilecek ve paydaş listesi buna göre güncellenecektir. İnşaat aşamasından işletme aşamasına geçiş sırasında, PKP işletme faaliyetlerini kapsayacak şekilde güncellenecektir.

Paydaşları Proje'nin ilerleyişi hakkında bilgilendirmek amacıyla, tüm Proje aşamaları boyunca düzenli paydaş katılım faaliyetleri yürütülecektir. İnşaat sırasında enerji kaynaklarında kesintiler veya yol kapatmaları gibi özel durumlar, TİS tarafından etkilenen topluluklara derhal bildirilecektir.

ACWA, paydaş katılım faaliyetleri için gerekli kaynakları ve bütçeyi tanımlamayı ve tahsis etmeyi, ayrıca bu düzenlemeleri ÇSED sürecinin tamamlanmasının ardından hazırlanacak ve açıklanacak nihai Proje PKP'si kapsamında sunmayı taahhüt eder.

Tablo 5: Paydaş Katılım Programı

Proje aşaması	Hedef paydaşlar	Katılım Konu(lar)ı	Katılım Aracı	Konum	Sıklık	Sorumluluklar
ÇSED Geliştirilmesi	Yerel Topluluklar Dokuzyol, ve Taşkale köylerindeki sakinler	Proje bilgileri (tasarım, takvim, inşaat ve işletme dönemindeki etkiler); arazi edinimi ve kullanımı, tazminat ve geçim kaynağının geri kazanılması önlemleri; proje zaman çizelgesi ve kapsamı; şikâyet mekanizması; temel durum ve etki çalışmaları	- Halk toplantıları - Resmi kamu toplantıları - Sosyal anketler - Proje materyalleri (broşürler, web sitesi)	- Dokuzyol ve Taşkale köylerindeki halka açık toplantı alanları - Muhtarlıklar - İnternet üzerinden	- ÇSED'in geliştirilmesi ve temel durum verilerinin toplanması sürecinde - Taslak ÇSED'in kamuoyuyla paylaşımı aşamasında ve nihai hale getirilmeden önce	- ACWA - ÇSED Danışmanı
	Yerel Topluluklar Proje etki alanı içindeki yerleşim yerlerinin muhtarları	Toplunun endişeleri; arazi kullanımı ve erişim; şikâyetler; yerel geri bildirimler	- Düzenli bire bir koordinasyon toplantıları - Telefon iletişimi - Hedefe yönelik anketler - Resmi kamu toplantıları	- Dokuzyol ve Taşkale köylerindeki halka açık toplantı alanları - Muhtarlıklar	- ÇSED'in geliştirilmesi ve temel durum verilerinin toplanması sürecinde - Taslak ÇSED'in kamuoyuyla paylaşımı aşamasında ve nihai hale getirilmeden önce	- ACWA - ÇSED Danışmanı
	Yerel Topluluklar Proje etki alanı içindeki yerleşim yerlerinde bulunan hassas gruplar	Belirli hassasiyetler; geçim kaynağı riskleri; hizmetlere erişim; toplumsal cinsiyet ile ilgili hususlar; şikâyet mekanizmasının erişilebilirliği	- Köylerde küçük grup görüşmeleri - Ayrı OGG - Hedefe yönelik / hedef kitleye yönelik anketler	- Etkilenen köylerde erişilebilir topluluk alanları - Hane ziyaretleri	- ÇSED'in geliştirilmesi ve temel durum verilerinin toplanması sürecinde - Taslak ÇSED'in kamuoyuyla paylaşımı aşamasında ve nihai hale getirilmeden önce	- ACWA - ÇSED Danışmanı

Proje aşaması	Hedef paydaşlar	Katılım Konu(lar)ı	Katılım Aracı	Konum	Sıklık	Sorumluluklar
	Ulusal, Bölgesel ve Yerel İdareler Bakanlıklar Belediyeler Valilikler İlçe idareleri <i>(Karaman Valiliği, Ayrancı Kaymakamlığı, Karaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, ve Ayrancı İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Mevlana Kalkınma Ajansı ve diğer ilgili kurumlar)</i>	Proje kapsamı ve teknik tasarım; ÇSED süreci ve bulguları; izin gereklilikleri ve yasal onaylar; arazi mülkiyeti ve arazi kullanımı sorunları; paydaşların endişeleriyle ilgili koordinasyon ve projenin uygulanması	- Koordinasyon toplantıları - Resmi yazışmalar - Kurumsal toplantılar	Karaman ili ve Ayrancı ilçesindeki ilgili kurumlar	- Aylık koordinasyon toplantıları - ÇSED geliştirme sürecinde ihtiyaç duyuldukça / gerektiğinde	- ACWA - ÇSED Danışmanı
	Sivil Toplum Tarafları a) İş dünyası kuruluşları / ticaret odaları b) İşçi kuruluşları / sendikalar c) Kooperatifler / geçim kaynakları grupları d) Medya e) Sivil Toplum Örgütleri / Sivil Toplum Kuruluşları <i>(Karaman Ticaret ve Sanayi Odası, Ayrancı Ziraat Odası, Ayrancı'da faaliyet gösteren Tarım Kredi Kooperatifleri, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma</i>	a) Satın alma / tedarik fırsatları, iş gücü ihtiyaçları, trafik/lojistik etkileri ve yerel işletmelerin katılımı b) İş gücü yönetimi, çalışan konaklaması (işçi kampı) ve yerel tedarik/istihdam beklentileri c) Tarım veya hayvancılık faaliyetleri, araziye erişim ve geçim kaynaklarının yeniden sağlanması/fayda paylaşımı önlemleri üzerindeki potansiyel etkiler d) Proje bilgilerinin ve önemli dönüm noktalarının iletilmesi e) Çevresel ve sosyal riskler, hassas gruplar, biyolojik çeşitlilik, arazi kullanımı ve	a) Hedefe yönelik bilgilendirme toplantıları b) İstişare toplantıları c) Periyodik proje bilgilendirmeleri ve kamuoyuyla paylaşım oturumları d) İstişare toplantıları ve kamuoyuyla paylaşım faaliyetleri	- Karaman ili ve Ayrancı İlçesi'ndeki ilgili kurum ofisleri - Etkilenen yerleşim yerleri	- ÇSED'in geliştirilmesi ve temel durum verilerinin toplanması sürecinde - Taslak ÇSED'in kamuoyuyla paylaşımı aşamasında ve nihai hale getirilmeden önce	- ACWA - ÇSED Danışmanı

Proje aşaması	Hedef paydaşlar	Katılım Konu(lar)ı	Katılım Aracı	Konum	Sıklık	Sorumluluklar
	<i>Vakıfları ve diğer ilgili paydaşlar)</i>	paydaş kaygıları				
	Teknik / Akademik Kurumlar Karaman Mehmetbey Üniversitesi	Temel durum verileri; çevresel ve sosyal etkiler; teknik girdiler, geçim kaynaklarının geri kazanılmasına yönelik destek/girdi	- Teknik toplantılar - Veri paylaşımı	Kurumsal ofisler	Temel durum çalışması ve ÇSED inceleme aşamalarında	- ACWA - ÇSED Danışmanı
İnşaat Öncesi	Projeden Etkilenen Kişiler (PEK) Dokuzyol ve Taşkale köylerindeki kullanıcıları	Projenin tasarımı, programı ve Projenin inşaat, devreye alma ve işletme aşamalarına ilişkin çevresel ve sosyal etkileri hakkında bilgi Arazi edinimi, tazminat, geçim kaynaklarının yeniden tesis edilmesi, Proje kapsamı ve zaman planı, şikâyet mekanizması, Proje Toplum İlişkileri Sorumlusunun (CLO) tanıtımı ile hassas gruplar ve toplumsal cinsiyete ilişkin hususlar	- Kamuoyuyla paylaşılan TOÖ ve PKP - Broşürler/el kitapçıkları - Köy ilan panoları - Halk Toplantıları - Odak grup görüşmeleri	Dokuzyol, Taşkale: Proje ofisi, muhtarlık ofisleri, kamusal alanlar	1. ve 2. İnşaat öncesinde; yıllık olarak gözden geçirilerek güncellenecektir 3. İnşaatın başlamasından önce bir kez gerçekleştirilecek olup, paydaş geri bildirimleri veya Proje gelişmelerine bağlı olarak ilave toplantılar düzenlenecektir 4. Gerektiğinde	ACWA
	Yerel Topluluklar Dokuzyol ve Taşkale köylerindeki sakinler	Proje etkileri; toplum sağlığı ve güvenliği; istihdam fırsatları; şikâyet mekanizması; proje takvimi ve mobilizasyon faaliyetleri	- Kamuoyuyla paylaşılan TOÖ ve PKP - Broşürler / el kitapçıkları - Köy ilan panoları - Halk toplantıları	- Dokuzyol ve Taşkale Köylerindeki halk toplantı alanları - Muhtarlıklar - İlan panoları - İnternet üzerinden (Proje web sitesi)	En az yılda iki kez olmak üzere, paydaş geri bildirimlerine veya Proje gelişmelerine bağlı olarak ihtiyaç duyuldukça düzenlenecek ek toplantılar	ACWA

Proje aşaması	Hedef paydaşlar	Katılım Konu(lar)ı	Katılım Aracı	Konum	Sıklık	Sorumluluklar
			Proje web sitesi güncellemeleri / bültenler		İnşaat çalışmalarının başlamasından önce	
	Yerel Topluluklar Proje etki alanı içerisindeki yerleşim yerlerinin muhtarları	Topluluk kaygıları; arazi kullanımı ve araziye erişim; şikâyetler; yerel geri bildirimler; koordinasyon	- Düzenli bire bir koordinasyon toplantıları - Telefonla iletişim - Resmi halk toplantıları	- Dokuzyol, Taşkale ve Yarıkkuyu Köylerindeki halk toplantı alanları - Muhtarlıklar	- Aylık koordinasyon toplantıları - İnşaat çalışmalarının başlamasından önceki toplantılar ile paydaş geri bildirimlerine veya Proje gelişmelerine bağlı olarak ihtiyaç duyuldukça düzenlenecek ek toplantılar	ACWA
	Yerel Topluluklar Proje etki alanı içindeki yerleşim yerlerinde bulunan hassas gruplar	Hedefe yönelik destek; ŞM'nin erişilebilirliği; toplumsal cinsiyet hususları	- Köylerde küçük grup görüşmeleri - Ayrı odak grup görüşmeleri	- Etkilenen köylerdeki erişilebilir topluluk alanları - Hane ziyaretleri	- Üç aylık toplantılar - İnşaat çalışmalarının başlamasından önceki toplantılar ile paydaş geri bildirimlerine veya Proje gelişmelerine bağlı olarak ihtiyaç duyuldukça düzenlenecek ek toplantılar	ACWA
	Ulusal, Bölgesel ve Yerel Kurumlar Bakanlıklar Belediyeler Valilikler İlçe Kurumları	Proje kapsamı ve teknik tasarım güncellemeleri; ÇSED süreci ve bulguları; izin gereklilikleri ve yasal onaylar; arazi mülkiyeti ve arazi kullanımı konuları; paydaş kaygıları ve proje uygulaması konusunda koordinasyon	- Koordinasyon toplantıları - Resmi yazışmalar - Proje güncelleme bilgilendirmeleri	Karaman ili ve Ayrancı ilçesindeki ilgili kurumlar	- Aylık olarak - Onaylar ve koordinasyon için gerektiğinde	ACWA

Proje aşaması	Hedef paydaşlar	Katılım Konu(lar)ı	Katılım Aracı	Konum	Sıklık	Sorumluluklar
	Sivil Toplum Tarafları a) İş dünyası kuruluşları / ticaret odaları b) İşçi kuruluşları / sendikalar c) Kooperatifler / geçim kaynakları grupları d) Medya e) Sivil Toplum Örgütleri / Sivil Toplum Kuruluşları	a) Satın alma fırsatları, iş gücü ihtiyaçları, trafik/lojistik etkileri ve yerel işletmelerin katılımı b) İş gücü yönetimi, işçi konaklama alanları ve yerel tedarik/istihdam beklentileri c) Tarım veya hayvancılık faaliyetleri üzerindeki olası etkilere yönelik azaltıcı önlemler, araziye erişim ve geçim kaynaklarının geri kazanılması/fayda paylaşımı önlemleri d) Proje bilgilerinin ve önemli aşamaların iletilmesi	a) Hedefe yönelik Proje güncelleme bilgilendirme toplantıları b) İstişare toplantıları c) Periyodik proje bilgilendirmeleri ve açıklama oturumları d) İstişare toplantıları ve açıklama faaliyetleri	Karaman ili ve Ayrancı ilçesindeki ilgili kurum ofisleri	- Üç aylık toplantılar ve bilgilendirmeler - Önemli aşamalarda katılım (inşaat öncesi hazırlık ve mobilizasyon aşaması)	ACWA
İnşaat	Projeden Etkilenen Kişiler Dokuzyol ve Taşkale köylerindeki mera kullanıcıları	Güncellenmiş inşaat durumu, inşaat kaynaklı şikâyetler, geçim kaynaklarının geri kazanılması uygulama durumu, trafik hareketi, yol kapatma, meraya erişim, proje kapsamı ve zaman çizelgesi, hassasiyet ve toplumsal cinsiyet hususları	- Broşürler/el ilanları - Köy ilan panoları - Halk toplantıları - Odak grup görüşmeleri - Birebir görüşmeler	- Dokuzyol ve Taşkale Köylerindeki halka açık toplantı alanları - Muhtarlıklar - İlan panoları	Aylık toplantılar	- ACWA - ACWA Yüklenicileri
	Yerel Topluluklar Dokuzyol ve Taşkale Köyleri sakinleri	İnşaat etkileri, trafik hareketi, yol kapatma, çevresel ve sosyal riskler, toplumsal kalkınma fırsatları, yerel istihdam, toplum sağlığı ve güvenliği, şikâyet mekanizması, hassasiyet ve toplumsal cinsiyet hususları	- Broşürler/el ilanları - Köy ilan panoları - Proje bültenleri/web sitesi - Halk toplantıları	- Dokuzyol ve Taşkale Köylerindeki halka açık toplantı alanları - Muhtarlıklar - İlan panoları - Proje web sitesi	- Üç aylık toplantılar - İnşaat süresince ilan panoları/web sitesi aracılığıyla düzenli bilgi paylaşımı	- ACWA - ACWA Yüklenicileri

Proje aşaması	Hedef paydaşlar	Katılım Konu(lar)ı	Katılım Aracı	Konum	Sıklık	Sorumluluklar
	Yerel Topluluklar Proje etki alanı içindeki yerleşim yerlerinin muhtarları	Güncellenmiş inşaat durumu, inşaat kaynaklı şikâyetler, arazi edinimi, tazminat, geçim kaynaklarının geri kazanılması, proje kapsamı ve zaman çizelgesi, hassasiyet ve toplumsal cinsiyet hususları, inşaat etkileri ve azaltıcı önlemler, toplum sağlığı ve güvenliği	■ Düzenli birebir koordinasyon toplantıları ■ Saha turları/ gezileri ■ Telefon iletişimi	■ Muhtarlıklar ■ Proje Ofisi ■ Telefon	■ Aylık toplantılar	■ ACWA
	Yerel Topluluklar Proje etki alanı içindeki yerleşim yerlerinde bulunan hassas gruplar	Hedef odaklı destek; ŞM'ye erişilebilirlik; toplumsal cinsiyet hususları	■ Köylerde küçük grup görüşmeleri ■ Ayrı odak grup görüşmeleri	■ Etkilenen köylerdeki erişilebilir topluluk mekanları ■ Hane ziyaretleri	■ Üç aylık toplantılar ve ziyaretler	■ ACWA
	Yerel İdareler Belediyeler Valilikler İlçe İdareleri	İnşaat aşamasına ilişkin güncellemeler, çevresel ve sosyal riskler, şikâyet mekanizması, koordinasyon rolleri	■ TOÖ ve PKP'nin açıklanması ■ Proje durum bilgilendirmeleri ■ Koordinasyon toplantıları ■ Saha ziyaretleri / saha turları ■ Resmi yazışmalar	■ İlgili kamu kurumları ■ Proje ofisi	■ Üç aylık dönemlerde ■ Önemli inşaat aşamalarında ek katılım	■ ACWA
	Sivil Toplum Tarafları İş dünyası örgütleri/ticaret odaları İşçi örgütleri/sendikalar Kooperatifler/geçim grupları	İnşaat faaliyetlerinin çevresel ve sosyal etkileri, paydaşların rolleri, şikâyet mekanizması, yerel istihdam, çevresel ve sosyal farkındalık	■ TOÖ ve PKP'nin açıklanması ■ Proje bilgilendirme toplantıları ■ Saha ziyaretleri ■ İstişare toplantıları	■ Karaman ili ve Ayrancı ilçesindeki ilgili kurum ofisleri ■ Proje ofisi ■ Proje sahası	■ Üç aylık ■ Önemli inşaat aşamalarında ek katılım	■ ACWA

Proje aşaması	Hedef paydaşlar	Katılım Konu(lar)ı	Katılım Aracı	Konum	Sıklık	Sorumluluklar
	Medya STÖ'ler/STK'lar					
İşletme	Projeden Etkilenen Kişiler Dokuzyol ve Taşkale köylerindeki mera kullanıcıları	İnşaat aşamasından işletme aşamasına geçiş süreci, mera erişimi, şikâyet mekanizması	- Köy ilan panoları - Halk toplantıları - Bire bir görüşmeler	- Etkilenen yerleşim yerlerindeki halka açık toplantı alanları - Köy ilan panoları - Proje ofisi	- İşletme aşamasından önce - İşletme aşamasında yılda iki kez; önemli sorunlar ortaya çıkması halinde ek toplantılar düzenlenir - Erişimle ilgili sorunlar ortaya çıktığında gerektiği ölçüde	ACWA
	Yerel Topluluklar Dokuzyol ve Taşkale köyleri sakinleri	İşletme dönemi etkileri, toplum sağlığı ve güvenliği, şikâyet mekanizması, projenin çevresel ve sosyal yönetimi, yerel istihdam	- Açıklanan PKP - Köy ilan panoları - Halk toplantıları	- Dokuzyol ve Taşkale köylerindeki halka açık toplantı alanları - Muhtarlıklar ve köy ilan panoları - Proje web sitesi	- PKP her yıl güncellenir - Yılda iki kez halk toplantıları düzenlenir - Trafik gibi önemli etkiler ortaya çıkması durumunda ek toplantılar düzenlenir	ACWA
	Yerel Topluluklar Proje etki alanı içindeki yerleşim yerlerinin muhtarları	Sürekli koordinasyon; şikâyetler; bilgi paylaşımı	- Periyodik bilgilendirme toplantıları görüşmeler ve - Saha gezileri - Telefonla iletişim	- Muhtarlıklar - Proje ofisi - Proje sahası - Telefon	Üç aylık	ACWA

Proje aşaması	Hedef paydaşlar	Katılım Konu(lar)ı	Katılım Aracı	Konum	Sıklık	Sorumluluklar
	Yerel Topluluklar Proje etki alanı içindeki yerleşim yerlerinde bulunan hassas gruplar	Hedef odaklı destek; ŞM'ye erişilebilirlik; toplumsal cinsiyet hususları	Köylerde küçük grup görüşmeleri	- Etkilenen köylerdeki erişilebilir topluluk mekanları - Hane ziyaretleri	Yılda iki kez	ACWA
	Yerel İdareler Belediyeler Valilikler İlçe İdareleri	Operasyonel performans; çevresel ve sosyal uyum; toplum sağlığı ve güvenliği; şikâyet mekanizması; yerel konularda koordinasyon	- Açıklanan ve güncellenen PKP - Proje güncelleme bilgilendirmeleri - Resmi yazışmalar - Saha ziyaretleri / Saha turları	- İlgili kurumlar - Proje sahası - İnternet üzerinden	- En az yılda bir kez - Koordinasyon gerektirdiği ölçüde	ACWA
	Sivil Toplum Tarafları Sivil Toplum Örgütleri / Sivil Toplum Kuruluşları, iş dünyası kuruluşları, kooperatifler, medya, sendikalar	İşletme aşaması etkileri, çevresel ve sosyal performans, yerel istihdam, toplum sağlığı ve güvenliği, şikâyet mekanizması farkındalığı, paydaş kaygıları	- Açıklanan ve güncellenen PKP - Proje güncelleme bilgilendirmeleri - Saha ziyaretleri / saha turları - İnternet üzerinden (Proje web sitesi)	- İlgili kurumlar - Proje sahası - İnternet üzerinden	- En az yılda bir kez - Önemli güncellemeler meydana geldiğinde	ACWA

9.0 ŞİKÂyet MEKANİZMASI

Şikâyet, bir projenin çevresel ve sosyal performansından etkilenen bireyler veya gruplar tarafından dile getirilen bir endişe veya şikâyetir. EBRD ÇSG10 ve ADB ÇSS10 gereklilikleri doğrultusunda, müşterilerin proje faaliyetleriyle ilgili paydaşların endişelerini ve şikâyetlerini zamanında, şeffaf ve kültürel açıdan uygun bir şekilde almak, değerlendirmek ve çözümünü kolaylaştırmak üzere bir şikâyet mekanizması kurmaları ve sürdürmeleri gerekmektedir. Şikâyet mekanizması, projenin çevresel ve sosyal riskleri ile olası olumsuz etkileriyle orantılı olmalı ve etkilenen tüm paydaşlar tarafından ücretsiz olarak ve misilleme korkusu olmadan erişilebilir olmalıdır. Mekanizma, adli veya idari hukuk yollarına erişimi engellememeli ve uygun olduğu durumlarda gizliliği ve kişisel verilerin korunmasını sağlamalıdır. Şikâyet süreci, paydaş katılım faaliyetlerinin bir parçası olarak etkilenen topluluklara duyurulmalı ve şikâyetçilerin mahremiyetine saygı gösterilerek, uygulamasının izlenmesi ve kamuya raporlanması sağlanmalıdır.

9.1 ACWA'nın Kurumsal Şikâyet Mekanizması

ACWA'nın Kurumsal Şikâyet Mekanizması, etik, uyum, misilleme, çalışma koşulları ve iş gücüyle ilgili konular, Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet, Cinsel Sömürü, İstismar ve Taciz ("TCDŞ/CSİT") vakaları, ayrımcılık, uygunsuz davranışlar ve ACWA'nın politika ve standartlarının diğer ihlalleriyle ilgili endişelerin bildirilmesi için bağımsız ve gizli bir kanal sunmaktadır. Bu mekanizma, ACWA'nın Davranış Kuralları ve Etik Politikası'nda ortaya konulan dürüstlük, hesap verebilirlik, şeffaflık ve profesyonellik ilkeleri doğrultusunda faaliyet gösterme taahhüdüne dayanmaktadır.

ACWA, çalışanlar, yükleniciler, yerel topluluklar ve diğer dış paydaşlar tarafından kullanılabilecek bağımsız bir ihbar ve uyum bildirim platformu olan *EthicsPoint* sistemini işletmektedir. Üçüncü taraf bir hizmet sağlayıcısı tarafından yönetilen bu platform aracılığıyla bildirimler, ilgili mevzuatın izin verdiği durumlarda gizli veya anonim olarak çevrimiçi portal ya da telefon üzerinden iletebilmektedir. EthicsPoint platformuna ACWA Uyum Portalı üzerinden erişilebilmektedir (www.complianceline.ethicspoint.com). ACWA'nın etik ilke ve taahhütlerine ilişkin ilave bilgiler Davranış Kuralları ve Etik Politikası'nda yer almaktadır.

EthicsPoint aracılığıyla iletilen bilgiler gizli olarak ele alınmakta ve doğrudan ACWA bünyesindeki yetkili uyum personeline aktarılmaktadır. Sistem, gerektiğinde şikâyetlerin Proje düzeyindeki yönetim yapıları dışında değerlendirilmesine olanak tanıyarak, misilleme, taciz, ayrımcılık, yolsuzluk veya TCDŞ/CSİT iddiaları gibi hassas konuların bağımsız bir kanal aracılığıyla bildirilmesini sağlamaktadır. Bildirimde bulunan kişilere, başvurularının durumunu güvenli bir şekilde takip edebilmelerine ve gizliliklerini koruyarak ilave bilgi taleplerine yanıt verebilmelerine olanak sağlayan benzersiz bir başvuru kodu verilmektedir.

Paydaşlar, Proje süresince yürütülecek paydaş katılım faaliyetleri, toplum istişareleri ve bilgi paylaşım süreçleri kapsamında hem Proje düzeyindeki şikâyet mekanizması hem de kurumsal şikâyet kanalları hakkında bilgilendirilecektir.

9.2 Proje Şikâyet Mekanizması

Bu Proje düzeyindeki Şikâyet Mekanizması, Proje faaliyetlerinden kaynaklanabilecek tüm paydaş şikâyetlerinin yönetimi için yapılandırılmış ve güvenilir bir çerçeve sağlamak amacıyla geliştirilmiştir. IFC PS1, EBRD ÇSG10, ADB ÇSS10 ve AIIB ÇSS1 gereklilikleri doğrultusunda, Proje kapsamında çevresel ve sosyal risklerle orantılı, erişilebilir ve şeffaf bir Şikâyet Mekanizması uygulanacaktır. Şikâyet mekanizması, paydaşların Proje ile ilgili geri bildirim, endişe ve şikâyetlerini iletebilmelerine olanak sağlayan temel araçtır. Mekanizma, paydaşların ihtiyaç ve beklentilerine duyarlılık gösterilmesini ve uygun düzeltici/önleyici tedbirlerin geliştirilmesi yoluyla paydaşlarla güvene dayalı ve yapıcı ilişkilerin sürdürülmesini amaçlamaktadır. Şikâyet Mekanizmasının (ŞM) hedefleri şunlardır:

- Proje süresince (saha hazırlığından hizmetten çıkarma aşamasına kadar) etkilenen kişilere şikâyetlerini dile getirmeleri için kültürel açıdan uygun yöntem ve imkânlar sağlamak,

- Şikâyetlerin gizli tutulmasını ve süreç dışına aktarılmasını sağlamak,
- Topluluklarla şeffaf ve karşılıklı saygıya dayalı ilişkiler kurmak,
- Düzeltici önlemlerin belirlenip alınmasını sağlamak,
- Etkilenen kişilerin alınan düzeltici önlemlerden memnun olduklarını doğrulamak ve
- Yargı yoluna başvurma ihtiyacını ortadan kaldırmak; ancak şikâyet mekanizması, paydaşların yargı sistemine başvurmalarını engellemez.

Şikâyetler, iç ve dış paydaşlar tarafından aşağıdaki yöntemlerle iletilebilir:

- Yerleşim yerlerinde ve proje sahasında bulunan şikâyet kutuları,
- Muhtarlar aracılığıyla şahsen şikâyetle bulunma ve/veya muhtar aracılığıyla şikâyet formunun sunulması,
- Posta yoluyla (ACWA'nın posta adresine),
- ACWA'ya e-posta yoluyla,
- Telefonla TİS'e şikâyetle bulunma,
- TİS'e kişisel olarak şikâyetle bulunmak.

Şikâyetler, bir Şikâyet Kaydı'na kaydedilecektir. Şikâyetler, işçi veya toplum şikâyeti olarak kaydedilecek ve ACWA tarafından bir şikâyet kayıt sistemine kategorilere ayrılmış olarak işlenecektir. Şikâyetler şu şekilde kategorize edilebilir:

- Çevreyle ilgili sorunlar (örneğin gürültü, toz, atık yönetimi) konusunda şikâyetler,
- İş gücü veya iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili şikâyetler,
- İnşaat faaliyetlerinden kaynaklanan hasar ve kayıplara ilişkin şikâyetler veya bildirimler,
- Cinsiyet, yaş, engellilik, din, dil, ırk, mezhep, etnik köken, sosyal statü, siyasi görüş, sağlık durumu, medeni durum vb. temelinde ayrımcı muameleyle ilişkin bildirimler,
- Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz ("TCDŞT") ile ilgili şikâyetler,
- Tazminat, arazi hakları veya yer değiştirme ile ilgili anlaşmazlıklar veya şikâyetler dahil olmak üzere, arazi edinimi ile ilgili şikâyetler veya endişeler.

Şikâyet yönetimi süreci, sorunların zamanında ve etkili bir şekilde çözülmesini sağlamak amacıyla aşağıdaki temel adımları izleyecektir:

- 1) **Şikâyet Bildirimi** – Paydaşlar, çeşitli erişilebilir kanallar aracılığıyla (örneğin, şahsen, telefonla, e-posta yoluyla veya şikâyet kutuları aracılığıyla) şikâyetlerini iletirler.
- 2) **Kayıt ve Kayıt Tutma** – Her şikâyet, şikâyet defterine kaydedilecek, bir referans numarası atanacak ve takip edilebilmesi için kategorize edilecektir. Şikâyetler, eğitimli personel tarafından kaydedilecek ve şikâyet sahibine, şikâyetin alındığı ve kaydedildiği konusunda geri bildirimde bulunulacaktır.
- 3) **İnceleme ve Değerlendirme** – Şikâyet, uygunluğu, ciddiyeti ve aciliyeti belirlenmek üzere değerlendirilecektir. Şikâyeti takip eden eğitimli personel, şikâyetin niteliğine bağlı olarak şikâyeti çözecek birimi belirleyecektir.

- 4) **Soruşturma ve Yanıt** – Adil ve şeffaf bir soruşturma yürütülecek ve ardından bir çözüm önerisi veya düzeltici önlem sunulacaktır. Görevlendirilen birim tüm süreci kaydeder, şikâyeti inceler ve bir çözüm geliştirir. Süreçle ilgili tüm gelişmeler Şikâyet Kaydına kaydedilir.
- 5) **Çözüm Süreci** – Şikâyetler, teyit tarihinden itibaren 30 takvim günü içinde çözüme kavuşturulacaktır. Sorunun karmaşıklığı nedeniyle ek süre gerekmesi halinde, şikâyetçiye gecikmenin nedenleri ve revize edilen tahmini çözüm süresi bildirilecektir. Şikâyet sahibi ile görüşülerek karşılıklı olarak mutabık kalınan çözüm yöntemi uygulanır ve sonuçlar sisteme kaydedilir. Çözüm sonucu belgelenir, şikâyet sahibine bildirilir ve etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak için izlenir.
- 6) **Geri Bildirim ve Kapanış** – Şikâyet sahibi ile görüşülerek karşılıklı olarak mutabık kalınan çözüm yöntemi uygulanır ve sonuçlar sisteme kaydedilir. Şikâyet resmi olarak kapatılır ve belgelenir.
- 7) **Takip (gerekirse)** – Düzeltici önlem gerektiren durumlarda, uygulamanın ve etkinliğin doğrulanması için takip yapılır.

Şekil 7: Şikâyet Yönetimi Planı

9.2.1 İç Şikâyet Mekanizması – Çalışanlar için

Proje iç şikâyet mekanizması, hem ACWA hem de yüklenici çalışanları dahil olmak üzere tüm Proje çalışanlarının kullanımına sunulacaktır. Bu mekanizma, çalışanların kendilerine zarar verdiği iddia edilen her türlü durumla ilgili endişelerini dile getirmelerine olanak tanıyarak, adil ve saygılı bir çözüm sağlanmasını garanti eder.

Proje çalışanları, oryantasyon sürecinin bir parçası olarak işe alım oturumları sırasında ŞM hakkında bilgilendirilecektir. Bu oturumlar sırasında çalışanlara, şikâyetlerin nasıl sunulacağı, mevcut kanallar, gizlilik ve misillemeye karşı koruma dahil olmak üzere ŞM'nin amacı, kapsamı ve prosedürleri hakkında net bilgiler verilecektir. ŞM ile ilgili bilgiler, farkındalığın ve erişilebilirliğin sürdürülmesini sağlamak amacıyla periyodik tazeleme eğitimleri yoluyla da pekiştirilecektir.

Çalışanlar, aşağıdakiler gibi çeşitli şikâyet kanallarına erişebileceklerdir:

- Şikâyet Kutuları
- Şikâyet Formları
- Kişisel Bildirimler

- E-posta veya Telefonla Bildirimler
- Şirketin çevrimiçi uyum portalı ve/veya (<https://www.acwapower.com/en/compliance-line/>)

9.2.2 Dış Şikâyet Mekanizması – Topluluklar için

ACWA, etkilenen topluluklar ve paydaşlar tarafından dile getirilen her türlü endişeye yanıt vermek amacıyla, Proje yönetim sisteminin bir parçası olarak bir dış ŞM sistemi uygulayacaktır. Temel amaç, paydaşların endişelerini iletebilmeleri, bilgi alabilmeleri ve zamanında ve adil çözümler elde edebilmeleri için şeffaf ve erişilebilir kanallar sağlamaktır.

Şikâyetler, aşağıdakiler de dahil olmak üzere çeşitli kanallar aracılığıyla iletebilir:

- **Şikâyet Formları:** Proje web sitesinde, inşaat sahasında, muhtar ofislerinde ve önemli Proje tesislerinde mevcuttur. (Dış şikâyet formunun bir örneği EK B'de sunulmuştur.)
- **Muhtarlar:** Etkilenen yerleşim yerlerinin muhtarları, şikâyetleri toplayarak Proje TİS'ine iletebilir.
- **TİS ile kişisel görüşme:** TİS, endişeleri dinlemek ve ele almak üzere şantiyede hazır bulunacaktır.
- **TİS Telefon Hattı:** Sözlü şikâyetler için özel bir telefon hattı kurulacaktır.
- **Proje E-posta Adresi:** ACWA'nın web sitesinde (<https://acwaguc.com.tr/>) yayınlanan resmi e-posta adresi (info@acwaguc.com.tr), çevrimiçi şikâyetler için kullanılacaktır.

Proje, Haziran 2026 itibarıyla henüz başlangıç aşamasında olduğundan, TİS'ler işe alınana kadar Projenin Ç&S Müdürünün iletişim bilgileri kullanılacaktır:

E-posta: Idemir@acwapower.com

Telefon: Levent Demir – +90 532 715 85 87

Bu kanallar, topluluk üyelerinin endişelerini dile getirmek ve çözüm aramak için çeşitli erişilebilir seçeneklere sahip olmalarını sağlayacaktır. **Anonim şikâyetler** söz konusu olduğunda, sonuçlar ve yanıtlar, hassas ayrıntılar açıklanmaksızın, muhtar ofisindeki veya tesis giriş alanlarındaki kamu bilgilendirme panoları gibi genel kanallar aracılığıyla paylaşılacaktır.

Alınan tüm şikâyetler, EK D'de yer alan Şikâyet Kaydı'na ACWA tarafından kaydedilecektir. Görevlendirilmiş ve eğitim almış personel, Şikâyet Kaydı'nı tutarak başvuru ayrıntılarını, takip işlemlerini ve sonuçları takip edecektir.

Şikâyet yönetimi süreci:

- Tüm şikâyetler, alındığı tarihten itibaren **7 gün** içinde teyit edilecektir.
- Tüm şikâyetler çözüme kavuşturulacak ve **30 gün içinde** resmi bir yanıt verilecektir.
- Arazi ile ilgili şikâyetler, araziye erişimin ve Proje faaliyetlerinin zamanında devam etmesini sağlamak amacıyla önceliklendirilecek ve **7 gün içinde** çözüme kavuşturulacaktır.
- Şikâyetlerin ilk aşamada çözülmemesi veya şikâyetçinin önerilen çözümünden memnun olmaması durumunda, şikâyet daha ayrıntılı bir inceleme için üst düzey Proje yönetimine iletilecektir. Şikâyetçinin memnuniyeti sağlanamazsa, durum ACWA'nın üst yönetimi ve/veya ilgili departmanlarının katılımını da içeren bir iç eskalasyon süreci aracılığıyla daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilir.

- Şikâyetçiler, kararlara itiraz etme, yeniden değerlendirme talep etme ve davalarını desteklemek için ek bilgi sunma hakkına sahip olacaktır. Süreç boyunca şikâyetçiler, soruşturma sonuçları ve önerilen düzeltici eylemler de dahil olmak üzere şikâyetlerinin durumu hakkında bilgilendirilecektir.
- Yukarıya taşıma süreci, şikâyetin niteliği ve karmaşıklığıyla orantılı olacaktır.

TİS'ler, bu tür vakaların hassas niteliği nedeniyle TCDŞ/CSİT şikâyetlerinin araştırılması, yönetilmesi veya çözümünden sorumlu değildir. TİS'lerin rolü; şikâyetin güvenli bir şekilde alınması, mağdur odaklı ilk desteğin sağlanması ve belirlenmiş raporlama yolları aracılığıyla derhal ve gizli şekilde yönlendirilmesi ile sınırlıdır. TİS tarafından alınan herhangi bir TCDŞ/CSİT şikâyeti, 24 saat içerisinde atanmış TCDŞT Odak Noktasına iletilecektir. Standart toplum şikâyetleri ise Proje Düzeyindeki Şikâyet Mekanizması kapsamında yönetilmeye devam edecektir.

Şikâyet mekanizması, paydaş katılım faaliyetleri yoluyla kamuoyuna geniş çapta duyurulacaktır. Kadınları ve hassas grupları hedefleyen özel katılım etkinlikleri düzenlenecek ve bu etkinliklerde Proje bilgileri ile Proje şikâyet mekanizması hakkında bilgiler paylaşılacaktır.

Projenin dış şikâyet mekanizması, ulusal CİMER sisteminden bağımsız olarak işler ve paydaşların endişelerini herhangi bir zamanda ulusal mahkemeler veya diğer yasal yollara başvurarak takip etmelerine engel teşkil etmez.

9.3 Devlet Şikâyet Mekanizması – Tüm paydaşlar

Halk, her türlü sorunu, şikâyeti ve talebi CİMER aracılığıyla iletebilir. Bu merkez, halk ile devlet arasındaki iletişim kanallarını açık tutmak amacıyla İletişim Başkanlığı tarafından geliştirilen, 24 saat aktif olan ulusal bir çevrimiçi sistemdir. Halk; sorunlarını, şikâyetlerini ve taleplerini her zaman ve her yerden iletebilir. Sorunlar, şikâyetler ve talepler bu ulusal çevrimiçi sistem üzerinden hem alınabilir hem de yanıtlanabilir.

CİMER sistemi, paydaşların Proje süresi boyunca ACWA ile doğrudan iletişim kurmasını sağlar. Bununla birlikte, paydaşların yanıtlarını yerel olarak alabilecekleri ve şikâyetlerini iletebilecekleri ayrı bir şikâyet mekanizması sistemi de Proje için kurulacaktır. Bu Proje düzeyindeki şikâyet sistemi, ACWA bünyesinde kurulacak, uygulanacak ve Proje süresi boyunca takip edilecektir.

Etkilenen topluluklar, şikâyetlerini Proje şikâyet mekanizması yoluyla ve Proje şikâyet mekanizmasının yanıtının tatmin edici olmaması durumunda CİMER gibi alternatif mekanizmalar aracılığıyla üst mercilere iletme hakları konusunda bilgilendirilecektir.

Ulusal CİMER sistemi aracılığıyla sunulan şikâyetler, ilgili kamu otoriteleri tarafından işlenir ve yönetilir; Proje veya ACWA, özel bir takip sistemi aracılığıyla bu şikâyetlere doğrudan erişemez. Bununla birlikte, CİMER aracılığıyla sunulan şikâyetlerin yanıtlanması için yetkili makamlar tarafından Projeye yönlendirilmesi durumunda, bu şikâyetler Projenin Şikâyet Kaydı'nda kaydedilecek ve takip edilecektir. Bu, Projenin dış kaynaklı şikâyetleri iç izleme ve Ç&S raporlama süreçlerine dahil etmesini ve yansıtmasını sağlayacaktır.

Proje ayrıca, mümkün olduğu durumlarda ilgili yerel makamlarla koordinasyonu sürdürerek, dış şikâyet mekanizmaları aracılığıyla dile getirilen tekrarlayan sorunlara ilişkin farkındalığı sağlayacaktır.

9.4 Anonim Şikâyetlerin Alınması ve Değerlendirilmesi

Dış ve iç paydaşların iletişim bilgilerini ve/veya kimlik bilgilerini vermekte zorluk yaşamaları durumunda; paydaşlar tarafından iletilen şikâyetler değerlendirilecek ve anonim şikâyetler veya anonim öneriler olarak kaydedilecektir.

Paydaşlar, isimlerini belirtmeden tüm şikâyetlerini, taleplerini veya görüşlerini, dış paydaşlar için belirli noktalara yerleştirilmiş şikâyet kutularına veya ACWA'nın web sitesinde yer alan telefon numarası aracılığıyla iletebilirler.

Şikâyetler anonim olarak alınır ve iş akışında tanımlanan adımlar uygulanarak değerlendirilir. Gizliliği korumak amacıyla, şikâyetlerin iletildiği alanlara kamera yerleştirilmez. Bu, şikâyet sahiplerinin kimliklerinin ifşa edilmesini önler ve anonimliklerini garanti eder. Şikâyet kapsamında, soruşturma/inceleme süreçleri yoluyla değerlendirme yapılır ve her aşama Şikâyet Kaydına kaydedilir. Gizli tutulması gereken şikâyetler hakkında üçüncü şahıslara bilgi verilmez.

Şikâyet süreci sonuçlandığında, uygulanacak çözümle ilgili resmi bir geri bildirim yapılmasa da, konunun kamuoyuna duyurulması gerekiyorsa ve gerekli görülürse, ortak panolar/kamu ve genel iletişim araçları aracılığıyla paydaşlara duyurulabilir.

9.5 TCDŞ/CSİT Vakalarının Yönetimi

Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet, Cinsel Sömürü, İstismar ve Taciz ("TCDŞ/CSİT") vakaları, standart toplum şikâyetlerinin yönetiminden farklı olarak, mağdur odaklı özel bir yaklaşım gerektirmektedir. IFC Performans Standartları (PS), EBRD Çevresel ve Sosyal Gereklilikleri (ÇSG), ADB Çevresel ve Sosyal Standartları (ÇSS), AIIB Çevresel ve Sosyal Standartları (ÇSS) ve ACWA'nın Kurumsal Şikâyet Çerçevesi ile uyumlu olarak, TCDŞ/CSİT ile ilgili tüm şikâyetler; mağdurların ilave zarar, damgalanma, ayrımcılık veya misillemeye maruz kalmasını önlemeyi amaçlayan gizli, güvenli ve uzmanlaşmış prosedürler çerçevesinde ele alınacaktır. ACWA, Proje faaliyetleriyle bağlantılı tüm TCDŞ/CSİT türlerine karşı sıfır tolerans yaklaşımını benimsemektedir.

TCDŞ/CSİT ile ilgili şikâyetler, Proje düzeyindeki Şikâyet Mekanizması aracılığıyla veya EthicsPoint ihbar ve uyum platformu da dahil olmak üzere ACWA'nın gizli kurumsal bildirim kanalları üzerinden doğrudan iletebilecektir. Mağdurlar, bağımsız, gizli ve tercih etmeleri halinde anonim bir bildirim mekanizmasına erişmek amacıyla şikâyetlerini doğrudan EthicsPoint üzerinden iletmeyi tercih edebilirler.

Tüm TCDŞ/CSİT şikâyetleri; gizlilik, bilgilendirilmiş onam, mağdur güvenliği, ayrımcılık yapmama ve misillemeye karşı koruma ilkeleri doğrultusunda ele alınacaktır. TCDŞ/CSİT vakalarına ilişkin bilgiler yalnızca bilmesi gereken kişilerle paylaşılacak ve mağdurların mahremiyeti ile güvenliğini korumak amacıyla anonimleştirilmiş kimlik kodları kullanılarak kayıt altına alınacaktır. TCDŞ/CSİT ile ilgili bilgilere erişim, Ç&S ekipleri ile İnsan Kaynakları ("İK") ekiplerinden özel eğitim almış kadın ve erkek personelden oluşan atanmış TCDŞ/CSİT Odak Noktaları ile sınırlandırılacaktır. Güvenli elektronik depolama sistemleri ve fiziksel kayıtlara sınırlı erişim de dahil olmak üzere uygun veri koruma önlemleri uygulanacaktır.

TİS'ler, TCDŞ/CSİT şikâyetlerini araştırmayacak, yönetmeyecek veya sonuçlandırmayacaktır. Bir TCDŞ/CSİT bildiriminin bir TİS veya diğer Proje personeli tarafından alınması durumunda, ilgili personelin rolü şikâyetin güvenli şekilde alınması, etkin dinleme yapılması ve belirlenmiş gizli raporlama kanalları aracılığıyla derhal yönlendirilmesi ile sınırlı olacaktır. Tüm TCDŞ/CSİT şikâyetleri, alındıktan sonraki 24 saat içerisinde atanmış TCDŞ/CSİT Odak Noktalarına iletecektir.

Bir TCDŞ/CSİT şikâyetinin alınmasının ardından, vaka anonimleştirilmiş bir kimlik numarası kullanılarak kayıt altına alınacak ve mağdur odaklı ilkeler doğrultusunda yönetilecektir. Mağdurlar mevcut destek hizmetleri hakkında bilgilendirilecek ve bilgilendirilmiş onamları doğrultusunda uygun yerel sağlık, psikososyal destek, hukuki danışmanlık ve diğer destek hizmetlerine yönlendirilecektir. Herhangi bir bilginin paylaşılmasından önce mağdurun açık rızası alınacak ve mümkün olan her durumda anonimlik korunacaktır.

Atanmış TCDŞ/CSİT Odak Noktaları, uygun durumlarda Sosyal Yönetici, İnsan Kaynakları Yöneticisi ve ilgili ACWA kurumsal birimleri ile koordinasyon sağlayacaktır. Bölgesel Ç&S Direktörü ile Bölgesel/Kurumsal Uyum Lideri, bir TCDŞ/CSİT şikâyetinin alınmasını takiben mümkün olan en kısa sürede bilgilendirilecektir. Kurumsal İhbar ve Uyum Direktörü ile atanmış TCDŞ/CSİT Odak Noktaları vaka yönetimini denetleyecek; resmi soruşturmalar ise gizlilik, anonimlik ve misillemeye karşı korumanın sağlanması amacıyla yalnızca Bölgesel/Kurumsal İhbar ve Uyum Lideri tarafından, Hukuk Birimi ve Bölgesel Ç&S Direktörü ile koordinasyon

içinde yürütülecektir. Finans kuruluşlarına yönelik raporlama yükümlülüklerinin bulunduğu durumlarda, ilgili finans kuruluşları Bölgesel/Kurumsal Uyum Lideri tarafından 24 saat içerisinde bilgilendirilecektir.

TCDŞ/CSİT yönetimi ile ilgili sorumluluk taşıyan tüm personel, TCDŞ/CSİT Odak Noktaları, Sosyal Yöneticiler ve ilgili İnsan Kaynakları personeli dahil olmak üzere; TCDŞ/CSİT risk yönetimi, mağdur odaklı müdahale ilkeleri, gizlilik gereklilikleri, yönlendirme mekanizmaları ve misillemeyi önleme tedbirleri konularında uygun eğitimler alacaktır.

Proje Düzeyindeki TCDŞ/CSİT şikâyet sürecinin varlığı ve kullanımı, mağdurların herhangi bir zamanda yargısal, idari veya diğer mevcut yasal başvuru yollarına erişim hakkını sınırlandırmaz.

9.6 Bağımsız Kredi Verenlerin Hesap Verebilirlik Mekanizmaları

Projeye destek veren uluslararası finans kurumları, çevresel ve sosyal politikalarına uyumu sağlamak ve etkilenen kişilere ve diğer paydaşlara çözüm yollarına erişim imkânı sunmak amacıyla bağımsız hesap verebilirlik mekanizmaları sürdürmektedir. Bu mekanizmalar, Projenin şikâyet mekanizmasından bağımsız olarak işler ve paydaşların fiili veya potansiyel olumsuz etkilerle ilgili endişelerini dile getirebilecekleri ve ilgili kredi verenin geçerli çevre, sosyal ve bilgi paylaşım politikalarına uyup uymadığının incelenmesini talep edebilecekleri yapılandırılmış bir süreç sunmaktadır.

Uluslararası gerekliliklere uygun olarak, şeffaf, erişilebilir ve anlamlı istişare süreçlerini sağlamak amacıyla, paydaşlara bilgi paylaşımı ve anlamlı istişare kapsamında hem Projenin şikâyet mekanizması hem de kredi veren düzeyindeki hesap verebilirlik mekanizmaları hakkında, bunların kapsamı, işlevleri ve erişim yolları da dahil olmak üzere bilgi verilecektir.

9.6.1 EBRD – Bağımsız Proje Hesap Verebilirlik Mekanizması (IPAM)

EBRD'nin Bağımsız Proje Hesap Verebilirlik Mekanizması ("IPAM"), EBRD tarafından finanse edilen projelerle ilgili sosyal, çevresel ve kamuya paylaşıma konularındaki endişeleri ele almak üzere kurulmuş, bağımsız ve kredi veren düzeyinde bir mekanizmadır. IPAM, Projeden Etkilenen Kişiler ve sivil toplum kuruluşlarının, projeye ilgili fiili veya potansiyel etkiler hakkında şikâyetle bulunmalarına olanak tanır ve EBRD'nin ÇSP'sine ve Bilgiye Erişim Politikası'nın projeye özgü hükümlerine uyup uymadığını değerlendirir. Uygunsuzluk tespit edildiğinde, IPAM endişelerin giderilmesini kolaylaştırır ve mevcut sorunları çözmek ve gelecekteki uygunsuzlukları önlemek için alınacak önlemleri destekler.

AİIB ile EBRD arasındaki iş birliği anlaşması uyarınca, IPAM, Projeye ilgili çevresel ve sosyal şikâyetleri incelemek üzere tek hesap verebilirlik mekanizması olarak belirlenmiştir.

Proje düzeyindeki şikâyet mekanizmasına ek olarak, Projeden olumsuz etkilendiklerini veya etkilenebileceklerini düşünen etkilenen kişiler, yerel topluluklar ve sivil toplum kuruluşları dahil olmak üzere tüm paydaşlar, şikâyetlerini doğrudan IPAM'a iletebilirler. IPAM'a başvurmak isteğe bağlıdır ve Proje şikâyet mekanizmasının veya mevcut diğer çözüm yollarının kullanılmasını engellemez; paydaşlar, endişelerinin Proje düzeyinde yeterince ele alınmadığını düşünürse veya EBRD'nin ÇSP'si ile Bilgiye Erişim Politikası'na uyumu ile ilgili endişelerini dile getirmek isterse IPAM'a başvurabilirler.

9.6.2 ADB – Hesap Verebilirlik Mekanizması

ADB'nin Hesap Verebilirlik Mekanizması, ADB destekli projelerden olumsuz etkilendiklerini veya etkilenebileceklerini düşünen bireyler ya da topluluklara, endişelerini dile getirmeleri ve çözüm aramaları için bağımsız bir platform sunmaktadır.

ADB Hesap Verebilirlik Mekanizması, birbirini tamamlayan iki işlevden oluşur: (i) Özel Proje Kolaylaştırıcısı tarafından yönetilen ve paydaşlar arasında diyalogu kolaylaştırarak karşılıklı olarak kabul edilebilir çözümlerin

belirlenmesini sağlayan sorun çözme işlevi; ve (ii) Uyum İnceleme Paneli tarafından yönetilen ve ADB'nin politika ve prosedürlerine uymadığına dair iddiaları araştıran uyum inceleme işlevi.

Şikâyetler, tüm şikâyetler için tek giriş noktası görevi gören atanmış Şikâyet Kabul Görevlisi aracılığıyla doğrudan ADB Hesap Verebilirlik Mekanizmasına iletebilir. Paydaşlar, çevrimiçi şikâyet formunu kullanarak veya mevcut diğer iletişim kanalları yoluyla şikâyetlerini iletebilirler. Mekanizma, mekanizmanın kapsamı, uygunluk koşulları ve prosedürleri hakkında daha fazla bilgi <https://www.adb.org/who-we-are/accountability-mechanism> adresinde kamuya açıktır.

Hesap Verebilirlik Mekanizmasına başvurmadan önce, mağdur kişiler endişelerini proje düzeyindeki şikâyet mekanizması aracılığıyla ve/veya doğrudan projeden sorumlu ADB operasyon departmanlarıyla çözüme kavuşturabilirler. Bu operasyon düzeyindeki yanıt, endişelerin kredi veren düzeyindeki mekanizmaya taşınmadan önce derhal ele alınması için bir fırsat sunar. Hesap Verebilirlik Mekanizması, son çare olarak tasarlanmıştır. Etkilenen kişilerin öncelikle Projenin şikâyet mekanizması aracılığıyla çözüm aramaları teşvik edilir. Endişeler tatmin edici bir şekilde ele alınmazsa, paydaşlar şikâyetlerini Hesap Verebilirlik Mekanizmasına iletebilirler.

ADB Hesap Verebilirlik Mekanizmasına erişim gönüllülük esasına dayanır ve Proje'nin şikâyet mekanizmasına başvurmayı veya diğer mevcut çözüm yollarını kullanmayı engellemez.

10.0 İZLEME

Proje'nin tüm aşamalarında, PKP'nin gerekliliklerine, geçerli Proje standartlarına ve özellikle IFC PS1 ile EBRD ÇSG10 olmak üzere ilgili uluslararası gerekliliklere uyumu değerlendirmek amacıyla izleme faaliyetleri yürütülecektir. İzleme, Proje'nin paydaş katılımı faaliyetlerinin, şikâyet yönetiminin ve bilgi paylaşım süreçlerinin etkinliğini değerlendirmesini ve iyileştirme gerektiren alanları belirlemesini sağlayacaktır.

İzleme faaliyetleri yoluyla tespit edilen tüm uygunsuzluklar zamanında araştırılacak ve uygun düzeltici ve önleyici tedbirler belirlenip uygulanacaktır. İzleme bulguları, paydaş katılım performansını sürekli olarak iyileştirmek için kullanılacaktır.

PKP, Proje faaliyetlerindeki değişiklikleri, paydaş yapısını ve katılım süreçleri yoluyla alınan geri bildirimleri yansıtmak üzere yıllık olarak ve ayrıca Projenin kilit aşamalarında gözden geçirilecek ve güncellenecektir. Şikâyetler aylık olarak kaydedilecek ve gözden geçirilecek; zamanında çözüm ve yönetim denetimini desteklemek amacıyla üç aylık şikâyet raporları Proje Yönetimine sunulacaktır. Ayrıca, şikâyet kayıtlarının üç aylık konsolide özetleri hazırlanacak ve paydaş katılım sürecinin genel performansını değerlendirmek için kullanılacaktır. Üç aylık değerlendirmelerde en azından aşağıdaki hususlar ele alınacaktır:

- Paydaş katılım faaliyetlerinin şeffaflığı ve erişilebilirliği,
- Paydaşlarla paylaşılan bilgilerin yeterliliği ve uygunluğu,
- Şikâyet sahipleriyle sürdürülen iletişim de dahil olmak üzere, yanıtların zamanında verilmesi ve etkinliği,
- Sağlanan bilgilerin açıklığı ve basitliği,
- Katılım ve şikâyetler yoluyla ortaya konan projeye ilgili etkilerin niteliği ve önemi; ve
- Etki azaltma ve müdahale önlemlerinin uygunluğu ve etkinliği.

Paydaş katılımı ve şikâyet kayıtlarına ilişkin veriler, cinsiyete göre sistematik olarak ayrıştırılacak, analiz edilecek ve raporlanacak; analiz sonucunda tekrarlayan şikâyetler tespit edildiğinde ek düzeltici veya önleyici tedbirler uygulanacaktır.

PKP'nin uygulanmasına ilişkin iç izleme, Proje Yönetimi'nin gözetimi altında Proje Ç&S Müdürü ve TİS tarafından yürütülecektir.

PKP'in uygulanmasının izlenmesini ve değerlendirilmesini sağlamak ve belgenin güncellenmesi ile revizyonlarına rehberlik etmek amacıyla bir dizi Temel Performans Göstergesi ("TPG") tanımlanmıştır. Tablo 6 PKP'in ilerlemesini ve etkinliğini değerlendirmek için kullanılacak TPG'leri ve ilgili temel izleme eylemlerini özetlemektedir.

Tablo 6: TPG'ler ve İzleme Faaliyetleri

ID	TPG	Hedef	İzleme Önlemi
İstişare ve Bilgi Paylaşımı			
PKP-TPG-01	Paydaş katılım faaliyetlerinin kaydı	Hedef %100	Paydaş Katılım Kaydı
PKP-TPG-02	- İstişare kayıtları - Paydaşlarla paylaşılan proje belgeleri ve materyalleri - Düzenlenen toplantı sayısı - Halkla İstişare toplantılarına katılan katılımcı sayısı - Yerel yönetimlere veya diğer yerel paydaşlara yapılan ziyaretler - Projeden etkilenen yerleşim yerlerine yapılan ziyaretlerin sıklığı - Bilgilerin paylaşıldığı gazete sayısı - Proje web sitesinde yapılan güncellemeler - Her türlü duyuru (bilgilendirme afişleri, çağrılar)	İstişare faaliyetlerine ilişkin düzenli raporların hazırlanması	Raporlama
PKP-TPG-03	Projenin Ç&S belgelerinin açıklanması	Belgelerin yıllık olarak açıklanması	Proje Web sitesi
Şikâyet Mekanizması			
PKP-TPG-04	30 takvim günü içinde sonuçlandırılan şikâyet sayısı	Hedef %100	Şikâyet Kaydı
PKP-TPG-05	Hedeflenen süre içinde yanıtlanan şikâyet sayısı	Hedef %100	Şikâyet Kaydı
PKP-TPG-06	Yerleşim yerine göre şikâyet kayıt özetlerinin raporlanması	Üç ayda bir	Raporlama
PKP-TPG-07	Şikâyet mekanizmasının uygulanması sürecinde paydaşlara bilgi verilmesi	Şikâyet mekanizmasının sonuçlarına ilişkin paydaşlara düzenli raporların sunulması	Raporlama

ID	TPG	Hedef	İzleme Önlemi
PKP-TPG-08	PKP ve şikâyet mekanizmasının uygulanması ve şikâyetlerin uygun şekilde ele alındığını sağlamak amacıyla bu mekanizmaların denetlenmesi.	Yılda iki kez (inşaat), Yıllık (işletme) Şikâyetlerin %100'ünün, hedeflenen süre içinde şikâyetçinin memnuniyetine uygun şekilde sonuçlandırılması hedefi	Yıllık Değerlendirme Raporu / Denetim Raporu

11.0 EĞİTİM

Projenin tüm ilgili çalışanları ve yüklenicilerin çalışanları, çevresel ve sosyal gereklilikler konusunda genel farkındalık yaratmayı da içeren bir işe giriş eğitimi alacaklardır. Bu işe giriş eğitiminin bir parçası olarak, tüm çalışanlara Projenin PKP ve ŞM'si hakkında bilgi verilecek; bu bilgiler arasında şikâyetlerin nasıl iletileceği, gizlilik hükümleri ve mevcut destek kanalları da yer alacaktır.

Genel oryantasyon eğitimine ek olarak, paydaş katılımı ve ŞM'nin uygulanmasına yönelik hedefli eğitimler, TİS'e ve ACWA'nın denetimi altında topluma yönelik faaliyetlerde doğrudan yer alan veya bu faaliyetlerden sorumlu olan ACWA ve alt yüklenicilerinin diğer kilit personeline verilecektir.

PKP ve ŞM konusunda tazeleme eğitimine duyulan ihtiyaç, TİS tarafından periyodik olarak değerlendirilecek ve sürekli farkındalığın sağlanması ve etkin uygulama için gerektiğinde tekrarlanacaktır.

TCDŞ/CSİT vakalarının yönetimi ile ilgili sorumluluk üstlenen tüm personel, buna TCDŞ/CSİT Odak Noktaları, Sosyal Yöneticiler ve ilgili İnsan Kaynakları personeli de dahil olmak üzere, TCDŞ/CSİT risk yönetimi, mağdur odaklı müdahale ilkeleri, gizlilik gereklilikleri, yönlendirme mekanizmaları ve misillemeyi önleme tedbirleri konularında uygun eğitimler alacaktır.

12.0 RAPORLAMA VE DENETİM

Şikâyetler sistematik olarak kaydedilecek ve aylık olarak gözden geçirilecek; zamanında karar alınması ve sorunların çözülmesini desteklemek amacıyla üç aylık şikâyet raporları Proje Yönetimine sunulacaktır. ÇSG10 gerekliliklerine uygun olarak, üç aylık konsolide özetler hem şikâyetlerin sayısını ve niteliğini değerlendirmek hem de Projenin endişeleri etkili ve zamanında ele alma kapasitesini değerlendirmek için kullanılacaktır.

Şeffaflık ve etkili paydaş katılımı amacıyla, Proje, Proje PKP ve TOÖ belgelerini Proje web sitesinde yayınlayacaktır. Dış paydaşları ve Projeden etkilenen toplulukları bilgilendirmek amacıyla, Proje, paydaş katılımı ve şikâyet yönetimi performansına ilişkin yıllık özetleri yayınlayacaktır. Bu açıklamalar, en azından katılım faaliyetlerine ilişkin istatistikleri, istişare toplantılarına katılanların sayısını, yerleşim birimlerine göre dile getirilen şikâyetlerin sayısını ve türlerini ve şikâyetlerin çözümü için öngörülen zaman çizelgelerini içerecektir.

ACWA, PKP'nin gerekliliklerine uyumu değerlendirmek üzere iç izleme ve periyodik denetimler gerçekleştirecektir. Bu değerlendirmeler, katılım taahhütlerine uyumu, şikâyet mekanizmasının düzgün işleyişini ve müdahale önlemlerinin etkinliğini doğrulayacaktır. Yıllık PKP ve ŞM değerlendirmesi, paydaş katılımı performansının resmi iç denetimini oluşturacaktır.

Aşağıdakileri kapsayan kayıtlar, denetlenebilir bir biçimde tutulacaktır:

- 1) İstişare toplantıları ve katılım kayıtları,

- 2) Paydaş katılım faaliyetleri ve iletişim çıktıları,
- 3) Alınan şikâyetler ve bunların çözümü için atılan adımlar,
- 4) İstişare ve katılım faaliyetleri sırasında topluluk üyeleri tarafından dile getirilen görüşler, öneriler ve yorumlar (uygun olduğu durumlarda şikâyet mekanizması aracılığıyla kaydedilenler),
- 5) Basın bültenleri, medya iletişimleri ve röportajlar,
- 6) Denetim, teftiş, olay ve düzeltici eylem kayıtları.

Ç&S performans izleme raporları da hazırlanarak inceleme amacıyla EBRD ve ADB'ye sunulacak ve EBRD ile ADB'nin gerekliliklerine uygun olarak, EBRD ve ADB web sitelerinde yayınlanmak üzere kamuya açıklanacaktır. Bu izleme raporlarındaki ilgili bilgiler, etkilenen kişilere ve diğer paydaşlara anlaşılır, erişilebilir ve kültürel açıdan uygun bir şekilde açıklanacaktır.

Raporlama gereklilikleri Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7: Raporlama ve İzleme Zaman Çerçevesi

İzleme Türü	Sıklık	Amacı/Hedef Grup	İçerik
Raporlama	Üç Aylık	Proje yönetimi	Tüm paydaş katılım faaliyetlerine ilişkin ayrıntılı kayıtlar, toplantılara katılanların sayısı, her bir yerleşim birimi başına dile getirilen şikâyetlerin sayısı ve türü, her bir şikâyetin çözülmesi için gereken süre
Raporlama	Yıllık	Proje yönetimi / Yerel topluluklar	Faaliyet kayıtlarına ilişkin istatistikler, toplantılara katılan katılımcı sayısı, yerleşim yeri başına dile getirilen şikâyetlerin sayısı ve türü, her bir şikâyetin çözülme süresi
Ç&S İzleme Raporlaması	Yıllık	Kredi Veren Kurumlar	Kredi verenlere sunulan Ç&S performans izleme raporları; temel bulguların ve alınan önlemlerin özeti
Performans İzleme	Altı Aylık / Yılda İki Kez	Proje yönetimi	Belirlenen TPG'lere göre kaydedilen ilerlemenin özeti, şikâyet durumuna ilişkin özet çizelge, işgücü analizleri, paydaşlar/PEK'lerle yapılan istişareler/toplantı tutanakları
Etki İzleme	Altı Aylık / Yılda İki Kez	Proje yönetimi / PEK'ler	Yaşam standardının ve geçim kaynaklarının yeniden sağlanmasına yönelik ilerlemenin değerlendirilmesinin özetlenmesi; uyumsuzlukların tespit edilmesi ve üzerinde mutabık kalınan düzeltici önlemlerin belirlenmesi

13.0 ROLLER VE SORUMLULUKLAR

ACWA, PKP'nin uygulanmasıyla ilgili genel sorumluluğu üstlenmektedir. Projenin inşaat aşamasında, aşağıdaki rol ve sorumluluklar ACWA tarafından yerine getirilecektir. Bu rol ve sorumluluklar, uygun olduğu durumlarda her proje aşaması için güncellenecektir.

Tablo 8: Roller ve Sorumluluklar

Rol	Detaylı Sorumluluklar
Genel Müdür	PKP'yi onaylamak ve uygulanması için yeterli mali ve insan kaynaklarının sağlanmasını temin etmek.

Rol	Detaylı Sorumluluklar
	- Paydaş katılımı ile çevresel ve sosyal performansa ilişkin genel stratejik denetimi sağlamak. - PKP'nin etkili ve zamanında uygulanmasını izlemek. - Tüm çevresel ve sosyal yönetim planlarının entegre ve tutarlı bir şekilde uygulanmasını sağlamak. - Karar alma ve sorun çözme süreçlerinde Saha Müdürü ve Ç&S Müdürüne gerektiği şekilde destek olmak.
Bölgesel / Kurumsal Uyum Yöneticisi	- Etik, bağımsız soruşturmalar, kurumsal yönetim ve misillemeyi önlemeye yönelik yapısal mekanizmalar konusunda en üst düzey kurumsal otorite olarak görev yapmak. - TCDŞ/CSİT çerçevesinin ACWA'nın kurumsal yönetim sistemi, IFC PS2 ve PS4, EBRD ÇSG2 gereklilikleri ve ulusal mevzuat ile tam uyumlu şekilde uygulanmasını sağlamak. - Kurumsal Etik Kuralları, İhbarcı Politikası ve Çalışan Refahı Çerçevesinin uygulanmasını sağlamak; ihbar kanallarını izlemek, misillemeyi önleme politikalarının uygulanmasını gözetmek ve iş gücü uyum denetimlerini yürütmek.
Çevresel ve Sosyal (Ç&S) Müdürü	- PKP'nin uygulanmasını, izlenmesini ve periyodik olarak güncellenmesini yönetmek. - Ulusal mevzuata, kredi verenlerin gerekliliklerine ve geçerli uluslararası standartlara uyumu sağlamak. - Çevresel ve sosyal etkilerle ilgili risk azaltma önlemlerinin uygulanmasını denetlemek. - PKP'nin uygulanması için teknik destek ve rehberlik sağlanması amacıyla yüklenicilerle koordinasyon sağlamak. - PKP gereklilikleriyle ilgili eğitim kayıtlarını, denetim sonuçlarını ve izleme raporlarını gözden geçirmek. - PKP ile ilgili farkındalık ve kapasite geliştirme eğitimlerini düzenlemek ve/veya denetlemek. - PKP'nin tüm yüklenicilere ve ilgili Proje personeline dağıtılmasını sağlamak. - PKP ile ilgili TPG'leri takip etmek ve gerektiğinde düzeltici önlemlerin alınmasını sağlamak. - PKP uygulamasına ilişkin periyodik iç denetimleri düzenlemek ve yürütmek. - Toplum düzeyindeki TCDŞT risklerinin önlenmesi, koruma tedbirlerinin uygulanması ve dış paydaşlarla koordinasyonun sağlanmasına liderlik etmek.
Sosyal Müdür	- Hassas grupların ve projeden etkilenen hanelerin tespit edilmesini ve izlenmesini desteklemek. - Uygun olduğu durumlarda sosyal destek önlemlerini, topluluk odaklı girişimleri ve geçim kaynaklarıyla ilgili faaliyetleri koordine etmek. - Sosyal risklerin, hassas konuların ve topluluğun endişelerinin yeterince ele alınmasını sağlamak için TİS ile yakın işbirliği içinde çalışmak. - Geçim kaynakları, refah ve topluluğun iyiliği ile ilgili sosyal performans göstergelerinin izlenmesine ve raporlanmasına katkıda bulunmak. - Proje saha faaliyetleri ile çevredeki topluluklar arasında etkin iletişim ve koordinasyonun sağlanmasına destek olmak.
Saha Müdürü	- PKP'nin saha düzeyinde günlük olarak uygulanmasını sağlamak. - Yönetim ve risk azaltma önlemlerinin etkinliğini doğrulamak amacıyla rutin saha denetimleri gerçekleştirmek.

Rol	Detaylı Sorumluluklar
	- Uygunsuzlukları tespit etmek, kaydetmek ve takip etmek; gerektiğinde düzeltici önlemler önermek. - Paydaş katılımı, çalışma koşulları ve şikâyetlerin ele alınması konularında yüklenicilerin performansını izlemek. - İşçi şikâyet mekanizmasının tüm işçilere duyurulmasını ve bu mekanizmaya tüm işçilerin kolayca erişebilmesini sağlamak. - Şikâyetlerin çözümü için saha düzeyinde kararlar veya eylemler gerektiğinde TİS'e destek olmak. - Zamanında çözüm sağlanması için TİS'in düzenli raporlarını ve şikâyet kayıtlarını incelemek.
İK Müdürü	- Çalışan Şikâyet Mekanizmasının uygulanmasını ve işletilmesini sağlamak. - Alt yüklenicilerin çalışma koşullarını izlemek ve iş gücü gerekliliklerine uyumunu takip etmek. - Disiplin süreçlerinin koordinasyonunu sağlamak. - İş gücüyle ilişkili şikâyetlerin yönetimi ve çözüm süreçlerinde ilgili birimlerle koordinasyon içinde görev almak.
TİS	- Proje paydaşlarıyla düzenli ve yapıcı bir iletişim sürdürmek ve Proje ilerledikçe yeni paydaşları belirlemek. - ACWA adına Projeye ilgili doğru ve zamanında bilgi sağlamak. - PKP gerekliliklerine uygun olarak Paydaş Şikâyet Mekanizmasını yönetmek. - Şikâyet mekanizmasının kamuya açıklanmasını, erişilebilir olmasını ve tüm paydaşlar tarafından anlaşılabilir olmasını sağlamak. - Şikâyetleri belirlenen süreler içinde almak, kayda geçirmek, takip etmek ve çözümünü koordine etmek. - Toz, gürültü, arazi kullanımı ve benzeri standart toplum şikâyetlerini almak, kayıt altına almak ve Proje düzeyindeki Şikâyet Mekanizması kapsamında yönetmek. - Alınan tüm TCDŞ/CSİT vakalarının güvenli ve gizli şekilde değerlendirilmesini sağlayarak, şikâyetin alınmasını takiben 24 saat içerisinde ACWA tarafından atanmış TCDŞ/CSİT Odak Noktalarına yönlendirmek. - Çözüm sürelerinin uzatılması durumunda şikâyetçilerle iletişim kurmak. - Tüm paydaş katılım faaliyetlerinin (resmi ve gayri resmi) bir veritabanını tutmak. - Şikâyetlerin çözümünü desteklemek için ilgili Proje departmanlarıyla koordinasyon sağlamak. - Gerektiğinde PKP'nin periyodik olarak güncellenmesini desteklemek. - Paydaş katılım faaliyetleri ve şikâyet sonuçları hakkında düzenli raporlar hazırlamak. - Mümkün olduğu durumlarda yerel istihdam fırsatlarının teşvik edilmesini desteklemek.
TCDŞ/CSİT Odak Noktaları	TCDŞ/CSİT şikâyetlerinin gizli bir şekilde alınması, mağdurların uygun destek hizmetlerine yönlendirilmesi ve mağdur mahremiyetinin korunmasının sağlanması amacıyla görevlendirilmiş ve özel eğitim almış Ç&S ve İnsan Kaynakları personeli olarak görev yapmak.
Tüm Çalışanlar (Doğrudan Dolaylı) ve/veya	- Zorunlu çevresel, sosyal ve paydaş katılımı eğitimlerine katılmak. - Proje yönetimi önlemlerine, davranış kurallarına ve PKP gerekliliklerine uymak. - Yerel topluluklar ve paydaşlarla saygılı bir şekilde etkileşim kurulmasını desteklemek.

Rol	Detaylı Sorumluluklar
Yükleniciler	- PKP'nin gerekliliklerine, proje standartlarına, sözleşme yükümlülüklerine ve ilgili mevzuata uymak. - Şantiye düzeyinde PKP'nin uygulanmasını desteklemek üzere sorumlu personel atamak. - Paydaş katılımı ve işgücü sorunlarıyla ilgili uyumsuzlukları tespit etmek ve derhal ele almak. - İşgücüne gerekli eğitimi vermek ve çalışanların şikâyet mekanizmasına erişimini sağlamak. - Şikâyetlerin ve topluluk endişelerinin çözülmesinde Saha Müdürü, Ç&S Müdürü ve TİS ile işbirliği yapmak.

14.0 İLETİŞİM BİLGİLERİ

Projenin katılım faaliyetlerini ve şikâyet mekanizmasının yönetimini içeren PKP'nin uygulanması için bir TİS atanacaktır.

Proje web sitesi: <https://www.acwaguc.com.tr/>

ACWA İletişim Telefon Numarası: +90 212 259 33 96

E-posta: info@acwaguc.com.tr

Şikâyet Formları: Proje web sitesinde, inşaat sahasında ve muhtarlıklarda hazır bulundurulacaktır.

Muhtarlar: Muhtarlar şikâyetleri toplayabilir ve Proje TİS'ine iletebilir.

TİS ile Doğrudan İletişim: TİS, endişeleri dinlemek ve bunlara yanıt vermek üzere sahada hazır bulunacaktır.

15.0 REFERANSLAR

- Asya Kalkınma Bankası (ADB). (2025). *Çevresel ve Sosyal Standart 10 (ÇSS10): Paydaş Katılımı ve Bilgi Paylaşımı*.
- Asya Kalkınma Bankası. (2012). *Hesap verebilirlik mekanizması politikası*.
- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD). (2024). *Çevre ve Sosyal Gereklilik 10 Hakkında Kılavuz Notu 10: Paydaş Katılımı*.
- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD). (2024). *Bilgiye Erişim Politikası. Şuradan ulaşılabilir: <https://www.ebrd.com/home/who-we-are/strategies-governance-compliance/access-to-information-policy.html>*
- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD). (2024). *Çevresel ve sosyal politikası*. Londra, BM. <https://www.ebrd.com/what-we-do/environmental-and-social-policy.html>
- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD). (2024). *Çevresel ve sosyal politikası: Çevresel ve sosyal gereklilik 10 - Paydaş katılımı*. Londra, BM. <https://www.ebrd.com/what-we-do/environmental-and-social-policy.html>
- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD). (n.d.). *Bağımsız Proje Hesap Verebilirlik Mekanizması (IPAM). Şuradan ulaşılabilir: <https://www.ebrd.com/home/what-we-do/projects/independent-project-accountability-mechanism.html>*

- Ekvator Prensipleri Birliği. (2020). *Ekvator Prensipleri (EP4, EP5, EP6)*. <https://equator-principles.com/wp-content/uploads/2020/05/The-Equator-Principles-July-2020.pdf><https://equator-principles.com/wp-content/uploads/2020/05/The-Equator-Principles-July-2020-v2.pdf>
- Karaman Taşeli Güneş Enerji Santrali (2,321.9 ha), Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Raporu. Karaman İli, Türkiye, Mart 2026
- Uluslararası Finans Kurumu. (2007). *Paydaş katılımı: Gelişmekte olan piyasalarda iş yapan şirketler için iyi uygulama el kitabı*. Uluslararası Finans Kurumu.
- Uluslararası Finans Kurumu (IFC). (2009, 31 Ağustos). *Projelerden etkilenen toplulukların şikâyetlerinin ele alınması: Şikâyet mekanizmalarının tasarlanması konusunda projeler ve şirketler için kılavuz*. Dünya Bankası Grubu. <https://www.ifc.org>
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2026). *Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi, 2025*.

EK A

Paydaş Katılım Kayıt Formu

No	Tarih	Proje Aşaması	Katılımı Gerçekleştiren	Paydaş Türü	Paydaşın / Katılımcıların Adı	Cinsiyet	Kategori (Birincil / İkincil)	Katılım Türü	Katılımın Amacı	Dile Getirilen Temel Konular	Alınan Aksiyonlar / Taahhütler	Konum	Takip Gerekli mi? (Evet/Hayır)

EK B

Örnek Dış Şikâyet Formu

Giriş Bilgileri	
Şikâyetin (Şikâyet/Görüş/Öneri/Talep) Tarihi	
Paydaşın Adı ve Soyadı <i>Not: Tercih ederseniz isminizi gizli tutabilir (anonim kalabilir) veya onayınız olmadan kimlik bilgilerinizin üçüncü taraflarla paylaşılmasını talep edebilirsiniz.</i>	 ☐ Kimlik bilgilerimin gizli tutulmasını talep ediyorum. ☐ ANONİM bir başvuruda bulunmak istiyorum.
İl / İlçe / Yerleşim Yeri <i>Şikâyetin meydana geldiği yer</i>	
İletişim Bilgileri <i>Lütfen sizinle nasıl iletişime geçilmesini istediğinizi işaretleyiniz.</i>	☐ Posta ile: Lütfen posta adresinizi belirtiniz ☐ Şahsen / Yüz yüze:..... ☐ Telefon ile: ☐ E-posta ile: ☐ Diğer:
Şikâyetin Gerçekleşme Geçmişi	Gerçekleşme durumu: ☐ Tek seferlik bir olay ☐ Birden çok kez gerçekleşti (...) ☐ Sürekli/devam eden
Şikâyetle İlişkin Bilgiler	
Şikâyetin Detaylı Açıklaması: <i>Varsa lütfen görsel materyalleri (fotoğraf, video vb.) ekleyiniz.</i>	
Daha önce aynı konuda şikâyet formu doldurdunuz mu? (Lütfen belirtiniz)	
Aynı sorunu yaşayan başka yerel halk/kişiler olduğunu biliyor musunuz? (Lütfen	

isimlerini ve iletişim bilgilerini belirtiniz)	
Şikâyetiniz nasıl çözülebilir? Lütfen önerilerinizi belirtiniz.	
Lütfen formun bundan sonraki bölümlerini doldurmayınız. TİS veya Proje Temsilcileri tarafından doldurulacaktır.	
Görüş / Şikâyet nasıl teslim alındı? ☐ Şahsen / Elden ☐ Telefonla ☐ Posta yoluyla ☐ Şikâyet kutusu aracılığıyla: (lütfen kutu numarasını yazınız) ☐ Diğer (lütfen açıklayınız)	
Şikâyet kayıt numarası ve tarihi:	Şikâyeti Kaydeden Kişi:
Şikâyetin Kapatılması	
Alınan aksiyonlara, tarihe, aksiyonun izlenmesine vb. ilişkin detaylı açıklama:	
Şikâyet kapatma tarihi:	
Şikâyet Sahibi Adı-Soyadı ve İmzası	ACWA Adına Unvanı, Adı-Soyadı ve İmzası

EK C

Şikâyet Kapatma Formu

Şikâyet Kapatma Formu	
Şikâyetin (Şikâyet/Görüş/Öneri/Talep) Tarihi	
Şikâyet Kayıt Numarası ve Tarihi:	
İl / İlçe / Yerleşim Yeri <i>şikâyetin meydana geldiği yer</i>	
Şikâyet Detayları	
Şikâyetin Açıklaması:	
Alınan Aksiyonlar / Yapılan İşlemler	
Alınan Aksiyonların Detaylı Açıklaması:	
Alınan Aksiyonların Tarihi: _____	
İzleme ve Takip Faaliyetleri:	
Şikâyet Kapatma Tarihi:	
Sonuç:	
Şikâyet Sahibi Adı-Soyadı ve İmzası <i>Not: Şikâyet sahibi tercih ederse anonim kalabilir veya onayı olmadan kimlik bilgilerinin üçüncü taraflarla paylaşılmasını talep edebilir.</i>	ACWA Adına Unvanı, Adı-Soyadı ve İmzası

EK D

Şikâyet Kaydı

Şikâyet No / ID	Alındığı Tarih	Kaydeden Kişi (Şirket Temsilcisi)	Paydaş Türü (İç / Dış)	Şikâyet Sahibi	Cinsiyet	Konum (İl / İlçe / Köy veya Şirket Adı)	Şikâyet Kategorisi	Öncelik Durumu	Şikâyetin (Özet)	Açıklaması	İlk Kez mi Alındı, Yoksa Tekrarlı mı?	Sorumlu Departman	Önerilen Düzetici Faaliyet	Alınan Aksiyon	Aksiyon Tarihi	Şikâyet Durumu	Kapatılma Tarihi

EK E

Proje Bilgilendirme Broşürü

TAŞELİ GÜNEŞ ENERJİ SANTRALİ PROJESİ

Proje Hakkında

Taşeli Güneş Enerji Santrali (GES) Projesi, Karaman ili Ayrancı ilçesi Dokuzyol Köyü ile Merkez ilçesi Taşkale Köyü sınırları içerisinde yer alan alanlarda planlanan büyük ölçekli bir güneş enerjisi üretim projesidir. İnşaat aşamasının yaklaşık 36 ay sürmesi planlanmaktadır. Proje kapsamında yaklaşık 1.000 MW kurulu güce sahip, monokristal fotovoltaik (PV) teknolojiye dayalı bir güneş enerji santralinin kurulması ve 49 yıl süreyle işletilmesi planlanmaktadır. Projenin tam kapasiteyle işletilmesi halinde yıllık yaklaşık 1.810 GWh elektrik enerjisi üretimi öngörülmektedir.

Proje Alternatifleri

Proje'nin hayata geçirilmesi, yaklaşık 500.000 kişinin yıllık elektrik ihtiyacını karşılayabilecek üretim kapasitesiyle Türkiye'nin yenilenebilir enerji payını artırarak dışa bağımlılığın azaltılmasına, enerji güvenliğine ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine önemli katkılar sağlayacaktır. Buna karşılık, Proje'nin gerçekleştirilmesi halinde yenilenebilir enerji üretim potansiyeli kullanılamayacak; bu durum enerji talebinin karşılanmasında dışa bağımlılığın devam etmesine ve enerji arz güvenliği açısından risklerin artmasına yol açabilecektir.

ÇSED Süreci

Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi (ÇSED), ulusal mevzuata ek olarak uluslararası standartlar doğrultusunda yürütülen kapsamlı bir çalışmadır. Bu süreç; projenin kamulaştırma, inşaat, işletme ve kapanış aşamalarında çevre ve toplum üzerindeki olası etkilerinin belirlenmesini ve ortaya çıkabilecek olumsuz etkilerin etkin bir şekilde yönetilmesini amaçlamaktadır. ÇSED, yürürlükteki Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecine ek olarak yürütülmekte olup, ÇED onay sürecini tamamlayıcı nitelikte ve daha geniş kapsamlı bir değerlendirme sunan bir çalışmadır.

Çevresel ve sosyal etkilerin belirlenmesi sürecinde, alanında uzman yerli ve yabancı bağımsız danışmanlar ile akademisyenler görev alacaktır. ÇSED kapsamında ele alınacak konular, on risk değerlendirmesi ve kapsam belirleme çalışmaları ile belirlenecek; ardından bu başlıkların her biri için sahada detaylı incelemeler gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede; hava kalitesi, gürültü, toprak ve su kaynakları ile biyolojik çeşitlilik gibi çevresel unsurların yanı sıra arazi kullanımı, kültürel miras, istihdam olanakları, iş sağlığı ve güvenliği ile halkın sağlık, emniyet ve güvenliği gibi sosyal konular da kapsamlı bir şekilde değerlendirilecektir. Ayrıca, projenin yerel sosyo-kültürel yapı üzerindeki olası etkileri de dikkate alınacaktır.

Bu süreçte sahada çeşitli çalışmalar yürütülecek; veri toplama, görüşmeler ve anketler aracılığıyla mevcut çevresel ve sosyal durum ortaya konulacaktır. Elde edilen veriler, bilimsel yöntemlerle analiz edilerek olası etkiler değerlendirilecektir. Bu değerlendirmeler doğrultusunda, olumsuz etkilerin önlenmesi, azaltılması veya giderilmesine yönelik çevresel ve sosyal yönetim ile izleme planları hazırlanacaktır. Aynı zamanda biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik önlemler geliştirilecektir. Bu sürecin her aşamasında bölgedeki halk ve paydaşlarla istişare edilecek olup, ÇSED raporu hazırlandıktan sonra 60 gün süreyle kamuoyunun görüşüne sunulacaktır.

Paydaş Katılımı

Paydaş katılımı süreci, ÇSED kapsamında Proje alanında veya çevresinde bulunan ilgili paydaşların bilgilendirilmesini ve geri bildirimlerinin alınmasını amaçlamaktadır. Proje ile ilgili soru, görüş, öneri ve şikâyetlerin iletilmesi için bir şikâyet mekanizması oluşturulacak olup, başvurular aşağıdaki iletişim bilgileri üzerinden yapılabilecektir.

İletişim Bilgileri

Levent Demir

+90 532 715 85 87

ldemir@acwapower.com

wsp.com